

Najaarsnota 2017 Aa en Hunze

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief

Missie en toekomstvisie

Bestuur en portefeuillevverdeling

Collegeprogramma 2014-2018

Voortgang 2017

Beleid op hoofdlijnen

Bijstellingen

Bijlagen

Voortgang kredieten

Grondbeleid

Planning & Controlcyclus

Leeswijzer

Inhoudsopgave Najaarsnota 2017

AANBIEDINGSBRIEF

Aanbiedingsbrief

0 ALGEMEEN

0.1 Missie en toekomstvisie

0.2 Bestuur en portefeuillevverdeling

0.3 Collegeprogramma 2014-2018

1 Voortgang 2017

1.1 Voortgang 2017

1.2 Voorstellen najaarsnota 2017

1.3 Vaststelling najaarsnota 2017

2 BELEID OP HOOFDLIJNEN

2.1 Beleid op hoofdlijnen

2.1.1 Te realiseren programma's

3 BIJSTELLINGEN

3.1 Bijstellingen lasten en baten

3.1.1 Recapitulatie bijstellingen

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen

BIJLAGEN

4.1 Voortgang kredieten

4.2 Grondbeleid

4.3 Planning en Controlcyclus

4.4 Leeswijzer

Aanbiedingsbrief najaarsnota 2017

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de najaarsnota 2017. Dit is de laatste najaarsnota in de huidige bestuursperiode.

Het gaat goed in Aa en Hunze!

Het gaat goed in Aa en Hunze! Met deze woorden openen we de onlangs vastgestelde begroting 2018. Een begroting die volstaat met mooie, actuele ontwikkelingen die we met inwoners en ondernemers willen realiseren. Ook in deze najaarsnota is te lezen dat we heel veel mooie dingen met elkaar hebben gerealiseerd. Hieronder hebben we er een aantal prominente onderwerpen uitgelicht, die verder terug te vinden zijn in hoofdstuk 1.1 van deze najaarsnota:

- Sociaal domein
- Beleid duurzaamheid
- Kwaliteitsimpuls fietspaden
- Vitalisering vakantieparken/permanente bewoning
- Beheer en onderhoud bomen
- Themajaar 2017: Dorpen van Aa tot hunZe
- Aa en Hunze stroomt!

In het beleidsplan 2017 hebben we al aangegeven dat we in de afrondende fase zijn met de uitvoering van het huidige collegeprogramma. Dit geldt uiteraard ook voor deze najaarsnota. Deze lijn is in de afgelopen maanden tijd niet veranderd. We zijn volop verder gegaan met de uitvoering van het collegeprogramma en de actuele ontwikkelingen.

Doorontwikkeling Planning & Control cyclus

Een van de zogenaamde 'waterradjes' in het kader van Aa en Hunze stroomt! is de doorontwikkeling van de Planning & Control cyclus. Eind 2013/begin 2014 hebben we met elkaar de eerste stapjes gezet en is onder andere de cyclus gedigitaliseerd. Hiermee zijn/waren we er echter niet. In de afgelopen maanden is een brede werkgroep vanuit de organisatie bezig geweest met de doorontwikkeling van de Planning & Control cyclus, vanuit het vertrekpunt: 'iedereen moet er een beetje blij van worden'. De werkgroep heeft met afvaardigingen vanuit alle geledingen uit de ambtelijke organisatie, college en raad gesproken en zal een wensbeeld van de opnieuw in te richten cyclus voorstellen.

Opzet najaarsnota 2017

In deze najaarsnota berichten wij u als te doen gebruikelijk over de voortgang van de realisatie van de beleidsinhoudelijke doelstellingen én informeren wij u over de verwachte financiële uitkomsten over 2017 ten opzichte van de begroting en het beleidsplan. Deze verwachting is gebaseerd op de stand van zaken na de eerste negen maanden van dit jaar en een prognose voor de resterende maanden.

De digitale najaarsnota 2017 kent eenzelfde opbouw als de voorgaande digitale beleidsdocumenten, met de [missie en \(herijkte\) toekomstvisie, het bestuur en portefeuillevreiding en het collegeprogramma 2014 – 2018](#) als terugkerende vaste onderdelen. Deze zijn weergegeven in de [lichtblauwe kleur](#) op het voorblad. De digitalisering van deze beleidsdocumenten maakt het mogelijk om deze achtergrondinformatie te allen tijde beschikbaar te hebben.

De feitelijke najaarsnota 2017 begint met [het inleidende hoofdstuk 1 'Voortgang 2017'](#), gaat daarna verder met het [hoofdstuk 2 'Beleid op hoofdlijnen](#) (met daarin de beleidsvoortgang en de voorstellen aan uw raad en de vaststelling van de najaarsnota)' en het [hoofdstuk 3 'Bijstellingen](#) (met hierin de financiële bijstellingen per programma)'. Deze hoofdstukken zijn weergegeven in de blauwe 'Aa en Hunze' kleur. Als bijlage zijn opgenomen ['Voortgang kredieten](#) (met daarin de voortgang van de in het verleden beschikbaar gestelde incidentele kredieten)' en de gebruikelijke [voortgangsrapportage over het 'Grondbeleid'](#).

Aanbiedingsbrief najaarsnota 2017

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Mevrouw mr. M. Tent
secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a series of sharp, angular strokes.

de heer P. van Dijk
burgemeester

0.1 Missie en toekomstvisie

Missie

Aa en Hunze is een aantrekkelijke woongemeente waar het buitengewoon goed leven en recreëren is, met een levendige en zorgzame en innovatieve samenleving in een robuust landschap: Aa en Hunze Buitengewoon!

Toekomstvisie 2025

De toekomstvisie 2025, die voort bouwt op de eerste versie uit 2009, kent vier nieuwe speerpunten:

- Nieuwe kijk op bestuur en participatie.
- Nieuwe kijk op zorg
- Nieuwe kijk op economie, werk en recreatie.
- Nieuwe kijk op voorzieningen, leefbaarheid en wonen.

Nieuwe kijk op bestuur en participatie

Ambitie

De gemeente Aa en Hunze heeft de ambitie om meer te besturen vanuit co-creatie. In co-creatie spelen inwoners, bedrijven en instellingen een stevige rol bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken. Soms op uitnodiging van ons als overheid, maar meer en meer ook op eigen initiatief. Eigen kracht, participatie en gemeenschapsontwikkeling zijn termen die in deze context passen. Als eerste overheid, dichtbij onze inwoners, werken we niet alleen aan oplossingen voor verschillende maatschappelijke thema's, maar doen we dat samen.

Rolopvatting

- De gemeente heeft verschillende rollen te vervullen:
- de traditionele rol (toezicht, handhaving, dienstverlening etc.),
- de ondersteunende rol (sociaal domein en het terrein van sport, welzijn, cultuur etc.),
- de samenwerkingsrol (activering maatschappelijk initiatief, medevormgever van beleid etc.).

Als gemeente creëren wij de voorwaarden waarbinnen partners optimaal kunnen opereren. Waar mogelijk gaan we een stap verder, de samenleving is meer en meer zelf aan zet. De gemeente stuurt aan op het maken van scherpe keuzes en het zichtbaar maken van veranderingen in de praktijk. Plannen maken en uitvoeren!

De gemeente wil een kernfunctie vervullen in netwerkverbanden. De omgeving ziet de gemeente als een professionele en betrouwbare partner. Als gemeente betekent deze nieuwe rolopvatting ook loslaten. De gemeente kan en wil niet alles zelf doen. Dit vergt ook een omslag binnen de eigen organisatie. Ook outsourcing van operationele bedrijfsvoerings- en dienstverlenende taken hoort bij het 'loslaten'. De gemeente werkt al samen met buurgemeenten en in regioverband en dit zal in de toekomst nog meer gebeuren. Onder meer op de terreinen zorg/inkomen en bedrijfsvoering vindt er een hechte samenwerking plaats met de gemeenten Assen en Tynaarlo.

Concretisering

- We bieden ruimte aan concrete acties, laten bewoners echt aan zet en bieden ruimte voor een nieuwe sociale infrastructuur. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van coöperaties, bij het invullen en beheren van de openbare ruimte en het in stand houden van voorzieningen. De gemeente is daarbij faciliterend, voorwaardenscheppend, meedenkend en ontvankelijk voor experimentele vormen en/of pilots.
- We brengen dorpen met elkaar in gesprek, zodat zij zich beter en waar nodig anders kunnen organiseren. Er ontstaan nieuwe netwerken. De gemeente kan dit faciliteren, maar de dorpen zullen het zelf moeten overpakken. De dorpen kunnen ervaringen delen. We verkennen de mogelijkheden van dorpscoöperaties: verenigingen die werkzaamheden uitvoeren. Dat kunnen werkzaamheden zijn die nu bij de gemeente of andere instanties liggen. Denk aan groenbeheer, wegbeheer, welzijn, cultuur, maar ook zorgtaken en zelfs woningbouw. De uitvoering gebeurt met een mix van vrijwilligers, bedrijven en ingehuurde professionals. Insteek is de vele initiatieven vanuit de dorpen te laten bloeien.
- De pilot 'Jouw idee, samen uitvoeren' was een eerste stap in de richting van deze ambitie. De eerste mooie ideeën, getoetst door inwoners zelf, zijn inmiddels in uitvoering. Deze pilot krijgt een vervolg.
- De gemeente heeft meerdere rollen te vervullen en moet inspelen op deze veranderingen. Dit krijgt extra aandacht in de eigen organisatie.
- Ruimte voor eigen initiatief betekent dat dorpen, gebieden en gemeenschappen zich ieder op een eigen wijze ontwikkelen. Dit kan tot gevolg hebben dat het ene dorp meer voor elkaar krijgt dan een ander dorp. Toch is dit is een bewuste keuze. Wel draagt de gemeente zorg voor een 'vangnet' en voor 'basiskwaliteit'. In overleg met de dorpen wordt dit nader vorm gegeven.

Nieuwe kijk op zorg

Ambitie

De gemeente Aa en Hunze heeft de ambitie dat alle inwoners op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving. Niet alleen in de grotere dorpen, maar ook in de kleinere dorpen. De insteek is hierbij 'van zorgen voor, naar zorgen dat'. Er is een tweedeling in de samenleving en die wordt groter; mensen die het zelfstandig of samen doen en mensen die echt hulp nodig hebben.

Bij de eerste groep gaat het om het bieden van de juiste voorwaarden, bij de tweede groep om het bieden van de juiste zorg. Er is vernieuwing nodig, innovatie en creativiteit. We willen een dienstverlenende overheid zijn waar onze levendige, zorgzame en innovatieve samenleving optimaal uit de verf kan komen.

Rolopvatting

De gemeente heeft vanaf 2015 meer taken van het rijk gekregen. Zo is de jeugdzorg een nieuwe taak voor de gemeente met een nieuwe markt en nieuwe initiatieven. De inspanning is er op gericht om de transitie goed te laten verlopen en te voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen.

Om deze ambitie te realiseren werkt de gemeente Aa en Hunze aan de hervorming van het sociale domein met het oog op een integrale, kostenefficiënte en effectieve uitvoering, met blijvende aandacht voor de kwetsbare groepen in de gemeente. In het samenspel met inwoners en partners bewaakt de gemeente, als regisseur, de kosten en de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning. Dit resulteert in een doorgaande zorglijn in het lokale sociale domein, waarbij preventieve actie natuurlijk de voorkeur geniet.

Concretisering

- De vergrijzing van de gemeente vraagt om constante verbetering en aanpassing van het zorgaanbod. Een goed zorgaanbod houdt in dat er een zorgcentrum, een dokter of wijkverpleging aanwezig is. Vooral in de kleinere dorpen met weinig tot geen (fysiek) zorgaanbod – met een beperkte omvang en een hechte gemeenschap – is maatwerk nodig. Dit vergt creatieve oplossingen en inzet van zorgpartners en inwoners. Ook de verdergaande digitalisering van het zorgaanbod biedt kansen (domotica, iAge).
- Zolang mogelijk thuis wonen is de trend. Hiervoor is niet alleen een goed en bereikbaar zorgaanbod nodig, maar ook een passende woning. Bij bestaande woningen is het aan de huiseigenaren zelf om hier voorzieningen voor te treffen. In geval van nieuwbouw worden hier vooraf eisen aan gesteld.
- De gemeente staat open voor creatieve ideeën en functiecombinaties, met name ook in leegstaande panden. Wellicht ontstaan er zo nieuwe combinaties van bijvoorbeeld zorg en wonen en zorg, wonen en recreatie. Daar waar het gaat om ruimtelijke ingrepen (uitbouw, nieuwbouw, al dan niet tijdelijk) is de landschappelijke inpassing van belang.
- De gemeente wil de mogelijkheden verkennen om analoog aan de voedselbank - een zorgbank te realiseren. Veel mensen zijn bereid om als het hen uitkomt diensten te leveren en klusjes te doen. Dit kan voor veel mensen die hulp nodig hebben een uitkomst zijn. Bijvoorbeeld door de oudere buurman in de tuin te helpen of koffie te drinken bij een eenzame buurtgenoot. Een zorgbank kan er toe leiden dat vraag en aanbod bij elkaar komen.
- Ons sociaal team staat als zorgaanbieder centraal, dit concept wordt de komende jaren verder doorontwikkeld. De leden van dit team zijn de voelsprietten in de samenleving. Zij signaleren problemen (zorgbehoefte, eenzaamheid, etcetera) en schakelen met professionele hulpverlening en mantelzorg waar nodig. Mantelzorg is meer en meer van belang. Het is echter geen vanzelfsprekendheid en biedt ook niet voor alles een oplossing. Waar mogelijk willen we dit wel stimuleren en faciliteren.

Nieuwe kijk op economie, werk en recreatie

Ambitie

Aa en Hunze is een aantrekkelijke woongemeente, strategisch gelegen tussen diverse stedelijke gebieden met economische dynamiek. Actieve en innovatieve inwoners en ondernemers brengen vitaliteit. De focus voor de toekomst ligt op het inspelen op nieuwe economische kansen die passen bij deze missie, naast versterking van de kernsectoren landbouw, recreatie en zorg. De omgevingskwaliteiten staan daarbij hoog in het vaandel. Ons landschap is de drager van onze missie, daarom is het hier goed wonen en recreëren. De insteek is dan ook: ruimte voor ontwikkeling, mits dit past in het landschap. Dit betekent geen nieuwe bedrijventerreinen, maar wel hergebruik van bestaande panden voor nieuwe economische functies, zowel in de dorpen als in het buitengebied.

Rolopvatting

De gemeente stimuleert en faciliteert ondernemerschap. Initiatieven worden beoordeeld op hun maatschappelijke meerwaarde en de bijdrage aan de omgevingskwaliteit. Belemmeringen worden opgeruimd. Waar nodig neemt de gemeente de regie (centrumlocaties, leegstand). Ook hier is samenwerking onontbeerlijk, niet alleen met het bedrijfsleven, ook met onderwijs en andere overheden.

Concretisering

- We bieden ruimte voor economische ontwikkeling. De voorkeur is 'binnen de bestaande ruimte' oftewel binnen de bestaande bedrijventerreinen en bestaande panden. Ook is en blijft ontwikkeling mogelijk bij bestaande locaties en vrijkomende agrarische gebouwen. Om grip te krijgen op het aanbod en de kansen wordt een quickscan gemaakt van de aanwezige ruimte (aanbod, leegstand, beschikbare kavels) en worden enkele aansprekende ideeën geëtaleerd ter inspiratie. Daar waar leegstand een probleem dreigt te worden, wordt in samenwerking met partijen gewerkt aan oplossingsrichtingen (co-creatie).
- Aa en Hunze is een plattelandsgemeente met een grote rijkdom aan natuur en landschap. Dat maakt het hier zo mooi wonen en recreëren. Behoud van deze kwaliteit is dan ook essentieel. Dat betekent niet dat er niks kan, in tegendeel. De ruimte wordt gebruikt voor verschillende functies, en juist die mix van landbouw, natuur en recreatie zorgt voor een dynamisch en afwisselend gebied.
- De landbouw is een belangrijke drager van ons landschap en krijgt - net als de andere functies ruimte voor ontwikkeling. Ook hier geldt dat de omgevingskwaliteiten hoog in het vaandel staan.
- Het Nationaal Park Drentsche Aa is een sterk merk. Aa en Hunze is aantrekkelijk en dat willen wij graag delen met recreanten en toeristen. Het inspelen op de steeds veranderende eisen van de recreant vergt voortdurende aandacht van ondernemers. De gemeente faciliteert ondernemers hierin en bewaakt de kwaliteiten van het robuuste landschap (de drager van onze missie, zowel voor het recreëren als het wonen). Voor de toekomst moet ingezet worden op diversiteit en kwaliteit, niet op meer van hetzelfde. Promotie wordt in regionaal verband opgepakt.
- Het aantrekken van recreanten en toeristen biedt als voordeel - naast economische inkomsten – een groter draagvlak onder bepaalde voorzieningen voor eigen inwoners (bijvoorbeeld horeca, zwembaden, middenstand ed.). Zo draagt een sterke recreatiesector bij aan de leefbaarheid.
- Duurzaamheid staat hoog in het vaandel. De biobased economy kan een nieuwe economische factor voor Aa en Hunze betekenen. De biobased economy gaat over de overgang van een economie die draait op fossiele grondstoffen naar een economie die draait op biomassa als grondstof: van 'fossil based' naar 'bio based'. In een biobased economy gaat het dus over het gebruik van biomassa voor niet-voedsel toepassingen. Zo ontstaan nieuwe ketens en nieuwe dwarsverbanden tussen ondernemers op verschillende terreinen. Dit biedt perspectief.

Nieuwe kijk op economie, werk en recreatie

- De overheid wil dat er meer duurzame energie wordt geproduceerd. Windenergie is een van de mogelijkheden om duurzame energie op te wekken. Uitgangspunt voor de toekomst op dit punt is de recentelijk vastgestelde gebiedsvisie windenergie Drenthe.
- Van groot belang bij de economische ontwikkeling is het betrekken van jongeren, door het stimuleren van werkervaringsplaatsen, stages, de ontwikkeling van werkgelegenheid etc. Wanneer zij meer perspectief hebben in Aa en Hunze, is de kans groter dat wij hen kunnen boeien en binden. We zetten in op goede koppelingen tussen het middelbaar onderwijs, het bedrijfsleven en de gemeente.
- De aanwezigheid van (snel) internet is geworden tot een basisbehoefte voor inwoners, ondernemers en zelfs recreanten. Niet alleen uit economisch oogpunt, zeker ook vanwege de leefbaarheid. Internet brengt voorzieningen tot aan de deur en vervult ook een steeds belangrijkere sociale functie. Ook de hogere overheden zijn inmiddels doordrongen van de noodzaak van glasvezel voor het platteland. De gemeente zal hier actief op inzetten.

Nieuwe kijk op voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Ambitie

De gemeente Aa en Hunze is en blijft bestaan uit aantrekkelijke woongemeenschappen: ruim en groen wonen in een zorgzame omgeving. De samenstelling van de bevolking is daarbij belangrijker dan aantallen. Voorzieningen staan onder druk. Annen, Gasselternijveen, Gieten en Rolde zijn grotere kernen, daar is iets meer mogelijk, maar de voorzieningen in de kleinere kernen hebben het veelal moeilijk. Alle bestaande voorzieningen in de dorpen voor de toekomst openhouden, is geen vanzelfsprekendheid. De inzet van inwoners zal hier grotendeels bepalend in zijn. De gemeente stelt zichzelf de ambitie dat in elke kern een ontmoetingsplek behouden blijft, in welke vorm dan ook. In overleg met bewoners wordt bezien welke voorzieningen met of door inwoners zelf in stand kunnen worden gehouden.

Rolopvatting

De gemeente Aa en Hunze handelt vanuit de overtuiging dat de meeste inwoners goed in staat zijn om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun huidige en toekomstige woon- en leefsituatie. De gemeente is voor een belangrijk deel afhankelijk van particulier en privaat initiatief, brengt partijen bij elkaar, maakt prestatieafspraken en stemt af met buurgemeenten en de provincie. Heel gericht stimuleert en faciliteert de gemeente ontwikkelingen, zonder verantwoordelijkheden over te nemen.

Nieuwe kijk op voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Concretisering

- Het in stand houden van het voorzieningenaanbod vergt creatieve oplossingen, waarbij de hoofdrol niet langer per definitie bij de gemeente ligt. Meegroeien met de samenleving is het uitgangspunt, evenals het inspelen op behoeften van de doelgroepen. Dit betekent een verschuiving in voorzieningen, bijvoorbeeld doordat de toenemende vergrijzing de vraag naar voorzieningen voor ouderen doet toenemen. Het leidt ook tot het verdwijnen van verenigingen en het ontstaan van nieuwe. Dit is een continue beweging die zich moeilijk laat regisseren. Tegelijkertijd worden mensen mobieler (zowel fysiek als digitaal), waardoor grotere afstanden te overbruggen zijn. Extra aandacht gaat uit naar de jongeren en ouderen, zowel qua voorzieningen- als woningaanbod. Het tegemoetkomen aan de behoeften van deze doelgroepen is van belang voor een evenwichtige bevolkingssamenstelling en een vitale gemeenschap.
- Een opgave voor de komende jaren wordt het vinden van een goede invulling voor leegstaande panden, zowel in particulier als maatschappelijk vastgoed. Versoepeling van de regelgeving helpt hierbij. De gemeente pakt een faciliterende en ondersteunende rol. Het inzetten op transformatiemogelijkheden van de particuliere woningvoorraad, levensloopbestendige woningen en woon-werkcombinaties biedt kansen.
- Er ligt geen omvangrijke bouwopgave voor de toekomst. Inzet is gericht op kwaliteitsbehoud van de bestaande voorraad, zowel bij koop als huur. Bouwen naar behoefte moet mogelijk zijn in de dorpen. Waar mogelijk zal dit binnen de kern (bouwen op open plekken tussen bestaande bebouwing) moeten plaatsvinden of binnen de bestaande voorraad (bijvoorbeeld door meerdere woningen in een bestaand pand te realiseren), maar uitbreiding behoort tot de mogelijkheden. Uitbreiding kan in bepaalde gevallen, zeker gezien het open karakter van sommige dorpen, te verkiezen zijn boven inbreiding. In alle gevallen moet sprake zijn van een zo goed mogelijke inpassing. Aandachtspunten bij de bouwopgave zijn duurzaamheid (isolatie/energie) en levensloopbestendigheid (lang thuis kunnen wonen).
- Het beleid is gericht op behoud van de bestaande voorzieningen op bestaande locaties. Deze ondersteunen tot mogelijk het moment komt, dat het draagvlak onder een voorziening wegvalt. Hierdoor kunnen verschillen in het aanbod en niveau van voorzieningen tussen gebieden ontstaan. Belangrijk is de aanwezigheid van draagvlak in een gebied en dat er een minimum voorziening - een ontmoetingsplek - in elk dorp aanwezig is.
- Zoeken naar energie in de samenleving om voorzieningen te behouden. Vaak is er op korte termijn wel enthousiasme van dorpingen om voorzieningen zelf in de lucht te houden (dorpshuizen, zwembad). Maar wat gebeurt er op de lange termijn? Als het niet lukt en het komt tot sluiting, dan is dat het besluit van het dorp zelf. Belangrijk hierbij is dat de overheid een serieuze kans biedt en niet één die gedoemd is te mislukken (bijvoorbeeld door bij overdracht van dorpshuizen of sportaccommodaties deze in goede staat over te dragen).
- Voortbouwend op het voorzieningenbeleid houden we vast aan de ambitie dat elk dorp een ontmoetingsplek moet hebben. De vorm kan verschillend zijn; een dorpshuis, een dorpskamer, een sportkantine of een café. Bepalend hierin is de huidige situatie (wat is er aanwezig in een dorp) en hoe gaan de inwoners ermee om (draagvlak, inzet e.d.). De gemeente faciliteert en denkt mee. De ontmoetingsplekken komen - in lijn met het dorpshuizenbeleid - in handen van de inwoners zelf.
- Voor de centra van Annen, Gieten en Rolde actief inzetten op een levendig dorpshart, een aantrekkelijk winkelaanbod en horeca. Deze dorpen vervullen binnen de gemeente een regiofunctie. We zetten gezamenlijk met ondernemers en bewoners in op het terugdringen van de leegstand en het herontwikkelen van lelijke plekken. Naast deze zogenaamde regiodorpen zijn er andere dorpen, zoals Gasselternijveen, die aanvullend voor het voorzieningenniveau en leefbaarheid een belangrijke functie vervullen.
- Bereikbaarheid en vervoer is een essentieel onderdeel bij leefbaarheid. Als voorzieningen niet dichtbij zijn, dan moeten ze goed te bereiken zijn. Dit is onder meer aan de orde bij onderwijs, sport en zorgvoorzieningen. Ook hier is samenwerking onontbeerlijk, tussen inwoners, verenigingen, voorzieningen, vervoersaanbieders en gemeente, evenals inventieve oplossingen. Voorbeeld hiervan is de schoolbus Gasteren - Anderen, waarbij ouders de kinderen op vrijwillige basis naar de school in Anloo vervoeren. Ook digitale ontsluitingsmogelijkheden zullen hierbij een steeds belangrijkere rol spelen.
- Voorgaande punten hangen met elkaar samen. Als bijvoorbeeld voor een locatie van een voormalige school een herbestemming wordt gezocht, betekent dat mogelijk wat voor de andere functies in datzelfde dorp en wellicht daarbuiten (verdringing, leegstand e.d.). Dit vergt een integrale kijk. Voor de grotere dorpen is een samenhangende strategie wenselijk, voor de kleinere dorpen kan een dergelijke strategie voor een groter gebied gemaakt worden. De bestaande dorpsagenda's vormen de basis hiervoor.

0.2 Bestuur en portefeuillevverdeling

College van Burgemeester en Wethouders gemeente Aa en Hunze

B

**Burgemeester
P. van Dijk
(VVD)**

Vervanging door wethouder Heijerman

- Bestuurlijke coördinatie
- Algemeen bestuur en voorlichting
- Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering)
- Veiligheidsregio (Brandweer/GHOR)
- Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen
- Dienstverlening
- Personeel en Organisatie
- Integrale handhaving

Projectportefeuille:

- Herijking Strategische Toekomstvisie 2025

H

**Wethouder
H. Heijerman
(Combinatie Gemeentebelangen)**

Vervanging door burgemeester Van Dijk

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Volkshuisvesting, woningbouw
- Omgevingsvergunningen
- Kern- en buurtgericht werken
- Beheer openbare ruimte (o.a. wegen, groen, fietspaden)
- Verkeer en Vervoer
- Accommodatiebeleid over dorpshuizen
- Plattelands- en natuurontwikkeling (incl. P10)
- Landbouwbeleid m.b.t. versterken landelijk gebied
- Begraven en begraafplaatsen
- Cultuurhistorie, cultureel erfgoed
- Eerste loco-burgemeester

Projectportefeuille:

- Burgerparticipatie
- Gebiedsontwikkeling Drentsche Aa
- Leader Zuidoost Drenthe
- Maatschappelijk vastgoed
- Koopcentrum Gieten
- Themajaar 2017: Dorpen van Aa tot Hunze

L

**Wethouder
Drs. N.J.P. Lambert
(GroenLinks)**

Vervanging door wethouder Dijkstra

- Financiën, verzekeringen en grondbedrijf
- Informatisering en automatisering
- Grondzaken, gemeentelijk vastgoed
- Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid
- Participatie, arbeidsmarktbeleid, Soc. Werkvoorziening
- Sociale Zaken & armoedebeleid
- Duurzaamheid en duurzame energie
- Water, waterbeheer en riolering
- Afval
- Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties
- Inkoop, onder andere aanbestedingsbeleid
- Recreatie en toerisme
- Tweede loco-burgemeester

Projectportefeuille:

- N33/N34
- Windenergie
- Agenda voor de Veenkoloniën
- Uitvoering Participatiewet

D

**Wethouder
H.J. Dijkstra
(CDA)**

Vervanging door wethouder Lambert

- Onderwijs, inclusief onderwijs-huisvesting
- Brede schoolontwikkeling
- Volwasseneneducatie
- Leerlingenvervoer en leerplicht
- Volksgezondheid (incl. GGD bestuur)
- Jeugdbeleid, Sociale Teams
- Welzijnsbeleid, incl. gezondheidszorg
- Zorg; Coördinerend wethouder WMO
- Zorg; Jeugdzorg en AWBZ-begeleiding
- Millenniumgemeente en Fairtrade
- Schuldhulpverlening
- Inburgering, vluchtelingen
- Internationale betrekkingen, w.o. EDR
- Cultuur
- Derde loco-burgemeester

Projectportefeuilles:

- Invoering Jeugdzorg en AWBZ-begeleiding

**Gemeentesecretaris
Mr. M. Tent
(Algemeen directeur)**

- Adviseur van het college
- Hoofd van de ambtelijke organisatie

Collegeprogramma 2014 - 2018

Verbindend, levendig en zorgzaam

Programma's

Programma 1 Bestuur

Programma 2 Publiekszaken

Programma 3 Openbare orde en veiligheid

Programma 4 Economische Zaken

Programma 5 Onderwijs

Programma 6 Cultuur

Programma 7 Sport

Programma 8 Sociale zaken

Programma 9 Welzijn

Programma 10 Gemeentelijke afvaltaken

Programma 11 Openbare werken / verkeer en vervoer

Programma 12 Milieu

Programma 13 Wonen en leefomgeving

Programma 14 Plattelands- en natuurontwikkeling

Programma 15 Recreatie en toerisme

Programma 16 Financiën en bedrijfsvoering

Financieel

Collegeprogramma 2014 - 2018

‘Verbindend, levendig en zorgzaam’

De titel van het coalitieakkoord van de raadsfracties Combinatie Gemeentebelangen, GroenLinks en CDA luidt: ‘Verbindend, levendig en zorgzaam’¹. In het beleidsplan 2014 heeft u reeds kunnen lezen wat wij onder deze begrippen verstaan. Bij het maken van plannen voor onze gemeente moeten we natuurlijk rekening houden met algemene maatschappelijke ontwikkelingen. We realiseren ons bijvoorbeeld dat er sprake is van een herstellende economie en dat we juist in onze gemeente te maken hebben met de gevolgen van bevolkingskrimp. En dat we aan de vooravond staan van de per 1 januari 2015 op ons afkomende nieuwe taken in het sociaal domein (de 3 decentralisaties). Het vraagt bestuurlijke moed om in het belang van een duurzame en evenwichtige toekomst voor onze inwoners op doortastende wijze keuzes te maken en waar nodig ingrijpende beslissingen te nemen. Inwoners die het niet volledig op eigen kracht redden, zullen we – desgewenst via maatwerk – maatschappelijke ondersteuning en zorg blijven bieden.

Vanuit de dorpen is veel aandacht voor het in stand houden van lokale maatschappelijke activiteiten en onderlinge betrokkenheid, gemeenschapszin. Burgerinitiatieven sluiten daar op aan, mede ingegeven door bezuinigingen en de decentralisaties in het sociaal domein. Er is een tendens te bespeuren van een zich terugtrekkende overheid, waarbij meer verantwoordelijkheid komt te liggen bij de inwoners zelf. Bij de vormgeving en uitvoering van ons beleid zal steeds nadrukkelijker de vraag gesteld worden wat bij uitstek taken voor de gemeente zijn en wat anderen (inwoners, verenigingen, instanties, marktpartijen) beter kunnen doen. Niet om als gemeente achterover te leunen en zaken af te schuiven, maar juist door te kiezen voor een realistische insteek met een proactieve houding, gericht op meer resultaat (met minder gemeentelijke middelen) en gericht op het optimaal benutten van het sociale kapitaal in de dorpen zelf (onze inwoners).

In mei 2012 is onderzoek gedaan (door STAMM) naar de ervaringen van de inwoners met de leefbaarheid in hun woonomgeving. De uitkomsten van dat leefbaarheidsonderzoek laten zien dat de tevredenheid van onze inwoners met hun

woonplaats hoog is. Ook de verbondenheid met het eigen dorp is hoog. Men realiseert zich dat de overheid niet alles kan en dat de inzet van inwoners zelf heel bepalend is voor het behouden van een leefbaar dorp. Gemeente en inwoners zullen het samen moeten doen. De pilot ‘Jouw idee, samen uitvoeren’ heeft aangetoond dat inwoners bereid zijn deze verantwoordelijkheid op zich te nemen.

In dit collegeprogramma geven we verder invulling aan de begrippen die we genoemd hebben in het beleidsplan 2014. Hierbij bouwen wij voor een belangrijk deel voort op het beleid dat we in de vorige bestuursperiode hebben ingezet. Op een aantal onderdelen willen wij het te voeren beleid aanscherpen/vernieuwen. Wat ons betreft staan de volgende zaken centraal in het collegeprogramma 2014-2018:

¹ **Verbindend:** in ons bestuurlijk handelen proberen wij steeds verbindend te zijn. Door zaken samenhangend aan te pakken, maar vooral door steeds aandacht te hebben voor de mogelijkheid verbindingen te leggen: tussen inwoners, bedrijven en organisaties, met elkaar en met de gemeente. Het primaire doel daarvan is de kwaliteit van onze lokale samenleving (verder) te verbeteren.

Levendig: in Aa en Hunze barst het van de activiteiten, van ideeën en van initiatieven van inwoners. Onder het motto ‘iedereen doet mee’ willen we daar als gemeente optimaal ondersteuning aan bieden.

Zorgzaam: wij willen maatschappelijke ondersteuning en zorg bieden aan die inwoners van Aa en Hunze die het niet volledig op eigen kracht redden.

Collegeprogramma 2014 - 2018

1. Aa en Hunze Buitengewoon! (toekomstvisie)

Dit is de missie die is opgenomen in de Strategische Toekomstvisie 2020 van de gemeente. Bij het opstellen van dit collegeprogramma is de Strategische Toekomstvisie 2020 als kapstok genomen. De vele veranderingen in de huidige tijd maken het desalniettemin wenselijk om de Strategische Toekomstvisie, die is neergezet voor de periode 2010-2020, tussentijds te evalueren en te herijken. De Strategische Toekomstvisie bepaalt de strategische koers van de gemeente en de herijking daarvan is daarom bij uitstek een onderwerp om inwoners bij te betrekken. Wij zullen dat doen door expliciete toepassing van het proces van burgerparticipatie. De herijking van de Strategische Toekomstvisie zal in het voorjaar van 2015 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

2. Burgerparticipatie

Wij zullen actief op zoek gaan naar nieuwe vormen van burgerparticipatie. De maatschappij verandert, de rol van inwoners wordt groter en actiever. Inwoners

hebben het gemeentebestuur veel te bieden: expertise, vaardigheden, inzet, tijd. Daarom willen we als gemeente open staan voor initiatieven uit de samenleving en herkenbaar, benaderbaar en zichtbaar zijn in onze dorpen. Wij zullen in deze periode alle dorpen bezoeken om 'op te halen' wat leeft, om wensen te inventariseren en om verbindingen te leggen. Via de invoering van een digitaal burgerpanel hebben we een middel om van een bredere groep inwoners input te verkrijgen in relatie tot beleidsonderwerpen. Daarmee kunnen we een beter beeld krijgen van wat er leeft in de samenleving en daarop ons beleid nader afstemmen.

Voor wat betreft de burgerparticipatie voorzien wij geen standaard werkwijze. Steeds zal maatwerk nodig zijn. Wat bewezen heeft goed te werken, zullen we behouden, maar we zullen actief werken aan vernieuwing, onder andere door gebruik te maken van de 'participatieladder' (vijf 'participatietreden': informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren, meebeslissen) of een vergelijkbaar instrument. We zullen verder gebruik blijven maken van het recentelijk met succes ingestelde burgerpanel en vooral open staan voor initiatieven van inwoners om 'zaken zelf op te pakken' (zelfbeheer). Als het om het zelfbeheer van het openbaar groen gaat, willen we samen met inwoners/dorpen onderzoeken hoe we ervoor kunnen zorgen c.q. hoe we kunnen faciliteren dat beheerstaken meer door mensen zelf worden opgepakt. Wij staan in de meest brede zin open voor nieuwe wensen en ideeën van inwoners en zijn bereid toekomstgericht te kiezen voor andere werkwijzen of thematische aanpak van zaken. Dit najaar zullen wij mede in het kader van de herijking van de Strategische Toekomstvisie met onze inwoners hierover in gesprek gaan.

3. De 'drie decentralisaties' (Jeugdzorg, AWBZ en Participatiewet)

Deze drie decentralisaties zullen de komende jaren veel aandacht krijgen. Uitgangspunt is dat de gemeente Aa en Hunze de nieuwe taken in principe uitvoert met de budgettaire middelen die daarvoor van rijkswege beschikbaar worden gesteld. Of dat echt mogelijk is, zal in de loop van de bestuursperiode nog moeten blijken. Hoe dan ook: wij willen dat iedereen participeert in het maatschappelijk leven. Participeren is belangrijk om te kunnen deelnemen aan de samenleving en te voorkomen dat mensen in een isolement geraken, ook voor diegenen die (nog) geen betaalde arbeid hebben. De eerste prioriteit is het verkrijgen van betaald werk, al dan niet met ondersteuning. En het minimabeleid moet stimuleren tot participeren en bieden van toekomstperspectief. Versterking van bestaande voorzieningen door het ondersteunen van het vrijwilligerswerk en van reeds bestaande lokale initiatieven en structuren zijn belangrijke pijlers. De inrichting en het functioneren van het te vormen sociale team vormen daarin een belangrijke schakel. Uitgangspunt is een integrale aanpak (één huishouden, één plan, één regisseur). Inwoners die echt zorg nodig hebben zullen bij de gemeente niet tevergeefs aankloppen. De door de gemeente te verlenen 'zorg' zal adequaat zijn en 'op maat' worden gegeven. Reeds midden of

Collegeprogramma 2014 - 2018

uiterlijk eind 2015 zullen wij (tussentijds) bezien tot welke problemen de nieuwe wetgeving leidt en daarop adequaat inspelen.

4. Leefbaarheid

Wij willen extra aandacht (blijven) schenken aan de leefbaarheid in onze dorpen. Wij staan voor een levendige en zorgzame samenleving, met behoud van de identiteit van de dorpen en hun eigenheid. De voorzieningen zijn van groot belang voor de dorpen en wij zetten ons in overleg met de inwoners – binnen randvoorwaarden - in voor behoud en waar mogelijk versterking van deze voorzieningen. Naast de inzet en hulpverlening door professionele zorginstellingen worden door mantelzorgers en vrijwilligers de nodige zorg en diensten geboden, die zonder hen niet geboden zouden worden. Zij vervullen daarmee een cruciale rol in de samenleving en dragen in hoge mate bij aan de leefbaarheid in de dorpen. De rol van de gemeente zien wij veranderen: van regisserend naar begeleidend.

5. Wonen

Het beleid op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling zal erop gericht zijn ons mooie landschap en de fraaie woonomgeving te behouden en waar mogelijk te versterken. Nieuwe woningen zullen op basis van behoefte worden gebouwd. Het bouwen van starterswoningen en levensloopbestendige woningen willen we blijven stimuleren en actief ter hand nemen. De komende jaren gaan we als gemeente zelf een aantal woningen bouwen en verhuren. Dat proces zullen we strak monitoren om te kunnen beoordelen of dit initiatief verbreed kan worden.

In de behoefte aan woonruimte zal wat ons betreft ook kunnen worden voorzien door het toestaan van wooneenheden in vrijkomende boerderijen of monumentale panden. Energiezuinig en energieneutraal (ver)bouwen zal worden gestimuleerd door landelijke voorlichting te vertalen naar de lokale situatie en te ondersteunen.

Wij zullen ons ervoor inzetten met de in onze gemeente actieve woningcorporaties nieuwe 'prestatieafspraken' te maken over het aanvullen en verbeteren van de woningvoorraad.

6. Economie, toerisme en recreatie

Aa en Hunze wil zich ontwikkelen tot hét recreatiegebied in Noord-Drenthe. Daarnaast is (verbrede) landbouw een sterke economische pijler. Voor initiatieven die innovatief en duurzaam zijn wordt door ons de 'rode loper' uitgelegd. Waar mogelijk willen wij de regeldruk voor ondernemers verder beperken en bij inkopen van de gemeente zelf, zal de inzet erop gericht zijn lokale ondernemers steevast bij de inkoopprocedure te betrekken om de lokale economie te stimuleren.

De toeristische- en recreatieve sector zal blijvende aandacht krijgen, in goede samenwerking met ondernemers, het recreatieschap, de provincie en buurgemeenten.

Het centrum van Gieten moet, na de aanpak van de centra in Rolde en Annen, verder verbeterd worden, voor de leefbaarheid, maar ook als ondersteuning voor een goed functionerende detailhandel.

Samen met de ondernemers in Aa en Hunze willen we invulling geven aan het werkgelegenheidsbeleid. De ondernemers zijn nodig om diegenen die niet in staat zijn zelf een betaalde baan te vinden toch een passende plek te bieden, al dan niet met een loonkostensubsidie.

Tenslotte zal ook de komende periode speciale aandacht worden gegeven aan de exploitatie van bedrijventerrein Bloemakkers. De verkoop van percelen moet weer op gang komen.

7. Duurzaamheid

Duurzame ontwikkelingen dragen toekomstgericht bij aan een schone en mooie omgeving. Wij gaan door met het inhoud geven aan de vastgestelde duurzaamheidsvisie en het stimuleren van duurzame investeringen bij bedrijven en inwoners, met name door goede voorlichting.

Door spaarzaam om te gaan met natuurlijke hulpbronnen kunnen energie- en waterverbruik worden teruggedrongen. De aandacht voor het opwekken van duurzame energie zal versterkt moeten worden. De gemeente geeft het goede voorbeeld door o.a. duurzaam in te kopen. We willen expliciet in beeld brengen wat het

Collegeprogramma 2014 - 2018

energieverbruik van de gemeente is en op zoek gaan naar mogelijkheden dat energieverbruik verder te verlagen.

Waar mogelijk willen wij dorpshuizen en verenigingen steunen bij het doen van gerichte investeringen in duurzaamheid die er tevens op gericht zijn de exploitatielasten te verlagen.

Door millenniumgemeente te zijn draagt Aa en Hunze in samenwerking met inwoners bij aan mondiale en sociale duurzaamheid.

De Strategische Toekomstvisie 2020 geeft richting aan het stimuleren van 'een regionale voedselstrategie' (eten dat in het eigen gebied geproduceerd is). Daarmee wordt een economische impuls gegeven aan kleinschalige bedrijvigheid om de hoek en aan de bewustwording van het gebruik van gezonde voeding.

8. Bestuur en dienstverlening

Wij willen open communiceren, proactief zijn, stimulerend en steeds uitgaan van een ja-mits-houding. Wij zetten in op een (verdere) verbetering van de dorpsoverlegstructuren. Het verbeteren van de interactie met inwoners via de vertegenwoordigers in de dorpen geldt als een belangrijke prioriteit in het te voeren beleid. Bij belangrijke nieuwe ontwikkelingen worden inwoners direct vanaf de start betrokken.

Het steeds verder optimaliseren van de gemeentelijke website en van digitale diensten zorgt via het klantcontactcentrum (KCC) voor een gemeentelijke dienstverlening, die gericht is op de behoeften van inwoners en bedrijven.

De ambtelijke organisatie moet efficiënt en flexibel zijn. Om nieuwe uitdagingen en (extra) taken op een verantwoorde manier aan te kunnen gaan, zoeken wij het daarom ook nadrukkelijk in samenwerking met de gemeenten Assen en Tynaarlo.

9. Krimp

Zoals we ook al aangegeven hebben in het beleidsplan 2014, realiseren we ons, dat er op dit moment weliswaar sprake is van een zich voorzichtig herstellende economie, maar dat we ook in onze gemeente met name te maken zullen krijgen met de gevolgen van een krimp van de bevolking. In deze bestuursperiode zullen we ons nadrukkelijk beraden op de wijze waarop we deze ontwikkeling samenhangend tegemoet kunnen treden.

10. Financiën/bezuinigingen

Verderop in dit collegeprogramma is ruim aandacht voor de financiële positie van onze gemeente. In hoofdlijnen kunnen we stellen dat we het van belang vinden om onze solide financiële positie te behouden. Dit doen we door in beperkte mate geld uit te geven aan nieuw beleid en daarnaast door te anticiperen op de verwachte financiële ontwikkelingen met een 'nieuw' bezuinigingstraject. Hiervan zal de nadruk liggen in de jaren 2017 en 2018. We gaan hierover graag met uw raad in gesprek tijdens een

Breelandbijeenkomst in het begin van 2015. Hierbij zullen we nadrukkelijk stil staan bij de strategische (her)oriëntatie en mogelijk een beleidsmatige heroverweging van bestaande taken.

Nieuw beleid/actuele ontwikkelingen

De hiervoor genoemde thema's zullen de komende jaren in onze gemeente centraal staan. Ze worden in de hierna volgende hoofdstukken verder uitgewerkt. Het gaat overigens niet om een limitatieve opsomming, maar om ons actuele beeld van zaken waaraan gewerkt moet worden. In algemene zin zal ons beleid erop gericht zijn Aa en Hunze een aantrekkelijke woongemeente te laten zijn waar het buitengewoon goed leven en recreëren is, met een levendige en zorgzame samenleving in een robuust landschap.

In dit collegeprogramma staan op basis van het coalitieakkoord de hoofdlijnen van het te voeren beleid per programma beschreven die in de jaarlijkse begroting – met ingang van 2015 – en in de afzonderlijke beleidsdocumenten concreet zullen worden uitgewerkt, indien nodig geactualiseerd, en gemonitord. De gemeente doet uiteraard veel meer dan we in de hierna volgende programma's beschrijven. In beginsel geldt voor alles wat hier niet aan de orde komt, dat het nieuwe college het bestaande beleid voortzet. In de loop van de bestuursperiode zullen we waar nodig nieuwe/andere accenten leggen.

Het collegeprogramma bevat in financiële zin in beperkte mate nieuw beleid. Ook de komende jaren zullen we nog behoorlijk moeten bezuinigen. De redenen daarvan zijn bekend! We vinden het echter van belang om toch te blijven investeren in onze gemeente, vandaar dat we met name gekozen hebben voor investeringen zonder een structureel karakter. In de programma's is onder het kopje 'nieuw beleid/nieuwe ontwikkelingen', indien van toepassing, het nieuwe beleid opgenomen. We willen onder andere investeren in:

- Huisvesting Dr. Nassau College
- Koopcentrum Gieten
- Accommodatiebeleid sport
- Natuur- en milieueducatie
- Ontwikkelingen Gasselternveld
- Geluidproblematiek N33/N34
- Boombeleidsplan

Naast bovengenoemde investeringen zullen we dus, zoals gezegd, volop inzetten op burgerparticipatie en gaan we weer verder met de succesvolle formule van de 'themajaren': in 2015 is het thema 'Recreatie & Toerisme' en in 2016 'Ondernemend

Collegeprogramma 2014 - 2018

Aa en Hunze'. Dat biedt extra kansen om gericht te werken aan het verbeteren van onze toch al prachtige gemeente.

Verder in dit collegeprogramma

Dit collegeprogramma kent, naast dit inleidende hoofdstuk, een uiteenzetting van de kernpunt(en) van het beleid en de drie 'w-vragen' (Wat wij willen, Wat wij gaan doen en Wat mag het kosten) per programma. Een actuele financiële positie naar aanleiding van de in het collegeprogramma opgenomen beleidswensen en –ontwikkelingen is opgenomen in het hoofdstuk 'Financieel'. In dit hoofdstuk gaan we tevens in op de actuele stand van zaken omtrent de bezuinigingen en enkele belangrijke financiële ontwikkelingen.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 1 Bestuur

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is een bestuursstijl te hanteren die openheid en transparantie voorop stelt. We willen een gemeente zijn die haar inwoners en bedrijven betreft bij vorming en uitvoering van beleid. Een gemeente met de blik naar buiten, die denkt in mogelijkheden en die luistert naar haar inwoners en bedrijven. Een gemeente die initiatieven uit de samenleving ondersteunt. Een overheid die betrouwbaar is en in het belang van een zo duurzaam mogelijke toekomst van onze gemeente en voor inwoners waar maakt wat ze belooft. We handelen daarbij vanuit een bestuurskrachtige houding, met daadkracht en op basis van interactiviteit. We willen een gemeente zijn die berekend is op zijn taken, op een gestructureerde wijze zorgt voor optimale burgerparticipatie en een gemeente die financieel gezond is om op die manier de realisatie van een actuele toekomstvisie te kunnen bewerkstelligen.

Wat wij willen

- 1 Wij willen de strategische koers van onze gemeente actualiseren.
- 2 We streven naar een betrokken gemeente die haar inwoners kent en dat doet waar de lokale samenleving bij gebaat is. Dat vraagt om een bestuur dat weet wat er leeft in de gemeenschap.

Wat wij gaan doen

- 1 Herijken bestaande Strategische Toekomstvisie met inwoners en bedrijven/instellingen door middel van het toepassen van het proces van burgerparticipatie (gereed in de eerste helft van 2015). Sterk inzetten op het verbeteren van burgerparticipatie. Wij gaan actief op zoek naar nieuwe vormen van betrokkenheid van inwoners en een ondersteunende overheid: de gemeente denkt mee, maakt gebruik van de kennis die aanwezig is bij inwoners, bedrijven instellingen en zorgt dat regelgeving en bureaucratie niet in de weg staan van duurzame initiatieven.
- 2 Initiatieven van (groepen van) inwoners stimuleren en zij die actief betrokken willen zijn bij de inrichting van hun eigen leefomgeving optimaal ondersteunen. Wij willen het kern- en buurtgericht werken als een beproefde methode om de inwoners van onze kernen te bereiken sterk doorontwikkelen. Inzetten op een (verdere) verbetering van de dorpsoverlegstructuren en prioriteit geven aan het verbeteren van de interactie, o.a. door als college van B&W elke kern (goed voorbereid) te bezoeken.

Wat mag het kosten

- 1 In het beleidsplan 2014 is voor het herijken van de Strategische Toekomstvisie € 50.000 beschikbaar gesteld.
- 2 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 2 Publiekszaken

Kernpunt van beleid

Kernpunt van beleid is de dienstverlening in te richten vanuit de logica van burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Onze organisatie biedt vanuit een vraaggerichte benadering haar diensten aan en staat in een open verbinding met haar partners. Ons Klant Contact Centrum (KCC) is hiertoe een belangrijk instrument. Daarnaast zal het accent vooral liggen op de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening alsmede op een voortdurende optimalisatie van de website. Het succes van de directe publieke dienstverlening wordt voor een belangrijk deel bepaald door een klantvriendelijke houding van een ieder die in deze werkprocessen een rol speelt. Voldoende, kwalitatief goede medewerkers en moderne ICT-ondersteuning zijn eveneens onontbeerlijk.

Wat wij willen

- 1 De dienstverlening aan inwoners moet slagvaardig en op niveau zijn. Klantvriendelijk handelen en een proactieve houding zijn belangrijke elementen in het contact met inwoners en bedrijven.
- 2 Uitgangspunt voor ons contact met de inwoners en bedrijven is, dat zij slechts voor heel specifieke zaken fysiek het gemeentehuis hoeven te bezoeken.
- 3 Tevredenheid inwoners door geboden dienstverlening, zowel digitaal (website) als via de balie.

Wat wij gaan doen

- 1 Op een klantvriendelijke manier goede producten aanbieden tegen een aanvaardbare prijs, laagdrempelig en bereikbaar zijn. Wij willen vergunningen snel afgeven, waar mogelijk 'klaar terwijl u wacht'.
- 2 Wij zetten in op het uitbouwen van de 1-loketfunctie in het KCC.
- 3 Wij zetten in op verdere verbetering van onze dienstverlening via de balie en de digitale dienstverlening via onze website, waarbij wij streven naar een waardering door onze inwoners met een cijfer 8 (in 2014 betrof de waardering het cijfer 7,8 bij de dienstverlening via de balie en 7,6 via de website).

Wat mag het kosten

1,2,3 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 3 Openbare orde en veiligheid

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is te zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners. De eigen verantwoordelijkheid en de zelfredzaamheid van zowel inwoners als bedrijven vormt ook hier de rode draad voor ons beleid. Wij zetten in op het verbeteren van de samenwerking in de Veiligheidsregio Drenthe. De door de raad vastgestelde nota 'Integrale Veiligheid' geldt als leidend voor het te voeren beleid.

Wat wij willen

- 1 Een schone, hele en veilige leefomgeving voor inwoners en bedrijven. Dit komt tot uiting in een daling van het aantal (woning)inbraken t.o.v. 2013.
- 2 Een kwalitatief goed niveau van brandveiligheid.
- 3 Een professionele crisismanagement organisatie.

Wat wij gaan doen

- 1 Het (mogelijk gecombineerd met rookmelderacties) geven van inbraakpreventieadviezen in het kader van de 'witte voetjesacties'. Via gericht beleid zetten wij ons in om het aantal (woning)inbraken t.o.v. 2013 jaarlijks met gemiddeld 5% te verlagen. Het gebruik van burgernet verder ontwikkelen. We vinden het geven van voorlichting over alcoholgebruik belangrijk en zullen dit doen in samenwerking met de plaatselijke horeca.
- 2 Inzetten op 100% rookmelder dichtheid. We continueren het lesgeven aan jongeren in brandveiligheid en EHBO, op alle basisscholen in Aa en Hunze.
- 3 Aantoonbaar blijven zorgdragen voor permanent opgeleide en geoefende medewerkers. Dit door deelname aan de opleidingen en oefeningen, zoals opgenomen in het jaarlijks vastgestelde opleidings- en oefenplan van de gemeentelijke kolom.

Wat mag het kosten

- 1,2 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 4 Economische Zaken

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is het ondersteunen van de sterke economische sectoren: recreatie & toerisme, landbouw, zorg en het midden- en kleinbedrijf. Onze samenleving heeft behoefte aan een gezonde economie en goede werkgelegenheid. Zonder groei van de lokale economie komt er geen werkgelegenheid bij. De gemeente creëert randvoorwaarden voor die noodzakelijke groei en ondersteunt bedrijven. De koopzondag is niet vanzelfsprekend: wij zullen ondernemers niets verbieden, maar zullen uitbreiding van de zondagopenstelling niet initiëren/promoten, zeker niet op de zondagochtend. Wij streven naar een gezond bedrijfsklimaat, gecombineerd met goede woon- en leefomstandigheden. Dit is de basis, waarbij het voor bedrijven aantrekkelijk is om in Aa en Hunze te blijven c.q. zich in onze gemeente te vestigen. Om iedereen mee te kunnen laten doen is de betrokkenheid van bedrijven bij onze samenleving een absolute voorwaarde.

Wat wij willen

- 1 Versterken van de regionale positie van Gieten als 'economische' hoofdkern en koopcentrum.
- 2 Samen met de belangenorganisaties (mede) zorg dragen voor een goed ondernemersklimaat in onze gemeente en stimuleren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en duurzaam ondernemen.
- 3 Behouden en verbeteren van de leefbaarheid in de kernen door het bevorderen en behouden van kleinschalige bedrijvigheid.
- 4 Versterken van de sector toerisme & recreatie (zie verder programma 15 Recreatie en toerisme).
- 5 Een goede uitvoering van de Participatiewet vanaf 1-1-2015 (zie verder programma 8 Sociale Zaken).

Wat wij gaan doen

- 1 Investeren in concrete verbeteringen ter verhoging van de kwaliteit van het centrum van Gieten. Extra inzet op terugdringen leegstand, in winkelcentra en op bedrijventerrein Bloemakkers. Herijken van het geldende economisch beleid door in goed overleg met ondernemers een compacte nieuwe beleidsnota op te stellen.
- 2 Goede gemeentelijke dienstverlening, begeleiding en ondersteuning voor ondernemers (i.s.m. 'Drentse Zaak', ISD, gemeente Assen en gemeente

Tynaarlo). De openbare ruimte in onze winkelcentra er aantrekkelijk uit laten zien. Inzetten op de realisatie van glasvezel (NGA), in samenwerking met burgerinitiatieven. Bij noodzaak groei vooral inzetten op hervestiging van bestaande agrarische bedrijven als sprake is van een conflict met de leefomgeving, natuur of milieu; verruiming bouwblok kan alternatief zijn. In 2016 een inspirerend themajaar 'Ondernemend Aa en Hunze' tot stand brengen. Stimuleren van 'een regionale voedselstrategie' (eten dat in het eigen gebied geproduceerd is).

- 3 Soepele vestigingsvoorwaarden voor ondernemers hanteren; ook voor kleinschalige uitbreiding binnen de dorpen. Stimuleren hergebruik van vrijkomende bedrijfspanden door bijvoorbeeld startende ondernemers. Extra inzet voor uitgifte kavels bedrijventerrein Bloemakkers Gieten en 'Rode loper' voor ondernemers die zich hier willen vestigen.
- 4 Zie het programma 15 Recreatie en toerisme.
- 5 Met het bedrijfsleven invulling geven aan 'participatiebanen' en voldoende stageplekken realiseren in het kader van de Participatiewet (zie verder programma 8 Sociale Zaken).

Wat mag het kosten

- 1 Voor de verbetering van het centrum van Gieten stellen we incidenteel € 250.000 beschikbaar in 2017; dit in aanvulling op een bedrag van € 250.000 uit de reserve Grote projecten, welke we hier eveneens voor willen inzetten.
- 2 Om een inspirerend 'themajaar 'Ondernemend Aa en Hunze' tot stand te kunnen brengen stellen wij incidenteel € 100.000 beschikbaar in 2016.
- 1-5 Hiervoor zijn, buiten de specifiek hierboven genoemde ontwikkelingen, de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 5 Onderwijs

Kernpunt van beleid

Als kernpunt voor ons beleid geldt de vastgestelde notitie Kleine scholen. Daarnaast willen wij het beleid in het kader van de Brede Samenwerking voortzetten. De inhoudelijke samenwerking tussen de verschillende partners willen we daarbij stimuleren en ondersteunen. In deze bestuursperiode zullen wij de huisvestingssituatie van het Dr. Nassau College verbeteren. Dit om een goede voorziening voor het Voortgezet Onderwijs in Gieten te behouden.

Wat wij willen

- 1 Een goede, toekomstbestendige voorziening voor het Voortgezet Onderwijs in Gieten behouden.
- 2 Bijdrage leveren aan positieve houding en gedrag van leerlingen in het basisonderwijs ten aanzien van natuur, milieu en duurzaamheid.
- 3 Op scholen moet ook letterlijk sprake zijn van een gezond leer- en leefklimaat.
- 4 Elk kind krijgt het onderwijs dat het beste bij zijn of haar talenten en beperkingen past.
- 5 Inzetten op een goed en levensvatbaar kindvoorzieningen aanbod in en rondom de scholen.
- 6 Actief opstellen in de discussie over toekomst van het onderwijs met extra aandacht voor kwaliteit en robuustheid.
- 7 Extra inzet op onderwijs aan laaggeletterden.

Wat wij gaan doen

- 1 Wij koesteren het huidige aanbod Voortgezet Onderwijs in onze gemeente als belangrijke voorziening voor de woon- en leefkwaliteit van de gemeente als geheel. Aan het begin van het schooljaar 2016/2017 willen we daarom de vernieuwbouw huisvesting Voortgezet Onderwijs gerealiseerd hebben.
- 2 Wij willen met het IVN Scholennetwerk ook de komende jaren uitvoering geven aan natuur- en milieueducatie.
- 3 Aanpak urgente klimaatproblemen op scholen.

- 4 Binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs maken we afspraken over de wijze waarop onderwijsondersteuning in de regio wordt georganiseerd, waardoor er voor iedere leerling een passende onderwijsplek gerealiseerd kan worden. Tevens wordt hierbij de samenhang tussen het passend onderwijs en de gemeentelijke benadering in Zorg voor Jeugd versterkt.
- 5 De bevolkingsprognoses laten een sterke daling van het aantal geboorten zien. Als een van de oplossingen zien wij het verder bouwen aan brede scholen met een ontmoetingsfunctie. Kinderopvang, peuterspeelzalen, sociaal cultureel werk, bibliotheekfunctie koppelen aan basisscholen ten behoeve van een verbreding van het voorzieningenaanbod. Daarbij streven we naar een groter bereik van (doelgroep)kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar, het versterken van de voorzieningen, een kwalitatief beter, stimulerend en ontwikkelingsgericht aanbod.
- 6 In overleg met de schoolbesturen willen we een gezamenlijke discussie voeren over de toekomst van de scholen aan de hand van de bekende notitie van STAMM met de titel 'Onderwijs en Krimp'. We richten ons in deze bestuursperiode niet op het actief sluiten van scholen, maar op het voeren van een fundamentele discussie met zowel de schoolbesturen als de gemeenteraad.
- 7 Meer bekendheid geven aan het probleem van laaggeletterdheid en laaggeletterden helpen de weg te vinden naar een cursus en laaggeletterdheid voorkomen (door bv. taalplezier bij kinderen en volwassenen te stimuleren). Daarnaast actief blijven deelnemen in het Bondgenootschap laaggeletterdheid.

Wat mag het kosten

- 1 Voor de vernieuwbouw van de huisvesting van het Dr. Nassau College stellen we in 2015 € 60.000 structureel beschikbaar.
- 2 Voor het geven van natuur- en milieueducatie op basisscholen stellen wij incidenteel € 48.000 beschikbaar (evenredig verdeeld over de jaren 2015 t/m 2017).
- 3-7 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 6 Cultuur

Kernpunt van beleid

Een goed kunst- en cultuurprogramma draagt bij aan het unieke karakter van onze gemeente op het gebied van toerisme, de kwaliteit van het onderwijs, de identiteit van onze dorpen en het landelijk gebied. We vinden het belangrijk, dat het kunst- en culturaanbod breed van karakter is en past bij een plattelandsgemeente als Aa en Hunze. Kunst en cultuuruitingen moeten toegankelijk zijn voor alle doelgroepen en mensen moeten op een actieve wijze deel kunnen nemen aan het culturele aanbod.

Wat wij willen

- 1 Het ondersteunen van een breed en samenhangend kunst- en cultuurvoorzieningsniveau en cultureel aanbod.
- 2 Het ondersteunen van een cultureel aanbod dat toegankelijk is voor alle doelgroepen; waar inwoners en toeristen aan deel kunnen nemen c.q. kennis van kunnen nemen.
- 3 Het ondersteunen van een basisstructuur waardoor inwoners op een actieve wijze deel kunnen nemen aan kunst- en cultuuruitingen.

Wat wij gaan doen

- 1 Ondersteunen (financieel en/of facilitair) van kunst- en cultuuruitingen van, voor en door de eigen bevolking.
 - 2 Op het gebied van de beeldende kunst gaan we de gestolen beelden in Annerveenschekanaal en Eexterveenschekanaal herplaatsen en de eigen gemeentelijke kunstcollectie terugbrengen naar een compacte, kwalitatief goede en voor de gemeente representatieve kunstcollectie.
 - 3 Ondersteunen van initiatieven om de Drentse taol te versterken. Blijven zoeken naar vernieuwing in het bibliotheekwerk, waarbij de doelgroep jeugd, spreiding en digitalisering prioriteit hebben en waarbij oog is voor landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen.
- 1,2,3 Medio 2016 gaan we de huidige cultuurnota 2013 – 2016 herijken.

Wat mag het kosten

- 1-3 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 7 Sport

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons sportbeleid is actief inzetten op stimulering van de breedtesport met extra aandacht voor doelgroepen die minder bewegen. Dit willen we bereiken door sport en bewegingsactiviteiten te subsidiëren en te faciliteren en een gerichte inzet van de combinatiefunctionarissen. Daarnaast willen we zorgen voor een goed sportklimaat in de gemeente via een op de juiste maat gesneden sportaccommodatiebeleid en verenigingsondersteuning. Wij willen sport ook inzetten als middel voor het bereiken van onze doelstellingen in het kader van het volksgezondheidsbeleid.

Wat wij willen

- 1 Sportmogelijkheden in de hele gemeente bieden, sportparticipatie stimuleren, waaronder ook het stimuleren van gehandicaptensport en sport benaderen als middel voor gezond leven en duurzame sociale binding.
- 2 Vergroten van de deelname aan sportactiviteiten, binnen gesubsidieerde verenigingen en daarbuiten.
- 3 Ontwikkelingskansen bieden voor sportverenigingen.
- 4 Vraaggericht sportaccommodatiebeleid voeren.

Wat wij gaan doen

- 1 Ontwikkelen sport-, bewegings-, en gezondheidsstimuleringsprojecten (bijvoorbeeld Healthy Ageing en Jongeren op Gezond Gewicht). Optimaal gebruik mogelijkheden Jeugdsportfonds.
 - 2 Gerichte, planmatige inzet combinatiefunctionarissen. Bijdragen aan publiciteit over de vele sportevenementen in onze gemeente.
 - 3 Verenigingsondersteuning via/door SportDrenthe.
 - 4 Bezetting accommodaties monitoren en optimaliseren en de gebouwen verduurzamen. Realiseren van een nieuwe voetbalaccommodatie in Gieten, zo mogelijk in combinatie met andere huisvestingswensen.
- 1-4 Wij gaan in 2014/2015 onze sportnota herijken.

Wat mag het kosten

- 1-4 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.
- 4 Voor het accommodatiebeleid sport stellen we in 2016 € 50.000 structureel beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 8 Sociale zaken

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is dat we een sociale gemeente zijn en dat ook de komende bestuursperiode zullen blijven. Door de recessie met werkloosheid bedreigde werknemers willen we zien te behouden voor de arbeidsmarkt. Participatie is van het grootste belang, ook voor diegenen die (nog) geen betaalde arbeid hebben. Daartoe worden maximaal instrumenten ingezet om de participatie van burgers te vergroten en te voorkomen dat ze in een isolement geraken. Iedereen, ongeacht de financiële situatie, moet de kans moeten hebben om deel te nemen aan de samenleving. Het minimabeleid is gericht op het activeren van burgers om te participeren en op het bieden van een toekomstperspectief.

Wat wij willen

- 1 Zoveel mogelijk mensen hebben een actieve rol in de maatschappij, maximale participatie en tegengaan sociaal isolement van inwoners ('Iedereen doet mee').
- 2 Voorkomen van achterstelling door armoede van kinderen door financiële ondersteuning van activiteiten op het gebied van sport, cultuur en onderwijs (= meedoen).
- 3 Voorkomen en waar nodig verzachten/beperken van armoedesituaties.

Wat wij gaan doen

- 1 Zorgen voor een goede en snelle match van werkzoekenden die een beroep doen op de Participatiewet met banen en stageplaatsen die met name door het bedrijfsleven worden aangeboden. Relatie tussen (lokale) werkgevers en de uitvoeringsorganisatie Participatiewet intensiveren. Speciale inzet voor beperken c.q. terugdringen van de jeugdwerkloosheid om te voorkomen dat jongeren langdurig aan de kant staan. Verantwoordelijkheid nemen bij de opvang van asielzoekers/vluchtelingen in onze gemeente. Stimuleren van het doen van vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden. Beleid primair richten op het naar de arbeidsmarkt leiden van al diegenen die een beroep doen op de Participatiewet. Optimale benutting rijksvergoeding, maar ondanks kortingen op Participatiebudget niemand 'afschrijven' want 'Iedereen doet mee'.
- 2 Maximale ruimte armoede/minimabeleid benutten door aan armoedebelid goede bekendheid te geven. Inrichten webshop om mogelijkheden van bijzondere bijstand en meedoenbeleid toegankelijker te maken. Ondersteunen van de Stichting Leergeld. Gemeentelijke ondersteuning van de Voedselbank indien nodig (infrastructuur; niet exploitatie).

- 3 Goed overleg voeren met de cliëntenraad en 'Arme kant van Aa en Hunze'/Voedselbank, probleemsituaties tijdig signaleren en zorgen voor maatwerk bij oplossingen (met ISD en sociaal team).

Wat mag het kosten

- 1 Voor de decentralisatie-opgaven in het sociaal domein stellen we in 2017 incidenteel € 500.000 beschikbaar als buffer. Dit aanvullend op de reeds bestaande reserve Wmo ter grootte van € 500.000.
- 1-3 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 9 Welzijn

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is de sociale cohesie in onze kernen te behouden. Wij willen inzetten op behoud en versterking van bestaande voorzieningen door het ondersteunen van het vrijwilligerswerk en van reeds bestaande lokale initiatieven en structuren. De decentralisaties van Jeugdzorg en AWBZ en de inrichting en het functioneren van de te vormen sociale teams staan deze periode centraal. In samenspraak met maatschappelijke en particuliere organisaties blijven we invulling geven aan de millenniumdoelen. Wij zullen ons op allerlei terreinen van het gemeentelijk beleid inzetten voor integratie van mensen met beperkingen (= inclusief beleid). Jongeren maximale kansen bieden om gezond en evenwichtig op te groeien.

De inwoners van Aa en Hunze zien ontwikkelingen op zich afkomen met consequenties – positief dan wel negatief – voor de leefbaarheid. De bevolkingsomvang en bevolkingssamenstelling in onze gemeente veranderen. Er is sprake van ontgroening en vergrijzing; er komen minder kinderen en een groter aandeel oudere mensen. Dit leidt tot een afname van ons inwoneraantal. Dat heeft onder meer gevolgen voor de ontwikkeling van onze scholen en de wijze van kinderopvang. En voor de manier waarop onze ouderen wonen, leven en zorg ontvangen. Mensen blijven langer zelfstandig en eventuele zorg wordt aan huis aangeboden. De verdergaande individualisering en de toenemende druk op vrijwilligers en mantelzorgers is voelbaar in Aa en Hunze, met dien verstande dat het dorpse gevoel, het 'naoberschap', bij ons nog sterk aanwezig is. In de gemeente is een zekere mate van ongelijkheid in welvaartsverdeling zichtbaar: in de veenkoloniën is de sociaal-economische positie minder sterk dan op het zand.

Wat wij willen

- 1 Werken aan een actieve samenleving, waar inwoners zich voor elkaar en hun leefomgeving verantwoordelijk voelen en waarbij de gemeente de zorg voor kwetsbare mensen voor haar rekening neemt.
- 2 Investeren in zorg en ontmoeting.
- 3 Ondersteunen van inwoners op de leefgebieden van wonen, welzijn, zorg, inkomen, participatie, opvoeding en werk.
- 4 Uitvoering geven aan lokaal volksgezondheidsbeleid en deelname aan het project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG).

Wat wij gaan doen

- 1 Dit betekent voor ons dat inwoners zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en hun eigen leefomgeving. De gemeente neemt de zorg voor kwetsbare mensen voor haar rekening. Hierdoor kunnen de inwoners zo lang mogelijk zelfstandig of met begeleiding in hun eigen leefomgeving blijven wonen en participeren.
- 2 Aan een ontmoetingsfunctie in een dorp wordt grote waarde toegekend. Daar waar deze functie niet langer levensvatbaar is en niet langer gedragen wordt door de inwoners zelf, zal een dergelijke voorziening niet tegen elke prijs behouden (kunnen) worden. Alleen door innovatief en samenwerkend te opereren, is behoud van de kwaliteit van wonen en voorzieningen mogelijk.
- 3 We willen voorkomen dat er een opeenstapeling van regelingen en voorzieningen ontstaat. Voorop staat het uitgangspunt om de kracht en mogelijkheden van de mensen zelf en hun omgeving optimaal te benutten. Mochten zij al dan niet tijdelijk een steun in de rug nodig hebben dan kunnen zij gebruik maken van een netwerk van vrijwilligers en professionals. De hulp moet erop gericht zijn dat zij hun eigen regie weer kunnen nemen. Bij kwetsbare mensen wordt ingezet op het herkennen en doorbreken van het sociale isolement. Zij houden zoveel mogelijk de touwtjes in handen en er is sprake van: 'Eén huishouden, één plan, één regisseur'. Hierbij wordt problematiek vroegtijdig gesignaleerd en vindt coördinatie van hulpverlening plaats vanuit één verantwoordelijk aanspreekpunt. We gaan werken met sociale teams als toegang voor voorzieningen in het sociaal domein.
- 4 Bijna één op de tien jongeren in Aa en Hunze heeft overgewicht. Ook ondergewicht komt voor: 13% van het totaal aantal jongeren heeft (ernstig) ondergewicht. Via het JOGG project willen we de toename van overgewicht bij kinderen en jongeren tot 19 jaar een halt toeroepen en de cijfers ombuigen, zodat eind 2016 meer kinderen en jongeren in Aa en Hunze een gezond gewicht hebben.

Wat mag het kosten

- 1 Voor de decentralisatie-opgaven in het sociaal domein stellen we in 2017 incidenteel € 500.000 beschikbaar als buffer. Dit aanvullend op de reeds bestaande reserve Wmo ter grootte van € 500.000.
- 1-5 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 10 Gemeentelijke afvaltaken

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is de uitvoering van taken op het gebied van afvalinzameling en afvalverwijdering zoveel mogelijk te optimaliseren (doelmatige en duurzame afvalverwerking, hergebruik en preventie), waarbij de landelijke doelstellingen voor de gescheiden inzameling en verwerking van de diverse fracties worden vergeleken met die van onze gemeente.

Wat wij willen

- 1 Minder afval, meer afvalscheiding, hergebruik.
- 2 Minder zwerfafval.
- 3 Lage kosten en tevreden inwoners.

Wat wij gaan doen

- 1 Verbeteren/intensiveren voorlichting. Landelijke doelstellingen voor GFT, papier, glas, textiel en klein chemisch afval spiegelen aan de behaalde resultaten in de gemeente. In beeld brengen gemeentelijke prestaties en verbetermogelijkheden. Verder inzetten op adequate (gescheiden) inzameling van plastic en kunststofverpakkingen en invoeren van een extra container voor plastics en kunststoffen en desgewenst een containermanagementsysteem. Onderzoeken mogelijkheden intensiveren gebruik Afvalbrengstation.
- 2 Samen met inwoners en bedrijven zorgen voor een gestructureerde aanpak van het groeiend probleem van zwerfafval (project starten).
- 3 We willen de hoeveelheid restafval verlagen, hetgeen automatisch leidt tot kostenverlaging.
We gaan de kwaliteit van onze gemeentelijke dienstverlening m.b.t. afval toetsen.

Wat mag het kosten

- 1-3 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 11 Openbare Werken / Verkeer en Vervoer

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is het bieden van een goed onderhouden en veilige openbare ruimte. Daarbij willen wij de inwoners betrekken bij het in stand houden van deze openbare ruimte.

Wat wij willen

- 1 Geluidsproblematiek N33/N34 waar mogelijk door gerichte maatregelen beperken.
- 2 Verbeteren verkeersveiligheid en daardoor verkeersongevallen beperken.
- 3 Het deelnemen aan het verkeer over goed onderhouden wegen en paden voor alle soorten verkeersdeelnemers met aandacht voor verkeers- en sociale aspecten.
- 4 Het onderhoudsniveau van het openbaar groen op niveau houden waarbij de inwoners (ook met een arbeidshandicap) actief betrokken worden bij het in stand houden en waar nodig verbeteren van de kwaliteit van de groene leefomgeving.
- 5 Zorg blijven dragen voor een goed functionerend systeem van waterafvoer.

Wat wij gaan doen

- 1 In overleg met Rijkswaterstaat en de provincie bepalen welke maatregelen er tegen welk budget genomen moeten worden om de geluidsproblematiek N33/N34 te beperken. Landschappelijk inpassen van de strook tussen de N33 bij Rolde door o.a. boscompensatie a.g.v. het bestemmingsplan Nooitgedacht.
- 2 Opstellen nieuw Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan. Onderzoeken van en zo mogelijk realiseren van mogelijkheden van aanvullend (openbaar) vervoer. Verkeersveiligheid verbeteren door inzet (mobiele) digitale snelheidsborden.
- 3 Uitvoering van het groot wegenonderhoud conform het wegenbeleidsplan en het wegenbeheersplan. Analyseren fietsknelpunten om te komen tot prioritering van de aanleg van fietspaden langs gevaarlijke en/of drukke wegen. Bijdragen aan een goede recreatieve infrastructuur van Staatsbosbeheer (zie ook programma 15 Recreatie en toerisme).

Uitvoeren reconstructie rijbaan Annerveenschekanaal – Eexterveenschekanaal. Uitvoeren reconstructie omgeving Huize Bareveld. Uitvoeren accentueren grenzen bebouwde kom.

- 4 Opstellen boombeleidsplan en wegwerken achterstallig onderhoud bomen. In overleg met dorpen en (groepen) inwoners actief onderzoek doen naar mogelijkheden om onderhoud groen (deels) over te dragen aan inwoners/dorpen. Onderzoek naar effectiviteit en efficiency van het reguliere groenonderhoud. Ecologisch beheer van bermen en openbaar groen, zonder chemische onkruidbestrijding.
- 5 Opstellen nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan. Samenwerken in de waterketen met het waterbedrijf, waterschap Hunze en Aa's en andere gemeenten.

Wat mag het kosten

- 1 Voor de geluidsproblematiek N33/N34 stellen we incidenteel € 500.000 beschikbaar in 2015.
- 2 Voor de verbetering van de verkeersveiligheid stellen we incidenteel € 20.000 beschikbaar in 2015.
- 3 Voor de reconstructie van de rijbaan Annerveenschekanaal – Eexterveenschekanaal stellen we incidenteel € 280.000 beschikbaar in 2015. Daarnaast willen we een gedeelte ad € 70.000 vanuit de reserve Bovenwijkse voorzieningen hiervoor inzetten. Voor de reconstructie omgeving Huize Bareveld stellen we incidenteel € 80.000 beschikbaar en ontvangen we daarnaast een BDU bijdrage ter hoogte van € 20.000. Voor het accentueren van de grenzen bebouwde kom stellen we incidenteel € 48.000 en ontvangen we daarnaast een BDU bijdrage ter hoogte van € 32.000.
- 4 Voor het boombeleidsplan stellen we incidenteel € 200.000 in 2015 beschikbaar.
- 1-5 Naast bovengenoemde specifieke uitgaven zijn hiervoor de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 12 Milieu

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is bij te dragen aan een duurzaam schone en mooie leefomgeving. Dat vraagt om keuzes in de stapsgewijze overgang naar schone(re) en duurzame energie. De komende jaren zien wij onze rol vooral in het ondersteunen van initiatieven van dorpen en inwoners en (als gemeente) het geven van een goed voorbeeld. Door Millenniumgemeente te zijn, draagt Aa en Hunze, in samenwerking met haar inwoners, bij aan mondiale en sociale duurzaamheid.

Werken aan een duurzaam, toekomstbestendig Aa en Hunze is een opdracht met een lange looptijd die eigenlijk een permanent karakter heeft. Wij stellen in dit verband de thema's energie en 'kwaliteit van de leefomgeving' centraal. Met behulp van concrete activiteiten willen we, samen met partners en doelgroepen in de gemeente, invulling geven aan de energietransitie die ons de komende decennia te wachten staat en aan het optimaliseren van de leefomgevingkwaliteit.

Wat wij willen

- 1 Een schone leefomgeving door een vermindering van de CO₂-uitstoot en meer gebruik van schone en duurzame energie.
- 2 (Verdere) verduurzaming woningen en accommodaties.
- 3 De besluitvorming over de realisatie van windturbines in de Veenkoloniën zo goed mogelijk beïnvloeden en de belangen van de betrokken inwoners zo goed mogelijk behartigen.

Wat wij gaan doen

- 1 Uitvoering geven aan de gemeentelijke 'duurzaamheidsvisie'. Ondersteunen initiatieven van inwoners/bedrijven en dorpen, zoals: ECO-Oostermoer en het dorpsenergieplan Gasselternijveenschemond. Het dorpsenergieplan van Gasselternijveenschemond ook aan andere dorpen aanbieden. Onderzoeken naar mogelijkheden om zonneweides te realiseren. Stimuleren van energie-, water- en CO₂ besparende maatregelen bij woningen en bedrijven. Actief bodembeheer door middel van een bodembeleidsplan en een bodemkwaliteitskaart. Het lokaal verankeren van de afspraken die in 2013 gemaakt zijn in het SER-akkoord. Speciale aandacht voor het aanbod van biologische streekproducten door lokale ondernemers en voor gezonde voeding.

- 2 Energiezuinig bouwen en verbouwen stimuleren en ondersteunen door de landelijke voorlichting te vertalen naar de lokale situatie door o.a. goede voorlichting en een bereikbaar 'loket' (inwoners 'ontzorgen'). Duurzame investeringen stimuleren bij inwoners en bedrijven en de mogelijkheid om duurzaamheidsleningen te verstrekken onderzoeken. Verenigingen ondersteunen bij het investeren in duurzaamheidsmaatregelen, ook om de exploitatielasten te drukken. Investeren in duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen. Afspraken maken met woningcorporaties over het duurzaam aanpassen van woningen.
- 3 Uitvoeren draagvlakonderzoek windenergie. Wij hanteren als uitgangspunt de gebiedsvisie Windenergie bij de realisatie van de windturbines in de Veenkoloniën.

Wat mag het kosten

- 1-3 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 13 Wonen en leefomgeving

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is de verdere ontwikkeling van de gemeente Aa en Hunze als een buitengewone woongemeente met hoge omgevingskwaliteit waar het ook goed recreëren en werken is. Wij zullen waar mogelijk en nodig anticiperen op de te verwachten gevolgen van de krimp van de omvang van onze bevolking die de komende jaren wordt verwacht. In de behoefte aan woonruimte zal ook kunnen worden voorzien door flexibele huisvesting, innovatieve woonvormen en het toestaan van wooneenheden in vrijkomende boerderijen of monumentale panden.

Wat wij willen

- 1 De gemeente Aa en Hunze verder ontwikkelen als een buitengewone woongemeente met hoge omgevingskwaliteit, waar het ook goed recreëren en werken is.
- 2 Het behouden en waar mogelijk versterken van het huidige landschap en de woonomgeving.
- 3 De groei van de woningbouw afstemmen op de behoefte (maatwerk) met inachtneming van de problematiek van ontgroening, vergrijzing en krimp.
- 4 Het verlenen, controleren van vergunningen en handhaven volgens de nieuwe wetgeving rondom de Wabo (omgevingsvergunning) met specifiek aandacht voor de brandveiligheid van recreatieterreinen.
- 5 Verbeteren koopcentrum Gieten (zie programma 4 Economische zaken).
- 6 Energiezuinig (ver)bouwen stimuleren en ondersteunen door landelijke voorlichting te vertalen naar de lokale situatie (zie verder programma 12 Milieu).

Wat wij gaan doen

- 1 Het uitvoeren van de Woonvisie en gebruik van participatie hierin. Met P-10 gemeenten werken aan een planmatige behandeling van het thema krimp.
- 2 Zorg dragen voor een goede ruimtelijke ordening waarbij de economische- en woonfuncties goed worden afgestemd met het landschap (door o.a. actuele bestemmingsplannen).

- 3 De doorstroming op de woningmarkt verder op gang brengen door het stimuleren van de bouw van starterswoningen en levensloopbestendige woningen. Experimenteren met nieuwbouwmogelijkheden, ook als daar financiële consequenties aan zitten voor het grondbedrijf. In de behoefte aan woonruimte voorzien door flexibele huisvesting, innovatieve woonvormen en het toestaan van wooneenheden in vrijkomende boerderijen of monumentale panden.
- 4 Speciale aandacht voor/inzet op handhaven brandveiligheid/permanente bewoning op recreatieterreinen. Snel de omgevingsvergunning verlenen en zo mogelijk 'klaar terwijl u wacht'.
- 5 Zie programma 4 Economische zaken.
- 6 Zie programma 12 Milieu.

Wat mag het kosten

- 1-6 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.
- 4 Voor het handhaven van de brandveiligheid/permanente bewoning op recreatieterreinen stellen we incidenteel € 100.000 in 2015 beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 14 Plattelands- en natuurontwikkeling

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is het goede te behouden, waarbij ruimte wordt geboden voor ontwikkeling, versterking en kwaliteitsverbetering van het landschap op basis van de karakteristieken van het Drents Plateau, de Hondsrug en de Veenkoloniën. Wij streven niet naar uitbreiding van natuurgebieden met een wettelijke status.

In het kader van plattelandsontwikkeling en van leefbaarheid dient geïnvesteerd te worden in zorg (op maat) en ontmoeting en moet ruimte worden geboden voor initiatief uit de samenleving. Mantelzorgers en vrijwilligers hebben een cruciale rol en zullen daar waar mogelijk door de gemeente worden gefaciliteerd.

In de dorpen streven we naar behoud en waar mogelijk versterking van voorzieningen, waaronder de basisscholen. Ook behoud van de eigen identiteit van de dorpen vinden wij belangrijk.

Wat wij willen

- 1 Een vitaal platteland met leefbare dorpen en een gezonde plattelandseconomie.

Wat wij gaan doen

- 1 Doorontwikkeling van het gebiedsgericht werken. Uitvoering geven aan projecten in het kader van het gebiedsgericht beleid (agenda Veenkoloniën, Drentsche Aa), waarbij gebruik zal worden gemaakt van subsidiemogelijkheden en betrokkenheid van de inwoners in het gebied. Op basis van nieuwe gebiedsprogramma's (bijvoorbeeld Vitaal platteland) bijdragen aan concrete projecten.

Wat mag het kosten

- 1 Hiervoor zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 15 Recreatie en toerisme

Kernpunt van beleid

De recreatiesector is een belangrijke economische pijler met sterke kansen voor verdere, duurzame ontwikkeling. Middels voorwaardenscheppend beleid wordt de recreatieondernemer perspectief geboden. Het profiel als recreatiegemeente moet worden versterkt, er zal sprake moeten zijn van innovatie, samenhang en kwaliteit. De recreatieondernemers hebben in onze visie ook zelf een belangrijke rol bij de ambitie om Aa en Hunze tot hét recreatiegebied van Noord-Drenthe te maken. Kernwoorden hierbij zijn: verbreding en verdieping van het aanbod, diversificatie en samenwerking in regionaal verband. Ingezet wordt op de verbetering van het wandel- en fietspadennet, omdat dit in hoge mate bijdraagt aan de recreatiemogelijkheden in de gemeente Aa en Hunze.

Wat wij willen

- 1 Het duurzaam ontwikkelen en versterken van de toeristische en recreatieve sector, met inachtneming van de bijzondere culturele, natuurlijke en landschappelijke waarden en de belangen van de inwoners van de gemeente Aa en Hunze, waarbij het verbeteren van de leefbaarheid, het verhogen van bestedingen en het scheppen van werkgelegenheid centraal staan.
- 2 Uitvoering geven aan de ontwikkelingen in en rondom het Gasselternveld.
- 3 In stand houden recreatieve infrastructuur van Staatsbosbeheer.

Wat wij gaan doen

- 1 Verbinden van de verschillende beleidsterreinen ter versterking van recreatie en toerisme. Opstellen beleidsplan Recreatie en toerisme in 2015 en hieraan uitvoering geven. Samen met sector en toeristisch regisseur inzetten op marketing en promotie van de regio via www.hondsrugdrenthe.nl en het toeristisch product 'Aa en Hunze'.
2015 uitroepen als het themajaar Recreatie en toerisme, waaraan we, o.a. via initiatieven van burgers, invulling gaan geven. Participeren in het regionale project Geopark. Investeren in het behoud van de Toeristische Informatiepunten (TIP's). Ondersteunen en faciliteren van bestaande bedrijven bij duurzame en innovatieve initiatieven.
Investeren in behoud van beheer en onderhoud bezoekersnetwerk Drentsche Aa. Verbetering van recreatievoorzieningen en ondersteuning ontwikkeling recreatiebedrijven. Verbetering en (zo mogelijk) uitbreiding van recreatieve fietspaden. Het kleurrijk maken van de dorpen in de gemeente als 'Ville de Fleurie' in Frankrijk.

- 2 Uitwerken van de visie op de ontwikkeling van het Gasselternveld. Actieve rol vervullen om het wildpark Zodiac Zoo mogelijk te maken.
- 3 Verlenen van een bijdrage aan het in stand houden van de wandel-, fiets- en ruiterspaden van Staatsbosbeheer.

Wat mag het kosten

- 1 We hebben bij het beleidsplan 2014 incidenteel € 100.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het themajaar Recreatie en toerisme in 2015. Hiernaast zijn de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.
- 2 Voor de ontwikkeling van het Gasselternveld stellen wij incidenteel € 250.000 beschikbaar in 2015.
- 3 Voor de ontwikkelingen m.b.t. Staatsbosbeheer stellen wij incidenteel € 67.500 (evenredig verdeeld over de jaren 2015 t/m 2017) beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Programma 16 Financiën en bedrijfsvoering

Kernpunt van beleid

Kernpunt van ons beleid is besturen op hoofdlijnen met een zo groot mogelijke zelfstandigheid tijdens de uitvoering. Daarbij hoort een goede planning vooraf en een helder systeem van verantwoording en controle achteraf. Een sluitende begroting met daarbij behorend meerjarenperspectief is uitgangspunt voor een verantwoord financieel beleid. In samenhang daarmee zullen we terughoudend zijn in de doorvoering van lastenstijgingen. De kostendekkendheid van de gemeentelijke tarieven is uitgangspunt.

Op het gebied van de bedrijfsvoering staan we een flexibele en slagvaardige gemeentelijke organisatie voor, die zich snel kan aanpassen in en aan een dynamische omgeving. De gemeente zoekt actief samenwerking met overheden, instanties en burgers.

Wat wij willen

- 1 Behouden van onze solide financiële positie.
- 2 De woonlasten voor onze inwoners en bedrijven zo laag mogelijk houden! Uitgangspunt is een gelijkblijvende totale woonlastendruk, waarbij onderlinge uitwisseling tussen gemeentelijke belastingen mogelijk is (de zogenaamde communicerende vaten).
- 3 Een doelmatige, planmatige uitvoering van gemeentelijk taken tegen lage maatschappelijke kosten, maximale transparantie bij planvorming, besluitvorming en verantwoording, effectief, efficiënt en duurzaam inkopen.
- 4 Behoud van een effectief en efficiënt ambtelijk apparaat waar we (zoals nu) trots op zijn en kunnen blijven.
- 5 Optimale ICT-ondersteuning van gemeentelijke processen tegen aanvaardbare kosten.

Wat wij gaan doen

- 1 Terughoudendheid betrachten bij het formuleren van nieuw beleid, nieuwe taken uitvoeren met de daarvoor van rijkswege beschikbaar gestelde middelen en tijdig bezuinigingsmaatregelen nemen.
- 2 De kostendekkendheid van de gemeentelijke tarieven, binnen de wettelijk toegestane kaders, gefaseerd verhogen tot 100% (met uitzondering van de grafrechten).

- 3 De samenwerking met Assen en Tynaarlo (Samenwerking Drentsche Aa) intensiveren en meer concreet maken. Doorontwikkelen van de planning- en control cyclus en het toegankelijker maken van de gebruikte documenten. Beleid m.b.t. doelmatig en efficiënt beheer gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed formuleren en in uitvoering nemen.
- 4 In de vorm van organisatiebrede en individuele trainingen en opleidingen werken we aan de ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers. Wij willen dat de medewerkers meer met de blik naar buiten (burgerparticipatie) én met enthousiasme aan het werk gaan.
- 5 We gaan het informatiebeleidsplan actualiseren en uitvoeren.

Wat mag het kosten

- 3 Voor de Samenwerking Drentsche Aa stellen we voor om € 300.000 (evenredig verdeeld over de jaren 2016 en 2017) beschikbaar te stellen voor frictiekosten.
- 5 Voor het actualiseren en uitvoeren van het informatiebeleidsplan stellen we € 600.000 beschikbaar in deze bestuursperiode.
- 1-5 Naast bovengenoemde specifieke uitgaven zijn hiervoor de reeds bestaande financiële middelen beschikbaar.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Financieel

1. Inleiding

In dit hoofdstuk geven we een financiële vertaling van de inhoud van het collegeprogramma en een actueel overzicht van onze financiële positie op dit moment.

Aan de in 2013 vastgestelde 'financiële uitgangspunten' is er bij de behandeling van het beleidsplan 2014 één toegevoegd: 'uitgangspunt blijft een gelijkblijvende totale lastendruk waarbij onderlinge uitwisseling tussen de gemeentelijke belastingen mogelijk is (zogenaamde communicerende vaten)'. Ook is gediscussieerd over het al dan niet schrappen van een bestaand uitgangspunt: 'herbezinning op het aandeel van de bedrijfsvoering in de totale bezuinigingen (25%)'. Afgesproken is hierover verder te discussiëren tijdens een (informele) conferentie over nieuwe (en nog in te vullen) bezuinigingen met de raad tijdens een Breelandbijeenkomst begin 2015.

2. Nieuwe beleidswensen/-ontwikkelingen

In de tabel hieronder is een (financieel) overzicht opgenomen van alle structurele en incidentele nieuwe beleidswensen/ ontwikkelingen vanuit het voorliggende collegeprogramma. Dit is een momentopname. Bij de begroting 2015 en de daarop volgende beleidsdocumenten zullen wij, al naar gelang de actuele ontwikkelingen, steeds opnieuw een geactualiseerd overzicht van de structurele en incidentele beleidswensen/ ontwikkelingen presenteren.

Nieuwe beleidswensen/-ontwikkelingen (bedragen x € 1.000)

Programma	Nieuwe beleidswens/ -ontwikkeling	Incidentele last	Structurele last
4 Economische zaken	Koopcentrum Gieten	€ 500	
5 Onderwijs	Huisvesting Dr. Nassau College	€ 1.200	€ 60
7 Sport	Accommodatiebeleid sport		€ 50
4 Economische zaken	Themajaar 'Ondernemend Aa en Hunze' in 2016	€ 100	
5 Onderwijs	Natuur- en milieueducatie scholen	€ 48	
8 Sociale zaken en 9 Welzijn	Reservering sociaal domein	€ 500	
11 Openbare werken/verkeer en vervoer	Geluidsproblematiek N33/N34	€ 500	
11 Openbare werken/verkeer en vervoer	Verkeersveiligheid	€ 20	
11 Openbare werken/verkeer en vervoer	Boombeleidsplan	€ 200	
11 Openbare werken/verkeer en vervoer	Infrastructuur – reconstructie rijbaan Annerveenschekanaal – Eexterveenschekanaal	€ 350	
11 Openbare werken/verkeer en vervoer	Reconstructie omgeving Huize Bareveld	€ 80	
11 Openbare werken/verkeer en vervoer	Accentueren grenzen bebouwde kom	€ 48	
12 Milieu	Verduurzaming accommodaties	€ 200	
13 Wonen en leefomgeving	Handhaving/brandveiligheid recreatieterreinen	€ 100	
15 Recreatie en toerisme	Ontwikkelingen Staatsbosbeheer	€ 68	
15 Recreatie en toerisme	Ontwikkeling Gasselternveld	€ 250	
16 Financiën en bedrijfsvoering	Samenwerking Drentsche Aa	€ 300	
16 Financiën en bedrijfsvoering	Informatiebeleidsplan	€ 800 *2	
Totaal		€ 5.264	€ 110

*2 Het opgenomen bedrag ad € 800.000 voor het informatiebeleidsplan beslaat de periode van 2016 t/m 2019, waarmee het laatste jaar buiten de huidige bestuursperiode 2014-2018 valt. Voor de huidige bestuursperiode gaat het om een bedrag van € 600.000.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Bovenstaande nieuwe beleidswensen/ontwikkelingen hadden we ook al financieel verwerkt in het beleidsplan 2014 – FMP. Dit geldt echter niet voor:

- Huisvesting Dr. Nassau College (incidentele last);
- Themajaar 'Ondernemend Aa en Hunze' in 2016;
- Reconstructie omgeving Huize Bareveld;
- Accentueren grenzen bebouwde kom.

De huidige systematiek volgend zullen incidentele uitgaven ten laste van de Vrije Algemene Reserve (VAR) of van andere beschikbare reserves worden gebracht. Het gaat in totaal om een bedrag van ongeveer € 5,2 miljoen aan incidentele uitgaven (verdeeld over de periode 2015 t/m 2018). Bij de behandeling van het beleidsplan 2014 is de intentie uitgesproken om de nieuwe incidentele beleidswensen waar mogelijk te bekostigen vanuit 'oude' (reeds beschikbaar gestelde) kredieten. 'Nieuw beleid ruilen voor oud beleid' om zo het beslag op de VAR te beperken. Bij de behandeling van de begroting 2015 willen we onderzocht hebben of dit daadwerkelijk mogelijkheden biedt.

Verwacht verloop VAR in de komende jaren:

Prognose verloop VAR				
	2015	2016	2017	2018
Prognose stand per 1 januari	9.511.000	6.370.000	5.854.000	4.636.000
Storting	270.000	0	0	0
Onttrekking	-3.411.000	-516.000	-1.218.000	-280.000
Prognose stand per 31 december	6.370.000	5.854.000	4.636.000	4.356.000

In 2014 zullen wij nog de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing actualiseren, waarbij de effecten van de actuele ontwikkelingen (w.o. de drie decentralisaties in het sociaal domein) op het weerstandsdeel van de algemene reserve (WAR) inzichtelijk zullen worden gemaakt. Het ontbreken van structurele weerstandscapaciteit in onze begroting vormt hierbij een belangrijk element, net als de toename van de (gekwantificeerde) risico's, voornamelijk als gevolg van de decentralisaties in het sociaal domein. Dit zal mogelijk leiden tot een substantiële toename van de WAR (huidige stand van de WAR bedraagt € 3,5 miljoen), een toename die ten laste moet worden gebracht van de VAR. Zo zou aansluiting kunnen worden gezocht bij het percentage van 10% dat onze accountant hanteert bij onzekerheden in de controle als percentage van de totale lasten (d.i. het begrotingstotaal = ca. € 5 miljoen).

Collegeprogramma 2014 - 2018

3. Financiële positie 2015-2018 (bron: beleidsplan 2014 & brief n.a.v. de meicirculaire 2014)

Hieronder is de te verwachten ontwikkeling van onze financiële positie in de komende jaren beschreven. De nieuwe beleidswensen/-ontwikkelingen zijn financieel weergegeven in de regels 'Collegeprogramma (oud en nieuw)'. De 'nieuwe' bezuinigingsopgave is opgenomen in de regel 'Bezuinigingstraject'; deze dient nog te worden ingevuld met concrete bezuinigingsvoorstellen.

Ontwikkeling van onze financiële positie

			FMP		
STRUCTURELE MUTATIES	2015	2016	2017	2018	
Saldo begroting voorafgaand jaar	652.000	224.000	30.000	10.000	
<i>Mutaties t.o.v. saldo:</i>					
Collegeprogramma (oud en nieuw)	-80.000	-50.000	-	-	
Bezuinigingstraject	680.000	322.000	566.000	818.000	
Prijsontwikkeling	-291.000	-414.000	-468.000	-479.000	
Gemeentefonds (w.o. algemene uitkering)	-1.056.000	9.000	-142.000	-216.000	
Overige mutaties	319.000	-61.000	24.000	-87.000	
Actueel begrotingssaldo	224.000	30.000	10.000	46.000	
Begrotingssaldi FMP bij beleidsplan 2014	49.000	-194.000	-210.000	-211.000	
INCIDENTELE MUTATIES	2015	2016	FMP 2017	2018	Totaal
<i>Lasten</i>					
Collegeprogramma (oud en nieuw)	-3.597.000	-944.000	-1.218.000	-280.000	-2.442.000
Overige mutaties	94.000	156.000	-	-	156.000
Totaal	-3.503.000	-788.000	-1.218.000	-280.000	-2.286.000
<i>Dekking</i>					
VAR	-3.411.000	-516.000	-1.218.000	-280.000	-2.014.000
Overige (bestemmings)reserves	-92.000	-272.000	-	-	-272.000
Totaal	-3.503.000	-788.000	-1.218.000	-280.000	-2.286.000

Collegeprogramma 2014 - 2018

4. Bezuinigingen

In 2010 is een bezuinigingstraject gestart met een taakstelling van € 4,0 miljoen. In de jaren erna is, als gevolg van een herbezinning op de omvang van de bezuinigingen en structurele uitzettingen van beleid, de totale bezuinigingsopgave verhoogd naar € 5,8 miljoen. Hiervan is reeds een bedrag van ca. € 4,8 miljoen gerealiseerd in de periode 2010-2014. Van dit totaal ad € 5,8 miljoen moet in de jaren 2015/2016 nog ongeveer € 1,0 miljoen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Die taakstelling zullen we bij de discussie over de nieuwe bezuinigingsopgave buiten beschouwing laten, maar de voortgang van de realisatie van deze opgave wordt uiteraard wél gemonitord binnen de reguliere planning & control cyclus. Uit het huidige bezuinigingstraject dient nog een bedrag van € 0,2 miljoen te worden ingevuld met concrete bezuinigingsvoorstellen, welke deel zal uitmaken van de nieuwe bezuinigingsopgave.

Nieuwe bezuinigingsopgave 2015-2018

Resumerend bestaat de nieuwe bezuinigingsopgave uit de volgende onderdelen:

- Restant 'oude' bezuinigingsopgave (nog concreet in te vullen)	€ 0,2 miljoen
- Bezuinigingsopgave a.g.v. het structurele nadelige saldo ultimo 2018	€ 1,3 miljoen
- Bezuinigingsopgave a.g.v. nieuw beleid/nieuwe ontwikkelingen	<u>€ 0,2 miljoen</u>
	€ 1,7 miljoen

De nadruk van de resterende in te vullen bezuinigingsopgave van € 1,7 miljoen zal op de jaarschijven 2017 en 2018 liggen, zie de tabel hierna (in € x 1.000):

Bezuinigingstraject	2015	2016	2017	2018	Totaal
Nieuwe bezuinigingstraject	-	98	566	818	1.482
Oude bezuinigingstraject	278	-61	-	-	217
Totale bezuinigingstraject	278	37	566	818	1.699

Het realiseren van de nieuwe bezuinigingsopgave van € 1,7 miljoen is noodzakelijk om de begroting in de jaren 2015 t/m 2018 structureel sluitend te houden. Ten opzichte van het beleidsplan 2014 is de opgave gefaseerd, gezien het verwachte voordelige resultaat over het jaar 2015. De opgave in de jaren 2015/2016 ad € 0,3 miljoen zullen we bij de begroting 2015 voorzien van concrete bezuinigingsvoorstellen. Over de resterende opgave ad € 1,4 miljoen gaan we graag met u in gesprek tijdens de Breelandbijeenkomst begin 2015, waarbij we als kapstok/uitgangspunt de dan geactualiseerde Strategische Toekomstvisie 2025 willen hanteren.

Wij willen ook in de komende jaren een solide financiële positie behouden. Dat betekent dat we ons zullen moeten beperken in het doen van nieuwe uitgaven (nieuw beleid). Daarbij benadrukken we het belang van onze financiële uitgangspunten die we met elkaar hebben omarmd bij de vaststelling van de begroting 2014 en het beleidsplan 2014. Daaronder dus ook het uitgangspunt 'rijksregelingen worden uitgevoerd met rijksmiddelen, zonder 'plus'.

5. Financiële ontwikkelingen

Hieronder zijn de belangrijkste ontwikkelingen die (mogelijk) een impact hebben op de financiële positie van onze gemeente. Het gaat hierbij om de ontwikkelingen in het sociale domein (de drie decentralisatie-opgaven en de vorming van het deelfonds sociaal domein) en het tweede gedeelte van de herijking van het gemeentefonds. Voor beide ontwikkelingen geldt dat deze in structurele zin nog niet zijn meegenomen in de financiële positie van Aa en Hunze, aangezien een reële inschatting van de mogelijke (nadelige) effecten nog niet goed te maken is. Wel wordt voorgesteld om een incidentele buffer van € 1,0 miljoen (bestaande uit de huidige reserve Wmo van € 0,5 miljoen en een aanvullend bedrag van € 0,5 miljoen t.l.v. de VAR) te vormen voor eventuele tijdelijke nadelige effecten van de invoering van deze decentralisatie-opgaven.

Collegeprogramma 2014 - 2018

Deelfonds sociaal domein

Het kabinet is in de meicirculaire 2014 met nadere budgetprognoses gekomen. Voor de AWBZ taken die naar ons toekomen wordt een budgetkorting van 25% doorgevoerd. Ook voor de Jeugdzorg zijn in de meicirculaire 2014 nadere budgetgegevens bekendgemaakt. Voor zowel de AWBZ als de Jeugdzorg worden de budgetten voor 2015 toegekend op basis van historische kosten en vanaf 2016 komen er (geleidelijk) objectieve verdeelmodellen. Voor de Participatiewet heeft de staatssecretaris op 17 juni jl. de indicatieve budgetten openbaar gemaakt.

Hieronder is in tabelvorm het budget per inwoner (gebaseerd op de meicirculaire 2014) weergegeven, afgezet tegen het gemiddelde budget per inwoner in Nederland:

Decentralisatie	Aa en Hunze	NL gemiddeld	Vershil
Jeugdzorg	219	230	-11
AWBZ	144	128	+16
Participatiewet	152	170	-18
Totaal per inwoner gemiddeld	515	528	-13

Alle drie de budgetten zullen deel uitmaken van een zogenaamd sociaal deelfonds, naast de bestaande algemene uitkering. Gemeenten krijgen vanaf 2015 de ruimte om binnen de grenzen van het sociaal deelfonds deze gebundelde budgetten naar eigen inzicht te besteden. Zoals het er nu naar uit ziet wordt het deelfonds sociaal domein na drie jaar overgeheveld naar de algemene uitkering en dus opgenomen in het reguliere maatstavenstelsel.

Herijking gemeentefonds

Op 20 maart jl. zijn de herverdeeleeffecten van het eerste gedeelte van het groot onderhoud gemeentefonds gepubliceerd. Het gaat hierbij om de nieuwe verdeling van de algemene uitkering in het gemeentefonds, die wordt ingevoerd in 2015 en de bijbehorende (herverdeel)effecten per gemeente in 2015.

Het groot onderhoud van het gemeentefonds leidt op dit moment tot een nadelig herverdeeleeffect van afgerond € 125.000 voor onze gemeente, ingaande in het jaar 2015. Hierop hebben we reeds voldoende geanticipeerd door onze uitkering uit het gemeentefonds structureel te verlagen met € 200.000. In 2016 volgt nog de herijking van de clusters Werk en inkomen, Infrastructuur en gebiedsontwikkeling/Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing en Openbare orde en veiligheid/Brandweer en rampen. Hierover zal naar verwachting meer duidelijkheid bestaan bij het uitkomen van de meicirculaire 2015.

Meicirculaire 2014

De ontwikkelingen vanuit de meicirculaire 2014 zijn financieel in dit collegeprogramma verwerkt. In hoofdlijnen kunnen wij u mededelen dat de uitkering uit het gemeentefonds in totaliteit substantieel is toegenomen (met ruim € 13 miljoen, waarmee de totale uitkering uit het gemeentefonds op bijna € 35 miljoen uitkomt met ingang van het jaar 2015). Deze toename is bijna geheel toe te schrijven aan de budgetten behorende bij de decentralisaties AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet. Aangezien hier het uitgangspunt 'rijksregelingen worden uitgevoerd met rijks gelden' van toepassing is, heeft dit in financiële zin naar verwachting geen effect (incidenteel is € 1,0 miljoen gereserveerd voor onverwachte tegenvallers). Daarnaast is een korting van 40% op het huidige Wmo budget toegepast, hetgeen een verlaging voor onze gemeente betekent van ca. € 750.000. Ook hierbij geldt het hiervoor genoemde uitgangspunt.

Naast deze korting op de uitkering kunnen we een tweetal positieve berichten melden: de accressen zijn licht toegenomen, hetgeen een structureel voordeel oplevert van ca. € 125.000 en het herverdeeleeffect van het groot onderhoud aan het gemeentefonds valt voordeliger uit dan in eerste instantie geraamd, positief effect ca. € 75.000.

1 Voortgang

Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende onderdelen.

1.1 Voortgang

1.2 Voorstellen najaarsnota 2017

1.3 Vaststelling najaarsnota 2017

1.1 Voortgang

In deze najaarsnota berichten wij u over de voortgang van de realisatie van de beleidsinhoudelijke doelstellingen en informeren wij u over de verwachte financiële uitkomsten over 2017 ten opzichte van de begroting en het beleidsplan. Deze verwachting is gebaseerd op de stand van zaken over de eerste negen maanden van het lopende boekjaar en op de verwachtingen voor de resterende maanden.

Tevens wordt – in financiële zin – de voortgang weergegeven van de door uw raad beschikbaar gestelde kredieten en treft u de actuele stand van zaken aan met betrekking tot het grondbedrijf. Zie hiervoor de bijlagen bij deze najaarsnota.

De behandeling van deze najaarsnota door uw raad zal plaatsvinden op 21 december 2017.

Voortgang beleidsinhoudelijke doelstellingen

Halverwege 2017 hebben wij u via het beleidsplan geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. het realiseren van onze beleidsinhoudelijke doelstellingen voor het jaar 2017. Met deze najaarsnota komen we dichterbij het einde van de huidige bestuursperiode en de afronding van het collegeprogramma 2014 – 2018. We hebben heel veel mooie dingen gerealiseerd met elkaar en willen deze lijn óók in deze fase graag vol enthousiasme voortzetten. Veel ontwikkelingen lopen ook na de huidige bestuursperiode door. Hierna komen enkele van deze voorbeelden aan bod.

Zoals gezegd informeren wij u in deze rapportage informeren over de voortgang van de doelstellingen voor 2017 over de periode januari tot en met september van dit jaar. Gelijktijdig hebben we de budgettaire kaders voor het lopende jaar geactualiseerd. In hoofdstuk 2 'Beleid op hoofdlijnen' treft u de stand van zaken m.b.t. de realisatie van de beleidsinhoudelijke doelstellingen per programma aan.

Een aantal onderwerpen, die een prominente plek hebben in het jaar 2017, lichten we er graag even uit:

1. Sociaal domein
2. Beleid Duurzaamheid
3. Kwaliteitsimpuls fietspaden
4. Vitalisering vakantieparken/permanente bewoning
5. Beheer en onderhoud bomen
6. Themajaar 2017: Dorpen van Aa tot hunZe
7. Aa en Hunze stroomt!

In het beleidsplan 2017 hebben meer onderwerpen een prominente plek ingenomen. Deze zijn terug te vinden in de begroting 2018.

1. Sociaal domein

De transitie van de zorgtaken is in 2015 gerealiseerd. De transformatie, daar zitten we nog midden in. Er zal nog meer ingezet moeten worden op preventie (voorliggend veld), aansluiting en samenwerking met het informele netwerk en samenwerken met inwoners. Om ervoor te zorgen dat het sociaal domein voor de toekomst (financieel) duurzaam wordt ingericht en aansluit bij de leefwereld van onze inwoners, met blijvende aandacht voor kwetsbare groepen in de gemeente, zal er een verdere koersbepaling moeten plaatsvinden.

In alle gevallen staat de inwoner centraal. De gemeente, aanbieder en sociaal team zijn daar omheen georganiseerd. We gaan bij de inwoner uit van de eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid, zelfredzaamheid en zelfregie. De gemeente is wel verantwoordelijk voor zorg en ondersteuning aan zijn inwoners. Deze zorg en ondersteuning is ondergebracht bij het sociaal team en de aanbieders.

Het sociaal team is een belangrijk onderdeel voor de doorontwikkeling van het sociaal domein. Om voorbereid te zijn op de toekomst is de huidige positionering van het sociaal team voor ons geen vanzelfsprekendheid. Zeker niet omdat het een tijdelijke netwerkconstructie betreft. We zijn daarom gaan nadenken over mogelijke structurele en duurzame

1.1 Voortgang

alternatieven die passen bij onze rol. Wij zoeken naar een structuur die het nodige gewicht geeft om te komen tot de veranderbeweging waarbij inwoners centraal staan en zelfredzaamheid en betrokkenheid van het sociale netwerk uitgangspunten zijn. Daarnaast is de sturing en zeggenschap vanuit ons als gemeente goed georganiseerd. Wij zijn met uw raad in gesprek om begin 2018 te komen tot een keuze daarin, positioneren we het sociaal team binnen of buiten de gemeentelijke organisatie en in welke vorm doen we dat dan. Op 16 november jl. is hierover opiniërend in de commissie gesproken. Eind januari 2018 volgt besluitvorming in uw raad over de positionering, waarna het jaar 2018 dan kan worden benut voor de implementatie van het besluit.

2. Beleid Duurzaamheid

Een belangrijk beleidsthema is duurzaamheid, met name op het gebied van energie. Naar aanleiding van een motie van Groen Links is de bestaande Duurzaamheidsvisie in het najaar 2016 geactualiseerd. Op basis van de geactualiseerde Duurzaamheidsvisie is bij de begroting 2017 een budget van € 200.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van een drietal trajecten op het gebied van energie, te weten:

1. Energielening voor het MKB
2. Een energieonderzoek voor particuliere huizenbezitters
3. Stimuleringsregeling voor energieneutrale nieuwbouw

De drie regelingen zijn begin maart 2017 van start gegaan en lopen erg goed.

In aanvulling op het bij de begroting 2017 beschikbaar gestelde budget, hebben wij bij het beleidsplan 2017 een extra bedrag van € 200.000 gevraagd voor de uitvoering van de hiervoor genoemde drie trajecten. Deze trajecten lopen zodanig goed dat het bij de begroting 2017 beschikbaar gestelde bedrag nagenoeg op is.

3. Kwaliteitsimpuls fietspaden

Het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe heeft in 2015 de Fietsnota Drenthe vastgesteld. De fietsnota heeft de ambitie om, net als in 2011, de fietsprovincie van Nederland te worden en in de toekomst ook te blijven. De Provincie Drenthe heeft gelden beschikbaar gesteld om invulling te geven aan deze doelstellingen. De kwaliteitsverbetering is gericht op het in stand houden en versterken van de kwaliteit van het fietsnetwerk (utilitair, recreatief en sportief) in Drenthe. De inzet is verder om met fietsen meer bestedingen en werkgelegenheid te creëren en meer fietsmobiliteit te realiseren, ook voor onze eigen inwoners. Dit kan onder andere door innovatieve en iconische projecten, die Drenthe als fietsprovincie op de kaart zetten.

In de eerste fase van de kwaliteitsimpuls zijn onder andere fietspaden aangelegd bij Nooitgedacht, langs het Zwanemeer te Gieten en door het Evertsbos ten noorden van Eext. Als vervolg hierop zijn voor het verlengen van een vrij liggend fietspad tussen Amen en Grolloo en het realiseren van een fietsverbinding langs/rondom de Hunze inmiddels middelen gereserveerd.

Ook gaan we na op welke wijze fietsende schoolkinderen veiliger vanuit Annerveenschekanaal en Nieuw Annerveen naar de basisschool in Eexterveen kunnen komen. Naast deze concrete projecten inventariseren we op welke trajecten de kwaliteit van de infrastructuur kan worden verbeterd en welke ontbrekende schakels met prioriteit moeten worden aangebracht. De fietsbeleving kan verder worden verhoogd door het uitbreiden van voorzieningen, services en producten voor de fietsers. Hier doen we eveneens onderzoek naar.

4. Vitalisering vakantieparken/permanente bewoning

Provincie Drenthe, Recreatieschap Drenthe en de Drentse gemeenten zijn begin dit jaar het project Vitale Vakantieparken Drenthe gestart. De doelstelling van dit project is om inzicht te krijgen in de vitaliteit van de recreatiesector in Drenthe. Eigenaren en verenigingen van eigenaren (VvE) van vakantieparken, campings groter dan 40 plaatsen met vaste kampeervoorzieningen, chaletparken en gegroepeerde solitaire vakantie woningen zijn gevraagd om aan te geven in welke mate zij daadwerkelijk een toeristische functie vervullen. De enquêtes worden ondersteund door bedrijfsbezoeken en gesprekken met eigenaren/VvE's. We brengen in kaart welk toekomstperspectief het park, de camping of de solitaire woningen hebben binnen de recreatiesector en in hoeverre bedrijven hun positie kunnen verstevigen door uitbreiding, innovatie, professionalisering of anderszins. In Aa en Hunze zijn 40 parken benaderd om mee te doen aan het onderzoek. Onderzoeksbureau ZKA heeft vervolgens 25 bedrijven bezocht om de situatie op het park te bekijken.

1.1 Voortgang

en met 14 eigenaren zijn gesprekken gevoerd. De resultaten van het onderzoek van deze 25 parken zijn eind september ontvangen, inclusief adviezen over het toekomstperspectief van de 14 parken waarmee gesprekken zijn gevoerd.

Op 5 oktober jl. heeft een informerende commissievergadering plaatsgevonden over dit onderwerp, waarbij de onderzoeksresultaten op hoofdlijnen bekend zijn gemaakt. De onderzoeksresultaten zijn aan de individuele parken/bedrijven/VvE's verzonden met verzoek om een reactie. Hoewel nog niet alle parken hebben gereageerd, wordt op basis van de ontvangen reacties duidelijk dat er voor de gemeente Aa en Hunze een aanzienlijke opgave ligt. In ieder geval 8 parken/bedrijven hebben aangegeven de transformatieladder te willen doorlopen. Daarnaast heeft een aantal parken verzocht om actieve handhaving op permanente bewoning.

Op korte termijn wordt een convenant ondertekend door provincie en alle Drentse gemeenten, waarin een gezamenlijke inspanningsverplichting is opgenomen voor dit project. Provincie Drenthe gaat de komende maanden een taskforce oprichten ter ondersteuning van de projecten die in de verschillende gemeenten worden opgestart. Nog dit jaar zal ook een projectplan worden opgesteld voor de gemeente Aa en Hunze, waarin opgave en consequenties worden opgenomen. Drie parken (Eexterhoeke, Holle Drift en Mooi Schipborg) zijn opgenomen als pilotparken voor het gezamenlijk doorlopen van de transformatieladder.

5. Beheer en onderhoud bomen

In onze gemeente hebben we ca. 60.000 individueel te onderhouden bomen langs de doorgaande wegen en in de woonwijken staan. Er sprake is van een grote onderhoudsachterstand bij 58% van de individueel te beheren bomen. Daarnaast ontvangen we veel klachten van de inwoners over hinder, overlast en gevaarlijke situaties door de bomen.

Om de onderhoudsachterstand en de klachten op te lossen is de gemeente in 4 gebieden opgedeeld. Daarvoor is in totaliteit € 1.500.000 uitgetrokken. Per jaar wordt één deelgebied geïnventariseerd, stellen we in overleg met de bewoners een onderhoudsplan op en voeren we vervolgens, na besluitvorming door het College, het werk uit. Daarmee is na vier jaren de onderhoudsachterstand ingelopen en zijn veel aan bomen gerelateerde klachten opgelost.

De uitvoering van de werkzaamheden in deelgebied 1 (voormalige gemeente Gieten en Gasselte) is inmiddels afgerond. Het werk in deelgebied 2 (Rolde, Anderen, Gasteren, Schipborg en het buitengebied in die omgeving) is in uitvoering. Het onderhoud wordt uitgevoerd in het snoeiseizoen 2017/2018. Aansluitend zullen we het bomenonderhoudsplan voor de deelgebieden 3 en 4 ook voorbereiden en uitvoeren.

6. Themajaar 2017: Dorpen van Aa tot hunZe

Met het themajaar 'Dorpen van Aa tot HunZe' is in 2017 gewerkt aan krachtige dorpen. Bij de activiteiten stonden 'leren van elkaar' en 'elkaar leren kennen' centraal. Dit vanuit de constatering dat inwoners zelf initiatieven ontplooiën bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken. De gemeente beweegt mee. Het themajaar sloot daarmee aan bij de gemeentelijke ambitie om meer te besturen vanuit co-creatie. Deze veranderende rol van de gemeente is van invloed op college, gemeenteraad en organisatie. Hiervoor is 'Expeditie Aa en Hunze' gestart: gezamenlijk experimenteren en leren om op een andere manier te gaan werken. Deze expeditie zal in 2018 worden voortgezet. Doelen daarbij zijn om het anders te doen, zodat we ook inwoners bereiken die we nu niet bereiken. Samen denken, besluiten en doen.

7. Aa en Hunze stroomt!

"Wij willen Aa en Hunze mooi houden én elke dag een beetje mooier maken. Wij zijn er voor de inwoners en dienen de politiek."

In het organisatieontwikkelingstraject 'Aa en Hunze stroomt!' hebben we de strategische toekomstvisie 2020-2025 samen met de resultaten van ons medewerkersonderzoek en de door onszelf gemaakte 'foto' van de organisatie vertaald in onze opgave voor de komende jaren.

Met "Aa en Hunze stroomt!" zetten we stappen via verschillende 'stromen'. Managementontwikkeling is daar één van. In de tweede stroom discussiëren en maken we afspraken over "Rollen, taken en verantwoordelijkheden". Daarbij is de inzet het zo laag mogelijk in de organisatie beleggen van verantwoordelijkheden.

In 'teamstroomplannen' werken teams aan hun eigen ontwikkeling. En het themajaar 'Dorpen van Aa tot Hunze' is de vierde stroom die bijdraagt aan een andere manier van werken.

1.1 Voortgang

Naast deze stromen die in de lijn zijn georganiseerd zorgen we voor versnelling in de organisatieontwikkeling door opgaven in een programma of projectmatig op te pakken (we noemen dit een 'waterrad'). Daarbij vragen we medewerkers om mee te denken en te doen in projecten die buiten hun eigen vakgebied liggen. Hiermee bevorderen we 'out of the box' denken, wat bijdraagt aan vernieuwing. Voorbeelden zijn de gedigitaliseerde beleidscyclus (inmiddels ingevoerd), het programma sociaal domein en de planning- en controlcyclus.

Daarnaast experimenteren we met een nieuwe aanpak van projecten in de gemeente. Zo werken we 'van buiten naar binnen' (burgerparticipatie) aan de Centrumvisie Gieten. En willen we in meer trajecten experimenteren met deze aanpak. Alle ingezette bewegingen en ontwikkelingen dragen bij aan de opgave die we als gemeente zien en die passen bij de maatschappelijke ontwikkelingen. Zo willen we de inmiddels opgedane ervaring bijvoorbeeld ook inzetten bij het invoeren van de Omgevingswet en bij andere opgaven.

Overige ontwikkelingen

De uitvoering van het beleid, dat een vertaling is vanuit de toekomstvisie, het collegeprogramma en de actuele ontwikkelingen, loopt grotendeels volgens plan. Waar dit niet het geval is, is de planning bijgesteld en hebben we hierover 'gecommuniceerd' door middel van de lange termijn agenda.

Een aantal werkzaamheden die gepland en begroot waren in 2017 lopen door in het jaar 2018. Als gevolg hiervan stellen we in deze najaarsnota voor om de bijbehorende budgetten over te hevelen naar 2018 (via de reserve incidentele dekkingsmiddelen). Het gaat hierbij om een totaalbedrag van afgerond € 3,0 miljoen.

Deze budgetten zijn terug te vinden in de bijlage 'Voortgang kredieten'. Het gaat hierbij onder andere om:

- Achterstallig onderhoud bomen (€ 900.000; de uitvoering is gestart (deelgebied Gieten/Annen is gereed) en loopt door in 2018).
- Ontwikkeling koopcentrum Gieten (€ 250.000; de uitvoering is gestart en loopt door in 2018).
- Aanleg fietspaden (o.a. fietspad langs de Hunze en fietspad Grolloo-Amen) (€ 775.000; de voorbereiding is gestart).
- Een gedeelte van het Duurzaamheidsfonds (€ 200.000; de uitvoering is gestart en loopt door in 2018).

Prognose jaarresultaat

In het beleidsplan 2017 hebben we aangegeven dat we voor 2017 een structureel positief resultaat verwachten van € 1.074.000 en een incidenteel negatief resultaat van € 937.000. Het structurele effect van dit geraamde resultaat is meegenomen in de programmabegroting 2018 en het totale verwachte resultaat van het beleidsplan én deze najaarsnota wordt voor 2017 verwerkt in de VAR. De bijgestelde verwachting voor 2017 op basis van deze najaarsnota is negatief: een structureel nadeel van € 20.000 en een incidenteel nadeel van € 362.000 (totaal nadeel € 382.000). De nieuwe prognose van het jaarresultaat 2017 komt hiermee op € 245.000 negatief, hieronder uiteengezet:

Prognose jaarresultaat 2017

• Beleidsplan	structureel	€ 1.074.000	voordeel		
• Beleidsplan	incidenteel	€ 937.000	nadeel		
• <i>Subtotaal beleidsplan</i>			€ 137.000	voordeel	
• Najaarsnota	structureel	€ 20.000	nadeel		
• Najaarsnota	incidenteel	€ 362.000	nadeel		
• <i>Subtotaal najaarsnota</i>			€ 382.000	nadeel	
Totaal prognose jaarresultaat			€ 245.000	nadeel	

1.1 Voortgang

Resultaat najaarsnota 2017

Zoals gezegd is het resultaat van de bijstellingen in de najaarsnota per saldo € 382.000 negatief. Het gaat hierbij om het 'netto' resultaat, waarvan we voorstellen om dit te verrekenen met de VAR. Hierbij is dus niet inbegrepen het in het voorgaande aangegeven saldo van € 3,0 miljoen, waarvan we voorstellen om deze over te hevelen naar 2018 (via de reserve incidentele dekkingsmiddelen) en het verwachte voordeel binnen het sociaal domein van € 595.000. Hieronder een uiteenzetting op hoofdlijnen van de bijstellingen in deze najaarsnota, totaal € 382.000 nadelig:

• Programma 0	o.a. Algemene uitkering	€ 81.000	<i>voordeel</i>
• Programma 3	Toeristenbelasting	€ 100.000	<i>voordeel</i>
• Programma 5	Herplant bomen	€ 88.000	<i>nadeel</i>
• Programma 6	Bijstandsuitkeringen	€ 286.000	<i>nadeel</i>
• Programma 6	Sociaal domein	zie toelichting hierna	
• Programma 7	Lijkbezorgingsrechten	€ 78.000	<i>nadeel</i>
• Diverse	Diverse bijstellingen	€ <u>111.000</u>	<i>nadeel</i>
Totaal resultaat najaarsnota		€ 382.000	<i>nadeel</i>

Bij de berekening van het verwachte resultaat 2017 zijn alle mutaties in de budgetten van deze najaarsnota incidenteel verwerkt. De structurele bijstellingen die niet in de programmabegroting 2018 zijn verwerkt, worden in het beleidsplan 2018 verwerkt.

Het voordeel binnen het sociaal domein van per saldo € 595.000 is als volgt opgebouwd:

• Inkomensondersteuning AV WMO	€ 200.000
• Woonvoorzieningen	€ 100.000
• PGB WMO	€ 400.000
• Beschermd wonen	€ 145.000
• Jeugdzorg	€ 200.000 -/-
• Eigen bijdragen	€ <u>50.000 -/-</u>
Totaal	€ 595.000

Wij stellen voor om het ingeschatte resultaat binnen het sociaal domein voorlopig toe te voegen aan de reserve sociaal domein. Als gevolg van alle ontwikkelingen, waaronder het effect van de veranderde wijze van werken (met resultaatplannen en –verantwoording), hebben wij op dit moment nog geen volledig inzicht in alle nog te verwachten kosten voor het sociaal domein. Dit beeld hebben wij wel bij het opmaken van de jaarrekening 2017, waarmee dat ook een logisch moment is om de hoogte van de reserve sociaal domein afgezet tegen de verwachte ontwikkelingen en risico's te bepalen.

Naast de toevoeging aan de reserve sociaal domein wordt er ook € 500.000 onttrokken voor extra incidentele middelen benodigd zijn voor de uitvoering van het programma sociaal domein om de kwaliteit te kunnen waarborgen. Deze onttrekking is in de begroting 2017 opgenomen, maar nog niet concreet uitgevoerd.

Voor een gedetailleerde toelichting op deze en alle andere bijstellingen wordt verwezen naar het desbetreffende programma in hoofdstuk 3 'Bijstellingen'.

1.1 Voortgang

Nieuw beleid/actuele ontwikkelingen

In deze najaarsnota zijn drie voorstellen opgenomen voor nieuw beleid/actuele ontwikkeling, naast de voorstellen van de bijstellingen van bestaande budgetten:

- *Programma 0 Verbetering binnenklimaat raadzaal (€ 32.500)*
In de raadszaal van ons gemeentehuis zijn sinds het stookseizoen 2015/2016 regelmatig klachten over het binnenklimaat. In de winterperiode ervaart men de temperatuur als te laag, waarbij de lucht uit de inblaasroosters als onbehaaglijk (koud) wordt ervaren. Aangezien ons gemeentehuis niet beschikt over een gebouwbeheerssysteem (GBS) kan de regelkast voor de raadszaal niet op afstand worden bestuurd. Momenteel wordt de luchtbehandelingsinstallatie voorafgaande aan een bijeenkomst handmatig uit gezet. Bijkomend probleem is dat voor de 15 jaar oude regelkast bepaalde elektronische componenten niet meer leverbaar zijn. Om de verwarming- en luchtbehandelingsinstallatie in de raadszaal beter bedienbaar en daardoor beheersbaar te krijgen dient de regelinstallatie te worden vervangen door een Priva Blue ID regeling. Tevens zal een aantal aanpassingen plaatsvinden in het leidingwerk van de aanwezige verwarmingsinstallatie.
- *Programma 5 Herplant bomen (€ 88.000)*
Voor achterstallig boomonderhoud is een bedrag beschikbaar gesteld van in totaal € 1.500.000. Voor eventuele herplant is binnen het budget geen ruimte. Inmiddels is achterstallig onderhoud uitgevoerd in deelgebied 1 (voormalig Gieten en Gasselte). In de kernen zijn de bomenonderhoudsplannen in overleg met de bewoners tot stand gekomen. Om te bepalen of er bomen herplant kunnen/moeten worden, is een 3-tal uitgangspunten gehanteerd. Aan de hand van deze uitgangspunten is de conclusie dat een bedrag van € 88.000 nodig is voor herplant in deelgebied 1. In het beleidsplan 2018 zal een voorstel worden gedaan voor herplant in de overige deelgebieden.
- *Programma 5 Subsidie voor historische verenigingen en open monumentendag (totaal € 10.000)*
Het is de wens om de cultuurhistorische verenigingen en de organisatie van de Open monumentendag (extra) te ondersteunen. Het gaat om twee keer een bedrag van € 5.000, totaal € 10.000. Hiervoor wordt een bedrag onttrokken aan het reeds bestaande budget voor cultuureducatie.

Bezuinigingen

Naast de voortgang over de realisatie van deze beleidsinhoudelijke doelstellingen en de bijstellingen willen wij u ook informeren over de stand van zaken met betrekking tot onze bezuinigingsopgave. Voor de jaarschijf 2017 zijn de geraamde structurele bezuinigingen van € 0,3 miljoen geheel gerealiseerd. Hiermee hebben we t/m het jaar 2017 voor € 6,9 miljoen aan bezuinigingen gerealiseerd.

Voortgang kredieten

In deze najaarsnota wordt ook inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de voortgang van de door uw raad beschikbaar gestelde kredieten. Deze kredieten vinden hun oorsprong in de besluitvorming van de afgelopen jaren. In de bijlagen wordt inzicht gegeven in alle beschikbaar gestelde kredieten. Het totale geraamde investeringsvolume (betreft actueel budget per 1-1-2017) bedraagt € 16,2 miljoen. Hiervan is afgerond € 1,8 miljoen, in voorbereiding € 5,4 miljoen, in uitvoering € 6,6 miljoen en (nog) niet gestart € 2,4 miljoen. Voor wat betreft de niet-gestarte kredieten is de verklaring voornamelijk te vinden in de te verwachten behalen efficiency als gevolg van het samenvoegen met investeringen in het komende jaar, de samenwerking met andere gemeenten en andere (externe) ontwikkelingen.

Er wordt voorgesteld om van de incidenteel beschikbaar gestelde budgetten in 2017 een bedrag van circa € 3,0 miljoen over te hevelen naar 2018 en mogelijk verder (zie ook de voortgang beleidsinhoudelijke doelstellingen), aangezien de uitvoering hiervan doorloopt na 2017. Dit over te hevelen bedrag is relatief hoog, met name als gevolg van de huidige systematiek. Zo hebben we bijvoorbeeld bij de begroting 2017 ineens een bedrag van € 1,5 miljoen gevraagd voor het beheer en onderhoud van de bomen, zodat we voordeliger konden aanbesteden. Dit brengt dan automatisch met zich mee dat het nog niet uitgegeven bedrag (in dit geval € 900.000) meegaat naar de komende jaren voor de uitvoering. Ditzelfde geldt voor bijvoorbeeld de kwaliteitsimpuls van de fietspaden (overheveling € 775.000) en de ontwikkeling van het koopcentrum Gieten (overheveling € 250.000), waarvan de trajecten meerjarig zijn. Versnelling van de uitvoering is niet mogelijk en vaak ook ongewenst gezien het participatietraject dat we doorlopen.

1.1 Voortgang

Actuele stand van zaken grondbedrijf

In de bijlage wordt gerapporteerd over de voortgang van de complexen van het grondbedrijf. Hierin wordt ook de financiële positie per complex weergegeven. Door middel van deze rapportage willen we u informeren over de actuele ontwikkelingen. Van de complexen in exploitatie Bedrijventerrein Bloemakkers, Nooitgedacht en Gieterveen en Eext Noord-Oost wordt de voortgang door middel van een geactualiseerde voortgangsrapportage weergegeven. Ook de grondexploitaties zijn geactualiseerd en hieruit blijkt dat de verwachte eindresultaten dusdanig zijn dat de huidige voorzieningen voor Bloemakkers en Gieterveen toereikend zijn. De verwachte eindresultaten van Nooitgedacht, Eext Noord-Oost en Gasteren zijn positief. Van de af te sluiten complexen en gronden niet in exploitatie is een korte samenvatting van de stand van zaken weergegeven.

1.2 Voorstellen najaarsnota 2017

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. De voortgangsrapportage van de realisatie van de beleidsinhoudelijke doelstellingen, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 'Beleid op hoofdlijnen', voor kennisgeving aan te nemen.
2. De bijstellingen van de budgetten over het lopende jaar vast te stellen, middels vaststelling van de 15^e begrotingswijziging 2017.
3. Het resultaat van de bijstellingen in de najaarsnota van € 382.000 vooruitlopend op de jaarrekening 2017 te onttrekken aan de VAR.
4. De voortgang van de kredieten, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 'Voortgang kredieten', voor kennisgeving aan te nemen.
5. In te stemmen met de overheveling van incidenteel beschikbaar gestelde bedragen in 2017 via bestemmingsreserves naar volgende jaren voor een bedrag van € 3.005.000.
6. De actuele stand van zaken met betrekking tot het grondbedrijf, zoals opgenomen in de bijlage van deze najaarsnota, voor kennisgeving aan te nemen.

20 november 2017

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze

Piet van Dijk(burgemeester), Henk Heijerman, Co Lambert, Harry Dijkstra (wethouders) en Marleen Tent (gemeentesecretaris/algemeen directeur).

de secretaris,

de burgemeester,

mr. M. Tent

P. van Dijk

1.3 Vaststelling najaarsnota 2017

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Aa en Hunze in de openbare vergadering van 21 december 2017.

De griffier,

Mr. E.P. van Corbach

De voorzitter,

Dhr. P. van Dijk

2.1 Beleid op hoofdlijnen

Het programmaplan bevat een doorvertaling van de thema's uit de toekomstvisie en het collegeprogramma. Het programmaplan bevat per programma de ter beschikking staande budgetten en indien relevant indicatoren.

Het programmaplan is ingedeeld in:

2.1.1 Te realiseren programma's

2.1.1 Te realiseren programma's

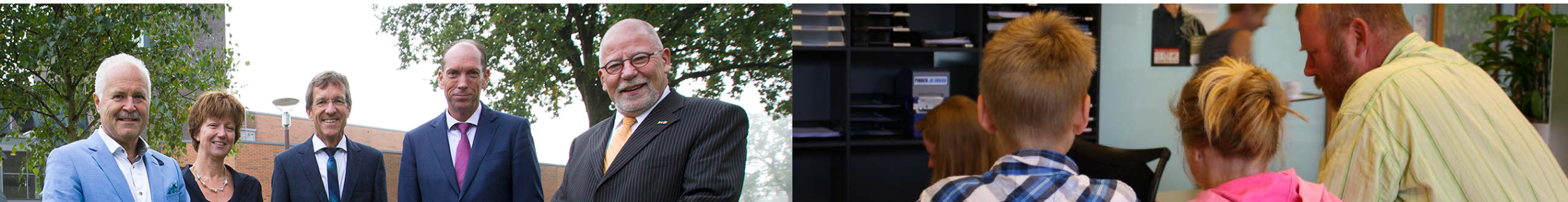
Uitvoering van de programma's vindt plaats binnen de thema's uit de toekomstvisie, en het collegeprogramma.

(klik op de blauwe pijlen om naar het gewenste programma te gaan.)

Programma

0 Bestuur en ondersteuning	B H L D
1 Openbare orde en veiligheid	B
2 Verkeer en vervoer	H L
3 Economie	H L
4 Onderwijs	D
5 Sport, cultuur en recreatie	H L
6 Sociaal domein	H L D
7 Volksgezondheid en milieu	B H L D
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)	B H L

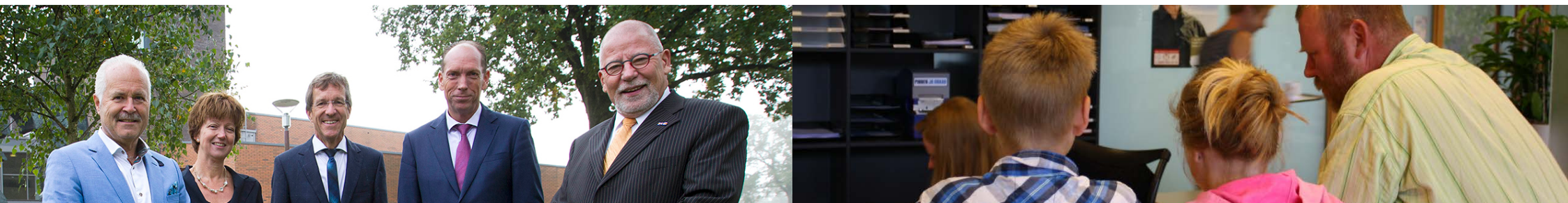
Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Wat wij willen

0.1 Bestuur	• Wij volgen de uitgangspunten van de herijkte Strategische Toekomstvisie en geven uitvoering aan het bijbehorende Uitvoeringsprogramma. • We nemen onze verantwoordelijkheid in de opvang en begeleiding van statushouders.
0.2 Burgerzaken	• De dienstverlening naar inwoners moet slagvaardig en op niveau zijn. Klantvriendelijk handelen en een proactieve houding zijn belangrijke elementen in het contact met inwoners en bedrijven. • Uitgangspunt voor ons contact met de inwoners en bedrijven is, dat zij slechts voor heel specifieke zaken fysiek het gemeentehuis zullen hoeven bezoeken. • Tevreden inwoners met geboden dienstverlening, zowel digitaal (website) als via de balie.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	• -
0.4 Ondersteuning organisatie	• Een doelmatige, planmatige uitvoering van gemeentelijk taken tegen lage maatschappelijke kosten, maximale transparantie bij planvorming, besluitvorming en verantwoording, effectief, efficiënt en duurzaam inkopen. • Behoud van een effectief en efficiënt ambtelijk apparaat waar we (zoals nu) trots op zijn en kunnen blijven. • Samenwerking Drentsche Aa intensiveren. • Besturen op hoofdlijnen met een goede planning vooraf en een helder systeem van verantwoording en control achteraf. • Optimale ICT-ondersteuning van gemeentelijke processen tegen aanvaardbare kosten.
0.5 Treasury	• -
0.6 Belastingen	• De woonlasten voor onze inwoners en bedrijven zo laag mogelijk houden. Uitgangspunt is gelijkblijvende totale lastendruk waarbij onderlinge uitwisseling tussen gemeentelijke belastingen mogelijk is (de zogenaamde communicerende vaten).
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	• Behouden van een solide financiële positie.
0.8 Overige baten en lasten	• -

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Wat wij gaan doen

0.1 Bestuur	- De gemeente biedt ruimte voor initiatief. Daarvoor gaan we actief op zoek naar nieuwe vormen van betrokkenheid van inwoners en zetten we meer in op een ondersteunende overheid: de gemeente denkt mee, maakt gebruik van de kennis die aanwezig is bij inwoners, bedrijven instellingen en zorgt dat regelgeving en bureaucratie niet in de weg staan van duurzame initiatieven. Het themajaar Dorpen van Aa tot hunZespeelt hierbij een belangrijke rol. - Uitvoering geven aan de herijkte strategische toekomstvisie 2025.	2017-2018
0.2 Burgerzaken	- Op een klantvriendelijke manier goede producten aanbieden tegen een aanvaardbare prijs, laagdrempelig en bereikbaar zijn. - Wij willen vergunningen snel afgeven, waar mogelijk 'klaar terwijl u wacht'. - Wij zetten in op het uitbouwen van de 1-loketfunctie in het KCC. - Wij zetten in op verdere verbetering van onze dienstverlening via de balie en de digitale dienstverlening via onze website, waarbij wij streven naar een waardering door onze inwoners met een cijfer 8 (in 2014 betrof de waardering het cijfer 7,8 bij de dienstverlening via de balie en 7,6 via de website).	2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2018
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-	
0.4 Ondersteuning organisatie	- In de vorm van organisatiebrede en individuele trainingen en opleidingen werken we aan de ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers. Wij willen dat de medewerkers meer met de blik naar buiten (burgerparticipatie) aan het werk gaan, passend bij onze organisatieontwikkeling. - Uitvoering restauratie archiefstukken. - De samenwerking met Assen en Tynaarlo (samenwerking Drentsche Aa) intensiveren en meer concreet maken. - Doorontwikkelen van de planning- en control cyclus en het toegankelijker maken van de gebruikte documenten. - Het geactualiseerde informatiebeleidsplan 2017-2020 uitvoeren, waarbij de ontwikkelingen van de samenwerking SDA nauwlettend worden gevolgd. - Realiseren WIFI op externe locaties van de gemeente o.a. Abs, Oeleboom, sporthallen en zwembaden.	2017-2020 2017-2018 2017-2020 2017-2020 2017-2018
0.5 Treasury	-	
0.6 Belastingen	De kostendekkendheid van de gemeentelijke tarieven, binnen de wettelijk toegestane kaders, gefaseerd verhogen tot 100% (met uitzondering van de grafrechten).	2017-2020
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Terughoudendheid betrachten bij het formuleren van (structureel) nieuw beleid, nieuwe taken uitvoeren met de daarvoor van rijkswege beschikbaar gestelde middelen en tijdig bezuinigingsmaatregelen nemen.	2017-2020
0.8 Overige baten en lasten	-	

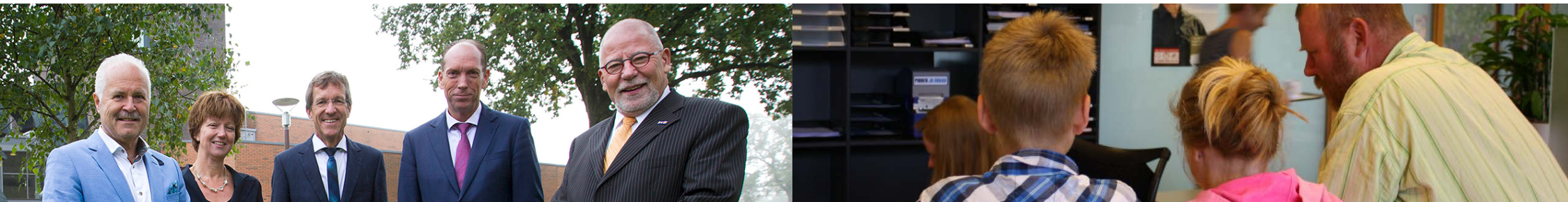
Raming baten en lasten

Resultaat na bestemming

lasten
13.828

baten
44.221

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Verwachte ontwikkelingen c.q. bijstelling planning

0.1 Bestuur	• -	
0.2 Burgerzaken	• -	
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	• -	
0.4 Ondersteuning organisatie	• -	
0.5 Treasury	• -	
0.6 Belastingen	• -	
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	• -	
0.8 Overige baten en lasten	• -	

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

0.1 Bestuur	- Wij volgen de lijn zoals beschreven is in het Uitvoeringsprogramma van de Herijkte Strategische Toekomstvisie 2015-2025. Enkele voorbeelden daarvan zijn 'Julie idee, samen uitvoeren' waarvan op 7 april de slotbijeenkomst heeft plaatsgevonden, College bie 't pad en de inwonersraadpleging m.b.t. het profiel voor de nieuwe burgemeester. - Dorpen van Aa tot hunZe is de naam die het themajaar heeft meegekregen. Het jaar is geopend bij de nieuwjaarsreceptie. In maart is de realitycheck uitgevoerd: inwoners en medewerkers zijn bevraagd over de samenwerking tussen inwoners en gemeente. Op 19 april is de eerste bijeenkomst: 'van Geld voor een idee tot hulp bij het schrijven van een plan'. Activiteiten worden samen met een externe projectgroep vormgegeven.
0.2 Burgerzaken	De streefnormen van het kwaliteitshandvest worden bij het loket goed gerealiseerd. In de eerste 9 maanden van 2017 zijn 9.135 klanten op het gemeentehuis langs geweest, 92,6 procent daarvan is binnen de gewenste 15 minuten geholpen. De meeste klanten zijn bij het loket binnen 5 minuten geholpen, 61 procent van alle klanten heeft een wachttijd die korter is dan vijf minuten.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	• -
0.4 Ondersteuning organisatie	De uitvoering van het opleidingsplan 2017 is gestart. Ook in het traject organisatieontwikkeling ('Aa en Hunze stroomt!') werken we aan 'de blik naar buiten' en inzetbaarheid.
0.5 Treasury	• -
0.6 Belastingen	• -
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Bij de formulering van (structureel) nieuw beleid is rekening gehouden met de meerjarige financiële positie. Hiermee zijn we terughoudend omgegaan.
0.8 Overige baten en lasten	• -

Programma 1 Veiligheid

Wat wij willen

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	Een professionele crisismanagement organisatie.
1.2 Openbare orde en Veiligheid	- Een schone, hele en veilige leefomgeving voor inwoners en bedrijven. Dit komt tot uiting in een daling van het aantal (woning)inbraken . - Een kwalitatief goed niveau van brandveiligheid. - Het verlenen van aanvragen om evenementen vergunningen en -meldingen - Het controleren van verleende evenementen vergunningen en meldingen

Wat wij gaan doen

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	- Inzetten op 100% rookmelderdichtheid. - We continueren het lesgeven aan jongeren in brandveiligheid en EHBO, op alle basisscholen in Aa en Hunze.	2017-2018 2017-2018
1.2 Openbare orde en Veiligheid	- Het (mogelijk gecombineerd met rookmelderacties) geven van inbraakpreventieadviezen in het kader van de 'witte voetjesacties'. Via gericht beleid zetten wij ons in om het aantal (woning)inbraken jaarlijks met gemiddeld 5% te verlagen. - Het gebruik van burgernet verder ontwikkelen. - We vinden het geven van voorlichting over alcoholgebruik belangrijk en zullen dit doen in samenwerking met de plaatselijke horeca.	2017-2018 2017-2018 2017-2018

Raming baten en lasten

Resultaat na bestemming

lasten
1.689

baten
61

Programma 1 Veiligheid

Verwachte ontwikkelingen c.q. bijstelling planning

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	• -	
1.2 Openbare orde en Veiligheid	• -	

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	Voor een aantal sleutelfunctionarissen is een oefening gehouden in het kader van Bevolkingszorg.
1.2 Openbare orde en Veiligheid	- Op recreatieterrein Anloo is een controle dag gehouden. - Het Actieplan Veiligheid 2017 is vastgesteld. - Er is een start gemaakt om te komen tot een Drents prostitutiebeleid. - Zijn 3 waarschuwingen voor een gebiedsverbod uitgereikt waardoor jeugdoverlast is afgenomen. - Is de Veiligheidsmonitor gestart waarin middels een enquête gevraagd wordt naar het gevoel van veiligheid onder de inwoners en het aantal keren dat inwoners in aanraking zijn gekomen met criminaliteit. De respons van de inwoners van de gemeente Aa en Hunze is daarbij het grootst van de provincie Drenthe. - Het deelnemerspercentage aan burgernet is het hoogst gebleven van de provincie Drenthe.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Wat wij willen

2.1 Verkeer en vervoer	- Geluidsproblematiek N33/N34 waar mogelijk door gerichte maatregelen beperken. - Verbeteren verkeersveiligheid en daardoor verkeersongevallen beperken. - Deelnemen aan het verkeer over goed onderhouden wegen en paden voor alle soorten verkeersdeelnemers met aandacht voor verkeers- en sociale aspecten.
2.2 Parkeren	-
2.3 Recreatieve Havens	-
2.4 Economische Havens en waterwegen	-
2.5 Openbaar vervoer	-

Wat wij gaan doen

2.1 Verkeer en vervoer	- Het aanbrengen van geluidsschermen langs de N33 aan de noordelijke rand van Gieten - Opstellen nieuw Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (Gvvp), hierbij worden ook de fietspaden meegenomen. - Onderzoeken van en zo mogelijk realiseren van mogelijkheden van aanvullend (openbaar) vervoer. - Verkeersveiligheid verbeteren door inzet (mobiele) digitale snelheidsborden. - Uitvoering van het groot wegenonderhoud conform het wegenbeleidsplan en het wegenbeheersplan. - Analyseren fietsknelpunten om te komen tot prioritering van de eventuele aanleg van fietspaden langs gevaarlijke en/of drukke wegen (Gvvp). - Bijdragen aan een goede recreatieve infrastructuur van het Staatsbosbeheer (zie ook programma 5 Sport, cultuur en recreatie).	2017 2017 2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017 2017-2018
2.2 Parkeren	-	
2.3 Recreatieve Havens	-	
2.4 Economische Havens en waterwegen	-	
2.5 Openbaar vervoer	-	

Raming baten en lasten

Resultaat na bestemming

lasten
6.027

baten
2.931

Programma 2 Verkeer en vervoer

Verwachte ontwikkelingen c.q. bijstelling planning

2.1 Verkeer en vervoer	- Het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) is vastgesteld. - De digitale snelheidsborden zijn aangeschaft en worden ingezet. - Aanbrengen geluidsschermen langs N33 verhoogd in overleg met RWS. - De muurtjes ter versterking van de bebouwde komgrens in Eexterveenschekanaal worden vervangen als gevolg van de zeer slechte staat van onderhoud. Reparatie van de muurtjes is niet meer mogelijk.	
2.2 Parkeren	-	
2.3 Recreatieve Havens	-	
2.4 Economische Havens en waterwegen	-	
2.5 Openbaar vervoer	-	

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

2.1 Verkeer en vervoer	- Het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan is vastgesteld. - Digitale snelheidsborden zijn aangeschaft en worden op diverse locaties ingezet. - Onderhoudsprogramma 2017 uitgevoerd. - Aanbrengen grasbetonstenen aanbesteed. - Tracéonderzoek fietspaden Amen-Grolloo en schoolroute Eexterveen afgerond.	
2.2 Parkeren	-	
2.3 Recreatieve Havens	-	
2.4 Economische Havens en waterwegen	-	
2.5 Openbaar vervoer	-	

Programma 3 Economie

Wat wij willen

3.1 Economische ontwikkeling	Een goede uitvoering van de Participatiewet vanaf 1-1-2015.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	Samen met de belangenorganisaties (mede) zorg dragen voor een goed ondernemersklimaat in onze gemeente en stimuleren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en duurzaam ondernemen.
3.4 Economische promotie	- Versterken van de regionale positie van Gieten als 'economische' hoofdkern en koopcentrum. - Behouden en verbeteren van de leefbaarheid in de kernen door het bevorderen en behouden van kleinschalige bedrijvigheid. - Versterken van de sector toerisme & recreatie.

Wat wij gaan doen

3.1 Economische ontwikkeling	- Met het bedrijfsleven invulling geven aan 'participatiebanen' en voldoende stageplekken realiseren in het kader van de Participatiewet. - Inzetten op de realisatie van glasvezel (NGA), in samenwerking met burgerinitiatieven.	2017-2018 2017-2018
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	- Investeren in concrete verbeteringen ter verhoging van de kwaliteit van het centrum van Gieten. - De openbare ruimte in onze winkelcentra er aantrekkelijk uit laten zien. - Bij noodzaak groei vooral inzetten op hervestiging van bestaande agrarische bedrijven als sprake is van een conflict met de leefomgeving, natuur of milieu; verruiming bouwblok kan alternatief zijn. - Stimuleren hergebruik van vrijkomende bedrijfspanden door bijvoorbeeld startende ondernemers.	2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2018
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	- Goede begeleiding en ondersteuning voor ondernemers (i.s.m. 'Drentse Zaak', ISD, Assen en Tynaarlo). - Goede gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers. - Soepele vestigingsvoorwaarden voor ondernemers hanteren; ook voor kleinschalige uitbreiding binnen de dorpen.	2017-2018 2017-2018 2017-2018
3.4 Economische promotie	- Extra inzet op terugdringen leegstand, in winkelcentra en op bedrijventerrein Bloemakkers. - Stimuleren van 'een regionale voedselstrategie' (eten dat in het eigen gebied geproduceerd is). - Extra inzet voor uitgifte kavels bedrijventerrein Bloemakkers Gieten en 'Rode loper' voor ondernemers die zich hier willen vestigen.	2017-2018 2017-2018 2017-2018

Raming baten en lasten

	lasten	baten
Resultaat na bestemming	1.387	2.237

Programma 3 Economie

Verwachte ontwikkelingen c.q. bijstelling planning

3.1 Economische ontwikkeling	Het ligt in de lijn der verwachtingen dat glasvezel initiatieven eind 2017-begin 2018 een verzoek bij de betrokken gemeenten in gaan dienen omtrent het verstrekken van een financiering. De contouren hiervan worden in het 4^e kwartaal van 2017 duidelijk.	2017/2018
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-	
3.4 Economische promotie	-	

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

3.1 Economische ontwikkeling	- De invulling van de participatiebanen wordt namens de gemeente geïnitieerd door Werkplein Drentse Aa en is een doorlopend proces. - De ontwikkeling van NGA ligt in hoofdlijnen op schema. Er zijn 5 burgerinitiatieven actief in Aa en Hunze. Daarmee is de gemeente bijna gebied dekkend. De gemeente biedt in samenwerking met de provincie Drenthe en VerbindDrenthe ondersteuning aan deze initiatieven. Een tweetal initiatieven bevinden zich in het stadium van de business case en de daarbij behorende financiering. De gesprekken over de rol en positie van de gemeente in relatie tot de financiering zijn gestart. In 2016 zijn door Eco-Oostermoer in Eexterzandvoort e.o. de eerste 75 woningen aangesloten op glasvezel. Verdere uitrol van dit eerste begin is gestart.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	- Het proces rondom de herijking van de centrumvisie Gieten is in volle gang. Meningingen, suggesties, ideeën en overige punten zijn opgehaald bij betrokken inwoners, ondernemers, organisaties, enz. Al deze informatie vormt de basis voor de lijnen en acties die samen de herijking gaan vormgeven. O.a. leegstand, gebrek aan sfeer en reuring komen als belangrijke onderwerpen naar voren. - De gemeente heeft zicht op leegstaande bedrijfsaccommodaties en is regelmatig in gesprek met pandeigenaren over de afstemming tussen vraag en aanbod. Dit draagt er o.a. aan bij dat het aantal M2 leegstaande bedrijfspanden (niet zijnde detailhandel) daalt. Voor bvb bedrijventerrein Bloemakkers geldt van ongeveer 2000 M2 half 2016 naar ongeveer 750M2 in maart 2017.
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	Service, ondersteuning, advisering is doorlopen. Contacten en afstemming met o.a. Drentse Zaak en WPDA lopen goed.
3.4 Economische promotie	- Na een aantal jaren van stevige recessie herstelt de economie zich weer. Het bedrijfsleven investeert weer en durft zich weer te oriënteren op de toekomst. Binnen deze ontwikkeling past ook dat er gekeken wordt naar de mogelijkheden om de verkoop van bedrijvenkavels op Bloemakker in de tred van de economische ontwikkelingen mee te laten lopen. Door grondzaken, financiën en economische zaken wordt gewerkt aan een impuls om de bedrijvigheid op Bloemakkers te stimuleren. Deze impuls loopt langs vier hoofdlijnen: 1. Rode loper 2. Prijsstelling 3. Marketing 4. Verkaveling - De leegstand in winkelkerngebieden wordt in Gieten meegenomen in de herijking van de centrumvisie. In rolde ne annne speelt leegstand gen grote rol. In ht kader vna oplossingen is daar waar mogelijk maatwerk de insteek.

Programma 4 Onderwijs

Wat wij willen

4.1 Openbaar basisonderwijs	• -
4.2 Onderwijshuisvesting	• Een goede, toekomstbestendige voorziening voor het Voortgezet Onderwijs in Gieten behouden. • Op scholen moet ook letterlijk sprake zijn van een gezond leer- en leefklimaat.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	• Bijdrage leveren aan positieve houding en gedrag van leerlingen in het basisonderwijs ten aanzien van natuur, milieu en duurzaamheid. • Elk kind krijgt het onderwijs dat het beste bij zijn of haar talenten en beperkingen past. • Inzetten op een goed en levensvatbaar kindvoorzieningen aanbod in en rondom de scholen. • Actief opstellen in de discussie over toekomst van het onderwijs met extra aandacht voor kwaliteit en robuustheid. • Extra inzet op onderwijs aan laaggeletterden

Wat wij gaan doen

4.1 Openbaar basisonderwijs	• In overleg met de schoolbesturen willen we een gezamenlijke discussie voeren over de toekomst van de scholen aan de hand van de bekende notitie van STAMM met de titel 'Onderwijs en Krimp'. We richten ons in deze bestuursperiode niet op het actief sluiten van scholen, maar op het voeren van een fundamentele discussie met zowel de schoolbesturen als de gemeenteraad.	2017
4.2 Onderwijshuisvesting	• Het Dr. Nassau College is in 2016 verbouwd. In het voorjaar van 2017 is de officiële opening	2017
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	• Wij willen met het IVN Scholennetwerk ook de komende jaren uitvoering geven aan natuur- en milieueducatie. • Binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs maken we afspraken over de wijze waarop onderwijsondersteuning in de regio wordt georganiseerd, waardoor er voor iedere leerling een passende onderwijsplek gerealiseerd kan worden. Tevens wordt hierbij de samenhang tussen het passend onderwijs en de gemeentelijke benadering in Zorg voor Jeugd versterkt. • De bevolkingsprognoses laten een sterke daling van het aantal geboorten zien. Als een van de oplossingen zien wij het verder bouwen aan brede scholen met een ontmoetingsfunctie. Kinderopvang, peuterspeelzalen, sociaal cultureel werk, bibliotheekfunctie koppelen aan basisscholen ten behoeve van een verbreding van het voorzieningenaanbod. Daarbij streven we naar een groter bereik van (doelgroep)kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar, het versterken van de voorzieningen, een kwalitatief beter, stimulerend en ontwikkelingsgericht aanbod. • Scholen gaan hiertoe gezamenlijk op gemeentelijk niveau een spreidingsplan scholen opstellen. • Uitvoering geven aan de Wet Passend Onderwijs. • Meer bekendheid geven aan het probleem van laaggeletterdheid. Laaggeletterden helpen de weg te vinden naar het Taalhuis die een aanpak op maat aanbiedt per persoon. Ondersteuning en laaggeletterdheid voorkomen door bv. taalplezier bij kinderen en volwassenen te stimuleren. Daarnaast actief blijven deelnemen in het Bondgenootschap laaggeletterdheid en bondgenoten stimuleren om activiteiten rondom dit thema uit te voeren binnen de eigen organisatie. • Opbouwen taalnetwerk; een van de doelstellingen van het Taalakkoord is middels ketenaanpak laaggeletterdheid terug te dringen. Hiervoor moet een lokaal netwerk worden opgezet, waarbij de verbinding wordt gelegd met het sociaal domein.	2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017 2017-2018 2017-2018 2017-2018

Programma 4 Onderwijs

- In 2018 worden de middelen vanuit de West Educatie Beroepsonderwijs vrij besteedbaar. In 2017 moeten we nog verplicht 25% afnemen bij een ROC. We hebben ervoor gekozen om 70% van het budget te besteden aan het Drenthe College en 30% aan de bibliotheek. Dit voor de uitvoering van het Taalhuis 2017. Heeft Taalhuis heeft als doel een laagdrempelig inlooppunt en het bereik van het aantal laaggeletterden te vergroten (het aantal laaggeletterden die we bereiken per jaar verdubbelen).

2017

Raming baten en lasten

Resultaat na bestemming

lasten
1.903

baten
308

Programma 4 Onderwijs

Verwachte ontwikkelingen c.q. bijstelling planning

4.1 Openbaar basisonderwijs	Inzet preventieve logopedie.	2018
4.2 Onderwijshuisvesting	- Op 22 maart heeft de officiële opening van het Dr. Nassau College plaatsgevonden. [zie bij accommodaties:] Met het dorpshuisbestuur in Nieuw-Annerveen is afgesproken dat het schoolgedeelte nu wordt afgesloten van het dorpshuisgedeelte. Met ingang van 1 januari 2018 wordt het dorpshuisbestuur zelf verantwoordelijk voor de exploitatie. Voor het schoolgedeelte wordt een gegadigde gezocht. [zie bij accommodaties] Ten aanzien van voormalige school De Peppel in Gasselternijveenschemond zijn wij in gesprek met een gegadigde [zie bij accommodaties] Bestuur MFC De Badde heeft een nieuwe huurder gevonden. Door een interne aanpassing zijn nu ook twee schoollokalen in in het MFC gebruik. - Door fusie van scholen zijn de scholen in Nieuw- Annerveen, Annerveenschekanaal en Gasselternijveenschemond leeg komen te staan. Er wordt een nieuwe bestemming voor deze schoolgebouwen gezocht.	2017-2020
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- In het kader van VVE zijn de gemeenten vanaf 1 augustus 2019 verplicht dat de pedagogisch medewerkers (PM'ers) die voor een VVE groep staan voldoen aan Taalniveau 3F. Er is zelfs sprake van dat in de toekomst alle PM'ers aan dit taalniveau moeten voldoen. De gemeente Aa en Hunze krijgt in 2017 en 2018 een minimaal bedrag vanuit het Rijk om dit te realiseren. Nu is al duidelijk dat bij lange na dit bedrag niet voldoende is. Het proces om te bezien hoe dit traject wordt opgezet, wie dit voor de gemeente uit zal gaan voeren en welke kosten daar tegenover staan is in maart opgestart. Inmiddels is duidelijk hoe het traject er uit moet komen te zien. In juni moet bekend worden wat de kosten hiervan zullen zijn, waarna met de uitvoering gestart kan worden. - Met ingang van 1 januari 2018 staat het vrij dat naast de 4 grote kinderopvangorganisaties in onze gemeente ook de andere kinderopvangorganisaties VVE aan mogen bieden, mits ze aan voorwaarden voldoen. De voorbereidingen hierop zullen in 2018 plaats gaan vinden.	2017-2019 2018

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

4.1 Openbaar basisonderwijs	-
4.2 Onderwijshuisvesting	Scholen hebben een spreidingsplan aangeleverd die wordt behandeld in een informerende commissie op 12 oktober.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- In het kader van de week van de alfabetisering is in Aa en Hunze de maand van de alfabetisering georganiseerd. Gedurende de hele maand september zijn er activiteiten georganiseerd om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen van de inwoners, de politiek en de medewerkers van de gemeente. Het Taalhuis is 'on tour' gegaan, er is een bijeenkomst geweest voor medewerkers, de wethouder heeft de cursisten van de cursus zelfredzaamheid bezocht en er is een feestelijke bijeenkomst geweest in de Spil met cursisten, vrijwilligers, medewerkers en partners van het Taalhuis en de burgemeester en portefeuillehouders. - Het college heeft ingestemd met het voorstel om de pedagogisch medewerkers van de voorschoolse voorzieningen op te leiden voor Taalniveau 3F. Dit traject wordt in het najaar van 2017 en het eerste kwartaal van 2018 uitgevoerd. - Voor passend onderwijs is een werkagenda opgesteld voor 2017/2018.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Wat wij willen

5.1 Sportbeleid en activering	• Sportmogelijkheden in de hele gemeente bieden, sportparticipatie stimuleren, waaronder ook het stimuleren van gehandicaptensport en sport benaderen als middel voor gezond leven en duurzame sociale binding. • Ontwikkelingskansen bieden voor sportverenigingen. • Vergroten van de deelname aan sportactiviteiten, zowel binnen gesubsidieerde verenigingen als daarbuiten.
5.2 Sport accommodaties	• Vraaggericht sportaccommodatiebeleid voeren.
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	• Ondersteunen van een breed en samenhangend kunst- en cultuurvoorzieningenniveau en cultureel aanbod. • Ondersteunen van een cultureel aanbod dat toegankelijk is voor alle doelgroepen; waar inwoners en toeristen aan deel kunnen nemen c.q. kennis van kunnen nemen. • Het ondersteunen van een basisstructuur waardoor inwoners op een actieve wijze deel kunnen nemen aan kunst- en cultuuruitingen.
5.4 Musea	• Daar waar naar nodig een faciliterende rol vervullen.
5.5 Cultureel erfgoed	• Ontsluiting van het cultureel erfgoed voor een breder publiek.
5.6 Media	• Een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening die bereikbaar en toegankelijk is voor alle inwoners van de gemeente, die zich richt op de kerntaken lezen, leren en informeren, maar ook op ontmoeting en debat en kunst en cultuur en inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen.
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	• Het onderhoudsniveau van het openbaar groen op niveau houden waarbij de inwoners (ook met een arbeidshandicap) actief betrokken worden bij het in stand houden en waar nodig verbeteren van de kwaliteit van de groene leefomgeving. • Een vitaal platteland met leefbare dorpen en een gezonde plattelandseconomie. • Duurzaam ontwikkelen en versterken van de toeristische en recreatieve sector, met inachtneming van de bijzondere culturele, natuurlijke en landschappelijke waarden en de belangen van de inwoners van de gemeente Aa en Hunze, waarbij het verbeteren van de leefbaarheid, het verhogen van bestedingen en het scheppen van werkgelegenheid centraal staan. • Uitvoering geven aan de ontwikkelingen in en rondom het Gasselterveld. • In stand houden recreatieve infrastructuur van het Staatsbosbeheer.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Wat wij gaan doen

5.1 Sportbeleid en activering	• Ontwikkelen sport-, bewegings-, en gezondheidsstimuleringsprojecten (bijvoorbeeld Positief Opgroeien Drenthe Sport ,Healthy Ageing en Jongeren op Gezond Gewicht). • Optimaal gebruik mogelijkheden Jeugdsportfonds. • Gerichte, planmatige inzet combinatiefunctionarissen. • Bijdragen aan publiciteit over de vele sportevenementen in onze gemeente. • Verenigingsondersteuning via/door SportDrenthe. • Naar aanleiding van de resultaten uit het Beweeg- en gezondheidsonderzoek 65 – 85 jaar, gaan we beweegactiviteiten ontwikkelen, en projecten voor senioren uitrollen.	2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017
5.2 Sport accommodaties	• Bezetting accommodaties monitoren en optimaliseren en de gebouwen verduurzamen. • Realiseren van een nieuwe voetbalaccommodatie in Gieten. • Realiseren kunstgrasveld vv Rolder Boys. • Opstellen visiedocument gemeentelijke openluchtzwembaden.	2017 2017 2017 2017-2018
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	• Ondersteunen (financieel en/of facilitair) van kunst- en cultuuruitingen van, voor en door de eigen bevolking. • Gemeentelijke kunstcollectie terugbrengen, vanaf het moment dat de kunstmarkt weer is aangetrokken, naar een compacte, kwalitatief goede en voor de gemeente representatieve kunstcollectie. • Ondersteunen van initiatieven om de Drentse taol te versterken. • Uitvoering geven aan de actiepunten uit de Cultuurnota 2017-2020. • Bevorderen van de samenwerking tussen culturele organisaties onderling maar ook met de sector recreatie en toerisme en de economische sector. • Ondersteunen van muziekonderwijs en culturele evenementen. • Leggen van een link tussen cultuur en het sociaal domein.	2017-2020 2017-2020 2017 2017 2017-2020 2017-2020 2017-2020
5.4 Musea	• Daar waar nodig een faciliterende rol vervullen.	2017
5.5 Cultureel erfgoed	• Ontsluiten en vermarkten van ons cultureel erfgoed. • Ontsluiten en met name via het toeristische spoor laten vermarkten van ons cultureel erfgoed. De gemeente stimuleert, ondersteunt en faciliteert daar waar nodig dan wel wenselijk.	2017-2020 2017
5.6 Media	• Blijven zoeken naar vernieuwing in het bibliotheekwerk, waarbij de doelgroep jeugd, spreiding en digitalisering prioriteit hebben en waarbij oog is voor landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen. • We zetten ons in om de doorgaande leeslijn sluitend te maken en om laaggeletterdheid terug te dringen. • Momenteel wordt met de provincie Drenthe gesproken over de inzet van de provinciale subsidie aan Biblionet Drenthe vanaf 2016. Dit kan gevolgen hebben voor de bibliotheek Aa en Hunze. • De bezuinigingstaakstelling voor de bibliotheek voor 2016 is doorgeschoven naar 2018 en de genoemde bezuiniging zal worden betrokken bij de discussie met betrekking tot de Boerhoorn.	2017-2020 2017-2020 2017 2018
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	• Wegwerken achterstallig onderhoud bomen en vervolgens bijhouden van het onderhoud (planmatig onderhoud). • Herplant van de bomen langs de wegen Spijkerboor- Eexterveen en Gasteren- Anderen. • In overleg met dorpen en (groepen) inwoners actief onderzoek doen naar mogelijkheden onderhoud groen (deels) over te dragen aan inwoners/dorpen. • Onderzoek naar effectiviteit en efficiency van het reguliere groenonderhoud.	2017-2018 2017-2018 2017 2017-2018

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

- Doorontwikkelen van het gebiedsgericht werken.
- Uitvoering geven aan projecten in het kader van het gebiedsgericht beleid (agenda Veenkoloniën, Drentsche Aa), waarbij gebruik zal worden gemaakt van subsidiemogelijkheden en betrokkenheid van de inwoners in het gebied.
- Op basis van nieuwe gebiedsprogramma's (bijvoorbeeld Vitaal platteland) bijdragen aan concrete projecten.
- Verbinden van de verschillende beleidsterreinen ter versterking van recreatie en toerisme.
- Samen met sector en toeristisch regisseur inzetten op marketing en promotie van de regio via www.hondsrugdrenthe.nl en het toeristisch product 'Aa en Hunze'.
- Participeren in het regionale project Geopark.
- Onderzoek toekomst Toeristische Informatie voorziening.
- Ondersteunen en faciliteren van bestaande bedrijven bij duurzame en innovatieve initiatieven.
- Investeren in behoud van beheer en onderhoud bezoekersnetwerk Drentsche Aa.
- Verbetering van recreatievoorzieningen en ondersteuning ontwikkeling recreatiebedrijven.
- Verbetering en (zo mogelijk) uitbreiding van recreatieve infrastructuur.
- Kleurrijk maken van de dorpen in de gemeente als 'Ville de Fleurie' in Frankrijk.
- Uitwerken van de visie op de ontwikkeling van het Gasselternveld.
- Actieve rol vervullen om het wildpark mogelijk te maken.
- Verlenen van een bijdrage aan het in stand houden van de wandel-, fiets- en ruiterspaden van het Staatsbosbeheer.
- Opstellen en uitvoeren uitvoeringsprogramma toeristisch beleid op basis van de uitgangspunten Nota Toeristisch Beleid.
- Op basis van bestaande en nieuwe gebiedsprogramma's bijdragen aan concrete projecten. O.a. via de lijn van Vitaal platteland, Leader, Programma Natuurlijk Platteland Provincie Drenthe (2016-2021) en dorpsinitiatieven.
- Uitbreiding bezoekersnetwerk Drentsche Aa (Nationaal Park & Nationaal Landschap).
- Met de gebiedspartners Drentsche Aa het beheer en onderhoud van het netwerk structureel vorm geven.
- Met de gebiedspartners Drentsche Aa de Landshapsvisie Drentsche Aa actualiseren.
- Op basis van de vastgestelde structuurvisie en het bestemmingsplan buitengebied de maatwerkbenadering toepassen bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Met de gebiedspartners van de Agenda Veenkoloniën gezamenlijk bijdragen aan de uitvoering van het Innovatieprogramma Agenda Veenkoloniën waarvoor het ministerie van EZ € 20 mln. euro beschikbaar heeft gesteld via de EU POP3 regeling.
- Verbeteren van de samenwerking binnen de sector, maar ook met andere sectoren in de samenleving.
- Faciliteren van (meerdaagse) evenementen ter versterking van het toeristisch product.
- Digitaliseren van routestructuren.
- Stimuleren en faciliteren gebruikersgroepen onderhoud routestructuren.
- Ontsluiten cultuurhistorie als toeristisch product.
- Investeren in ontwikkeling recreatieve voorzieningen in het Hunzegebied.

2017-2018
2017-2018

2017-2018
2017-2018
2017-2018

2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017
2017

2017-2018
2017-2018

2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017-2018

2017-2018

2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017-2018
2017-2018

Raming baten en lasten

Resultaat na bestemming

lasten
10.077

baten
3.042

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Verwachte ontwikkelingen c.q. bijstelling planning

5.1 Sportbeleid en activering	-	
5.2 Sport accommodaties	Realiseren van een kunstgrasveld bij voetbalvereniging Gieten	2017-2018
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- Culturele allianties afsluiten met de provincie Drenthe over diverse culturele onderwerpen die tevens aansluiten op de cultuurnota 2017 – 2020 - Het college heeft ingestemd met de Culturele allianties. Dit houdt in dat de gemeente samen met andere Drentse gemeenten en de provincie Drenthe samen gaat werken op het gebied van cultuurparticipatie, cultuureducatie en cultureel erfgoed. De culturele alliantie wordt op 12 oktober a.s. ondertekend. Van de provincie Drenthe hebben we een budget ontvangen om hieraan uitvoering te geven.	2017 2017
5.4 Musea	-	
5.5 Cultureel erfgoed	-	
5.6 Media	-	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- De planning van het wegwerken van het achterstallig onderhoud bomen is vastgesteld. Met de uitvoering is gestart (deelgebied 1 gereed). - De herplant van de bomen langs de wegen Spijkerboor-Eexterveen en Gasteren-Anderen is uitgevoerd. - Het onderzoek naar de mogelijkheden om het onderhoud groen over te dragen aan inwoners/dorpen is uitgevoerd.	

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

5.1 Sportbeleid en activering	16 sportverenigingen waren aanwezig bij de verenigingsavond in Ekehaar. 74 kinderen sporten via het Jeugdsportfonds. 11 verenigingen maken gebruik van verenigingsadvisering van SportDrenthe. 12 verenigingen zijn bezig met de aanpak Positief Opgroeien bij de Drentse Sportvereniging.
5.2 Sport accommodaties	- De visie toekomst zwembaden is vastgesteld. - De kadernotitie Toekomst de Boerhoorn is vastgesteld.
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- De regeling ondersteuning muziekverenigingen is opgesteld en voor 2016 en 2017 uitgevoerd. - Ondersteuning basisscholen t.b.v. deelname aan impulsregeling muziekonderwijs is bekend gemaakt bij de basisscholen. - Ondersteuning festivals en grote culturele evenementen. - Uitbetaling jaarsubsidies amateurkunst. - Er is een bijdrage toegekend voor vervolgonderzoek samenwerking Drentse kunstencentra. - Informerende commissievergadering over ICO, Bibliotheekwerk en aanpak laaggeletterdheid. - Er zijn gesprekken gevoerd met Huus van de Taol om in schooljaar 2017 – 2018 de Drentse Taol deel uit te laten maken van het Cultuurmenu in het basisonderwijs. - Op 9 september jl. heeft de Open Monumentendag en Culturele Uitdag in onze gemeente plaats gevonden. Deze dag heeft circa 1200 bezoekers getrokken.
5.4 Musea	-
5.5 Cultureel erfgoed	Er zijn provinciaal culturele allianties benoemd en er is ambtelijk overeenstemming bereikt met Recreatie/Toerisme en Cultuur over deze culturele allianties. Ten aanzien van een 3-tal onderwerpen is een verkenning afgesproken (ontsluiting Cultuurhistorische Waarden Kaart, Funerair Erfgoed en WOII erfgoed).

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

5.6 Media

- Het vermarkten van het cultureel erfgoed wordt opgepakt in overleg met provincie, Drentse gemeenten en ondernemers (Strategisch Narratief). In dit kader is inmiddels een Cultuurhistorische analyse van Drenthe uitgevoerd en is een voorstel gedaan voor cultuurhistorische thema's.
- Binnen de kinderopvangorganisaties die VVE aanbieden wordt vanaf september jl. het programma Boekstart in de kinderopvang uitgevoerd. Dit programma is bedoeld om kinderen te enthousiasmeren om te lezen en ouders te stimuleren om voor te lezen. Het programma maakt deel uit van de uitvoering van het beleid 'Tel mee met taal'.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

- Het achterstallig onderhoud bomen; deelgebied 1 is gereed.
- De herplant van de bomen langs de wegen Spijkerboor-Eexterveen en Gasteren-Anderen is uitgevoerd.
- Uitvoeringsplan Toeristisch Beleid is al in 2016 vastgesteld door de gemeenteraad.
- Onderzoek gestart naar verdergaande samenwerking op de Hondsrug tav toeristische gebiedspromotie en informatievoorziening.
- Bijdrage geleverd aan het in stand houden van toeristische infrastructuur binnen de gebieden van Staatsbosbeheer. Ondersteuning loopt dit jaar af.
- Bieden van ondersteuning aan verschillende bedrijven bij ontwikkel plannen.
- Onderzoek in het kader van het project Vitale Vakantieparken.
- Via recreatieschap Drenthe is een groot aantal fiets- en wandelroutes gedigitaliseerd.
- Samen met partners plan opgesteld voor toeristische infrastructuur in het Hunzegebied.
- Opstarten van een gezamenlijke tracéverkenning naar een fietspad/fietsverbinding langs de Hunze.
- Samen met ondernemers ontwikkelen kinderfietsroutes.
- Samen met ondernemers (vanuit de Recreatiecommissie) organiseren meerdaags evenement in 2018.
- Samen met ondernemers, Staatsbosbeheer, Waterschap e.a. uitbreiden ruitermogelijkheden in het Drentsche Aa gebied.

Programma 6 Sociaal domein

Wat wij willen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	• We streven naar een betrokken gemeente die haar inwoners kent en dat doet waar de lokale samenleving bij gebaat is. Dat vraagt om een bestuur dat weet wat er leeft in de gemeenschap. • Investeren in een levendige en zorgzame samenleving. • Investeren in zorg en ontmoeting. • Ondersteuning bieden aan mantelzorgers die daar behoefte aan hebben. • Het vrijwilligerswerk waarderen en stimuleren.
6.2 Wijkteams	• Het Sociaal team is in staat om integraal in een verzorgingsgebied ondersteuningsvragen op te pakken op basis van één plan één regisseur bij meervoudige problematiek • Beleid sociaal domein wordt in samenhang met andere beleidsvelden, samen met inwoners en betrokken organisaties ontwikkeld
6.3 Inkomensregelingen	• Voorkomen van een toename van armoedeoverdracht aan kinderen door financiële ondersteuning van activiteiten op het gebied van sport, cultuur en onderwijs • Voorkomen en waar nodig verzachten/beperken van armoedesituaties. • Maximale ruimte armoede/minimabeleid benutten door armoedebeleid goede bekendheid te geven.
6.4 Begeleide participatie	• Zoveel mogelijk mensen hebben een actieve rol in de maatschappij, maximale participatie en tegengaan sociaal isolement van inwoners ('Iedereen doet mee').
6.5 Arbeidsparticipatie	• -
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	• -
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	• -
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	• -
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	• Werken aan een actieve samenleving, waar inwoners zich voor elkaar en hun leefomgeving verantwoordelijk voelen en waarbij de gemeente de zorg voor kwetsbare mensen voor haar rekening neemt. • Ondersteunen van inwoners op de leefgebieden van wonen, welzijn, zorg, inkomen, participatie, opvoeding en werk.
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	• -

Programma 6 Sociaal domein

Wat wij gaan doen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

- Initiatieven van (groepen van) inwoners stimuleren en zij die actief betrokken willen zijn bij de inrichting van hun eigen leefomgeving optimaal ondersteunen. Voortzetten van het project: 'jouw idee samen uitvoeren'.
- Verantwoordelijkheid nemen bij de opvang van asielzoekers/vluchtelingen in onze gemeente.
- Aan een ontmoetingsfunctie in een dorp wordt grote waarde toegekend. Daar waar deze functie niet langer levensvatbaar is en niet langer gedragen wordt door de inwoners zelf, zal een dergelijke voorziening niet tegen elke prijs behouden (kunnen) worden. Alleen door innovatief en samenwerkend te opereren, is behoud van de kwaliteit van wonen en voorzieningen mogelijk.
- Handhaven en zo mogelijk versterken van bestaande accommodaties, onder de expliciete voorwaarde dat ze voldoende toekomstperspectief hebben.
- Oudere, werkende en jongere mantelzorgers; project gericht op mantelzorg in relatie tot sociaal team, bewustwording bij werkgevers.
- Ondersteunen van buurtnetwerken en zorgcoöperaties; project waarbij de mogelijkheden van sociale netwerken worden onderzocht.
- Realisatie zorgbank; onderzocht wordt of een zorgbank er toe kan leiden dat vraag en aanbod van diensten en klussen op het gebied van zorg bij elkaar kunnen komen. Dit koppelen we aan het nieuwe vrijwilligersbeleid.
- Inzetten op de versterking van het sociaal domein. Onze visie daarop werken wij uit in een notitie: 'Nieuwe visie op en het organiseren van zorg en welzijn 2015-2025'.
- Door een fusie van drie scholen in het noordelijk veengebied per 1 augustus 2015 zijn de schoolgebouwen van Obs Triangel in Nieuw-Annerveen en obs De Badde in Annerveenschekanaal leeg komen te staan. In overleg met de dorpen wordt een nieuwe bestemming gezocht voor de leegstaande schoolgebouwen.
- We willen komen tot een ontwikkeling van de accommodatie in Eexterveen (dorpshuis met aangrenzend een woning in particulier eigendom).
- Het COA heeft in september 2016 bij de gemeente Aa en Hunze aangegeven dat, vanwege de afgenomen stroom van asielzoekers, op dit moment geen behoefte is aan het geplande azc in Gieten. Uiteraard heeft dit besluit geen invloed op de huisvesting van mensen met een verblijfsvergunning (statushouders). Net als alle gemeenten in Nederland zet ook de gemeente Aa en Hunze zich in om te voldoen aan de taakstelling om statushouders te huisvesten.

2017-2018

2017-2018

2017-2018

2017-2018

2017-2018

2017-2018

2017-2018

2017-2018

2017

2017

2017-2018

6.2 Wijkteams

- Het Sociaal team is present op straat en zichtbaar voor de inwoners.
- Medewerkers van het Sociaal team worden opgeleid om te werken volgens de nieuwe principes van het sociaal domein (normaliseren, benutten van de kracht van effectieve en efficiënte interventies, medewerkers leren en ontwikkelen).
- Het Sociaal team sluit aan bij bestaande (buurt) initiatieven.
- Beleidsinitiatieven binnen het sociaal domein worden samen met partners en inwoners ontwikkeld, waarbij de gemeente steeds meer een regisserende rol zal innemen.
- Goed overleg voeren met de cliëntenraad en WMO- raad in combinatie met de Voedselbank, probleemsituaties tijdig signaleren en zorgen voor maatwerk bij oplossingen met uitvoeringsorganisatie Participatiewet en sociaal team.
- Om meer sturing te hebben op de in te zetten ondersteuning willen we vanaf 2017 de casusregie beleggen in de toegang.

2017

2017

2017-2018

2017-2018

2017-2018

2017

6.3 Inkomensregelingen

- Maximale ruimte armoede/minimabeleid benutten door armoedebeleid goede bekendheid te geven.
- Mogelijkheden bijzondere bijstand en meedoenbeleid toegankelijker te maken.

2017

2017

6.4 Begeleide participatie

- Stimuleren van het doen van vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden.

2017

6.5 Arbeidsparticipatie

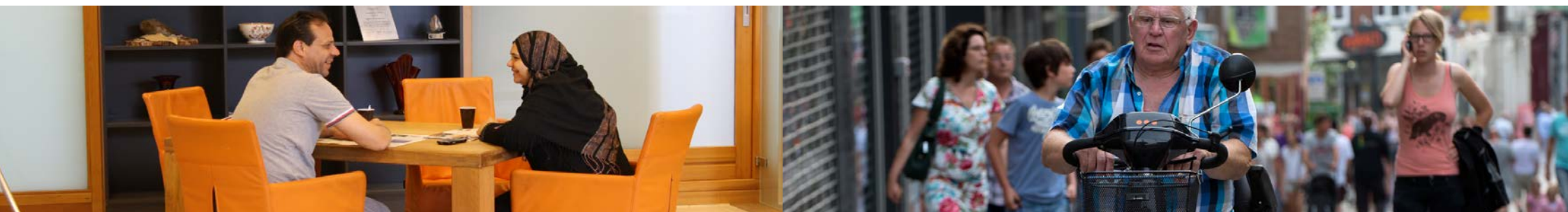
- Relatie tussen (lokale) werkgevers en de uitvoeringsorganisatie Participatiewet intensiveren.
- Speciale inzet voor beperken c.q. terugdringen van de jeugdwerkloosheid om te voorkomen dat jongeren langdurig aan de kant staan.

2017

2017

2017

Programma 6 Sociaal domein

	• Beleid primair richten op het naar de arbeidsmarkt leiden van al diegenen die een beroep doen op de Participatiewet. Optimale benutting rijksvergoeding, maar ondanks kortingen op Participatiebudget niemand 'afschrijven' want 'Iedereen doet mee'.	
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	• Evaluatie dienstverlening en samenwerking GKB. • De gemeenten in Noord en Midden Drenthe (Aa en Hunze, Assen, Midden Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo) hebben besloten om voor 2017 en volgende jaren (een deel van de) Jeugdzorg samen met de Wmo integraal, resultaatgericht in te kopen.	2017 2017
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	• -	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	• Langer thuis wonen; project gericht op het zicht krijgen op de consequenties van langer thuis wonen. Welke effecten heeft dit voor de inwoners? En welke voor de gemeente? • Een aantal taken i.h.k.v. de Jeugdhulp wordt voor 2017 op Drentse schaal ingekocht voor de 12 gemeenten (o.a. specialistische jeugdzorg, Poortje, gecertificeerde instellingen, pleegzorg, st. pleegwijzer, spoed voor jeugd, OuderKracht, vertrouwenswerk en monitoring), onder regie van een coördinerende gemeente. De bovenregionale Jeugdhulp voor 2017 is al door Drenthe ingekocht samen met Groningen en Friesland.	2017-2018 2017
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	• De gemeente neemt de zorg voor kwetsbare mensen voor haar rekening. Hierdoor kunnen de inwoners zo lang mogelijk zelfstandig of met begeleiding in hun eigen leefomgeving blijven wonen en participeren. • We willen voorkomen dat er een opeenstapeling van regelingen en voorzieningen ontstaat. Voorop staat het uitgangspunt om de kracht en mogelijkheden van de mensen zelf en hun omgeving optimaal te benutten. Mochten zij al dan niet tijdelijk een steun in de rug nodig hebben dan kunnen zij gebruik maken van een netwerk van vrijwilligers en professionals. De hulp moet erop gericht zijn dat zij hun eigen regie weer kunnen nemen. Bij kwetsbare mensen wordt ingezet op het herkennen en doorbreken van het sociale isolement. Zij houden zoveel mogelijk de touwtjes in handen en er is sprake van: 'Eén huishouden, één plan, één regisseur'. Hierbij wordt problematiek vroegtijdig gesignaleerd en vindt coördinatie van hulpverlening plaats vanuit één verantwoordelijk aanspreekpunt. We gaan werken met sociale teams als toegang voor voorzieningen in het sociaal domein.	2017-2018 2017-2018
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	• Met betrekking tot de jeugdzorg willen we meer inzetten op preventie en het tijdig signaleren van (potentiële) problemen bij jeugdigen en willen wij de inzet van (zeer) specialistische vormen van jeugdzorg terugdringen. Jeugdigen kunnen met hun vragen terecht bij professionals in hun directe omgeving zoals o.a. scholen, kinderopvang, peuterspeelzalen en het centrum voor jeugd en gezin (CJG).	2017-2018

Raming baten en lasten

Resultaat na bestemming

lasten
24.994

baten
7.969

Programma 6 Sociaal domein

Verwachte ontwikkelingen c.q. bijstelling planning

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- Realisatie zorgbank; onderzocht wordt of een zorgbank er toe kan leiden dat vraag en aanbod van diensten en klussen op het gebied van zorg bij elkaar kunnen komen. - Het Meldpunt Discriminatie Drenthe levert een bijdrage aan een inclusieve samenleving waarin niemand wordt uitgesloten. Wij zijn Regenbooggemeente en geven een impuls aan sociale acceptatie, veiligheid en zichtbaarheid van lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LHBT) (Werkende) mantelzorgers nog beter faciliteren om een betere balans te creëren tussen werk en zorg. - Betere verbinding leggen tussen formele en informele zorg door mantelzorg te borgen binnen het sociaal team - Stichting Dorpshuis Eext is bezig met een haalbaarheidsonderzoek naar de overname van café Homan in Eext (nu eigendom van stichting DBF). - In het proces voor een toekomstbestendig Boerhoorn heeft een aanpassing plaatsgevonden; op verzoek van de raad is een kaderbrief opgesteld, welke op 24 mei en 15 juni in commissieverband is besproken. - Van 7 tot en met 14 oktober hebben wij activiteiten in het kader van de culturele regenboogweek georganiseerd in samenwerking met de bibliotheek.	2017 2017 2017
6.2 Wijkteams	We zijn een bestuurlijk besluitvormingsproces gestart ten behoeve de positionering van de toegangstaken van het sociaal domein.	2017-2018
6.3 Inkomensregelingen	- Structureel vanaf 2017 wordt er € 77.000 beschikbaar gesteld vanuit de algemene uitkering (decembercirculaire) voor armoedebestrijding kinderen. - In de nieuwe te formuleren aanpak voor armoede en schuldhulpverlening (eind 2017/ begin 2018) zullen wij met een voorstel komen om deze middelen structureel in te zetten. - Wij zijn momenteel bezig met de uitvoering van de motie "armoedepact". We zijn bezig met de afrondende werkzaamheden waaronder het afstemmen van de concepttekst. Samen met de partners streven we ernaar om het armoedepact in november te ondertekenen. - De toegangstaken van het sociaal domein worden structureel belegd in een structurele vorm.	2017-2018
6.4 Begeleide participatie	-	
6.5 Arbeidsparticipatie	Nadere uitwerking van een pilot groenwerkzaamheden bij Alescon, waarbij op basis van detachering scenario's worden onderzocht gericht op meer directe sturing en een effectieve en efficiënte uitvoering van het groenonderhoud door sw medewerkers.	2017-2018
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	De monitor sociaal domein wordt verder ontwikkeld t.b.v. managementinformatie en bedrijfsvoering en signaleren van nieuwe trends.	
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	Kwetsbare jongeren ondersteunen op hun weg naar zelfstandigheid, waarbij onderwijs arbeid en zorg in samenhang worden ingezet	
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Kinderen/jeugdigen en hun opvoeders zo preventief mogelijk o.b.v. matched care ondersteunen om te voorkomen dat zij (langdurig) terecht komen in zwaardere zorg.	
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	

Programma 6 Sociaal domein

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

- Bij 'Julie idee, samen uitvoeren' zijn in de derde ronde 16 ideeën ingediend, 9 daarvan hebben een bijdrage ontvangen.
- Van 10 maart t/m 17 maart was de eerste week van de vrijwilliger. De week startte met NLdoet, waarbij ruim 100 medewerkers van de gemeente vrijwillig hebben meegewerkt. De vrijwilligersstimuleringsprijzen 2017 zijn tijdens het vrijwilligerswaarderingsest feest uitgereikt.
- Met het dorpsbestuur in Nieuw-Annerveen is afgesproken dat het schoolgedeelte nu wordt afgesloten van het dorpsbestuur. Met ingang van 1 januari 2018 wordt het dorpsbestuur zelf verantwoordelijk voor de exploitatie. Voor het schoolgedeelte wordt een gegadigde gezocht. Op dit moment is ruimte tijdelijk door de Etstoel voor opslag van kleding.
- Door een interne aanpassing in het MFC in Annerveenschekanaal zijn twee lokalen van het voormalige schoolgedeelte in gebruik. Er is sprake van een nieuwe huurder. De intentie van de stichting is om het gehele gebouw te blijven exploiteren.
- In augustus is het dorpsbestuur in Eexterveen overgedragen aan stichting Dorpscentrum Eexterveen. Daarnaast heeft de stichting het particuliere deel verworven. Doel is het realiseren van een Dorpscentrum in Eexterveen.
- Het haalbaarheidsonderzoek naar de overname van het Dorpscentrum (café Homan) in Eext is in een gevorderd stadium.
- De gemeente Aa en Hunze heeft voor 2017 voldaan aan de taakstelling om statushouders te huisvesten.
- Ten aanzien van voormalige school De Peppel in Gasselternijveenschemond zijn wij in gesprek met een gegadigde
- Bestuur MFC De Badde heeft een nieuwe huurder gevonden. Door een interne aanpassing zijn nu ook twee schoollokalen in het MFC gebruik.
- Wij zijn in overleg met het dorpsbestuur Schipborg met betrekking tot een interne aanpassing van de school, i.v.m. uitbreiding van het dorpsbestuur met de gymzaal (door het vertrek van de school).
- De vereniging Dorpsbelangen Gieten heeft in samenspraak met de gemeente de Cultuur Visiegroep opgericht. Deze visiegroep heeft de afgelopen maanden onderzoek gedaan naar de behoefte aan ruimten bij cultuur verenigingen in Gieten en het aanbod van accommodaties. Het rapport is op 13 april jl. aangeboden aan de wethouder.
- Wij zijn regenbooggemeente en hebben (mede) de bijeenkomst Drenthe Regenboogprovincie op 27 maart jl. georganiseerd.
- In relatie tot de motie '3 in 1' is een drietal partijen, (voedselbank Aa en Hunze, Arme kant Aa en Hunze en de organisatie Brik en Brak) in gesprek over een gezamenlijk initiatief om tot een voortzetting van een kledingbank te komen.
- De gemeente Aa en Hunze ondersteunt het project Vitale Regio's. Het project Vitale regio's is een Interreg VA-project Regio's en richt zich op versterken van de eHealth sector in de grensregio middels het realiseren van "Vitale, beleevingsrijke, zelfredzame dorpsgemeenschappen". Onderdeel van het project is ook te onderzoeken hoe vraag en aanbod van diensten en klussen op het gebied van zorg bij elkaar kunnen komen.

6.2 Wijkteams

- Het Sociaal team gaat per 1 maart 2017 de gebieden in. Dit wordt ondersteund met het klantsysteem en de automatisering.
- Wij zijn een bestuurlijk besluitvormingsproces gestart met betrekking tot de borging van de structurele toegangstaken van het sociaal domein.

6.3 Inkomensregelingen

- Het Armoedepact wordt voorbereid door een werkgroep. Planning is om deze eind 2017 te ondertekenen.
- Voor de structurele borging van de Klijnsfamiddelen laten we een armoedemonitor uitvoeren. Met deze uitkomsten kunnen we vraaggericht een aanbod organiseren.
- Wij hebben de afgelopen periode St. Jarige job, Kinderfonds, St. Leergeld en Jeugd sport en cultuurfonds geconsulteerd over de inzet van de Klijnsfamiddelen (kinderarmoede). Naast de wens om te komen tot een integrale aanpak is ook de wens uitgesproken om een campagne te starten. Wij willen hier ook nadrukkelijk ook de kinderen bij betrekken. Wij zijn bezig om een campagne vorm te geven ten behoeve van kinderen en armoede waar we kinderen ook bij willen betrekken.

6.4 Begeleide participatie

- -

6.5 Arbeidsparticipatie

- Vooruitlopend op een plan "sociale activering" zijn inmiddels 11 cliënten een traject vrijwilligerswerk gestart.
- In afstemming met de 6 gemeenten binnen Alescon loopt een nadere verkenning en uitwerking van de pilot groen. In november is een informerende commissie gehouden over de stand van zaken.
- Met betrekking tot het instrument beschut werk (nieuwe regeling) heeft onze gemeente de taakstelling van 5 plekken in 2017 gerealiseerd.

Programma 6 Sociaal domein

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	• Zie 6.5 pilot groen. • Er heeft een aanvullende contracteringsronde plaatsgevonden voor Jeugd en Wmo. Voor Aa en Hunze houdt dit in dat we vanaf 1 oktober 225 zorgaanbieders hebben gecontracteerd waarvan 33 zorgaanbieders nog geen overeenkomst met ons hadden.
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	• De Wmo begeleiding (18-23 jaar) verloopt volgens planning.
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	• Het Sociaal team en de zorgaanbieders zijn getraind in het werken met de resultatenmatrix en het resultatenplan De sociale teams en de zorgaanbieders werken met de resultaten matrix en maken afspraken met inwoners over de te behalen resultaten bij ondersteuningsvragen. • Er is een samenwerkingsconvenant afgesloten tussen de gemeente(sociaal team) en Veilig Thuis. • Er is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen gemeente en de Gecertificeerde instellingen. • Er is een opdrachtformulering voor spoed voor jeugd opgesteld.
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	• -
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	• Met de zorgaanbieders van spoed voor jeugd zijn de samenwerkingsafspraken verder geconcretiseerd crisiszaken buiten kantoortijden. Spoed voor jeugd Drenthe heeft een website gelanceerd.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Wat wij willen

7.1 Volksgezondheid	- Uitvoering geven aan lokaal volksgezondheidsbeleid en deelname aan het project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG). - In 2016 wordt er nieuw beleid volksgezondheid geformuleerd voor 4 jaar. De inwoners worden hierbij actief betrokken. - De gezondheidsverschillen terugdringen. Actief deelnemen aan het project 'kans voor de Veenkoloniën'.
7.2 Riolering	Zorg blijven dragen voor een goed functionerend systeem van waterafvoer.
7.3 Afval	- Minder afval, meer afvalscheiding, hergebruik. - Minder zwerfafval. - Lage kosten en tevreden inwoners.
7.4 Milieubeheer	- Een schone leefomgeving door een vermindering van de CO2-uitstoot en meer gebruik van schone en duurzame energie. - Verdere) verduurzaming accommodaties. - De besluitvorming over windturbines zo goed mogelijk beïnvloeden in het belang van de betrokken inwoners.
7.5 Begraafplaatsen	- Zorgdragen voor voldoende begraafplaatscapaciteit. - Beleidskader vast te stellen voor nieuwe aanvragen (natuur) begraafplaatsen.

Wat wij gaan doen

7.1 Volksgezondheid	- Bijna één op de tien jongeren in Aa en Hunze heeft overgewicht. Ook ondergewicht komt voor: 13% van het totaal aantal jongeren heeft (ernstig) ondergewicht. Via het JOGG project willen we de toename van overgewicht bij kinderen en jongeren tot 19 jaar een halt toeroepen en de cijfers ombuigen, zodat eind 2016 meer kinderen en jongeren in Aa en Hunze een gezond gewicht hebben. - Het netwerk dat zich bezighoudt met de doelen van de JOGG-aanpak verbreedt zich continu. Dit heeft effect op de activiteiten en interventies die we (mede) ontwikkelen. Uiteindelijk moet dit resulteren in initiatieven die vanuit de samenleving zelf ontwikkeld worden en in stand gehouden worden, met of zonder ondersteuning/participatie van de gemeente. - Aan de hand van de cijfers richten we ons vooral op jongeren en ouderen. Vooral de kanteling en samenwerking met het sociaal team is van belang. - We onderzoeken of we concrete projecten kunnen ontwikkelen rondom thema's als voeding, bewegen, leren, arbeidsparticipatie en maatschappelijke participatie.	2017 2017 2017 2017
7.2 Riolering	- Uitvoeren nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan. - Samenwerken in de waterketen met het waterbedrijf, Waterschap Hunze en Aa's en andere gemeenten.	2017 2017-2018
7.3 Afval	- Verbeteren en intensiveren voorlichting. gericht op afvalscheiding. - Landelijke doelstellingen voor GFT, papier, glas, textiel en klein chemisch afval spiegelen aan de behaalde resultaten in de gemeente. - In beeld brengen van gemeentelijke prestaties en verbetermogelijkheden. - Streven naar minder restafval en afval scheiden aan de bron. - Beleid steeds meer gericht op afvalscheiding en recycling (circulaire economie)	2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2018
7.4 Milieubeheer	Uitvoering geven aan de gemeentelijke Duurzaamheidsvisie.	2017-2018

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

7.1 Volksgezondheid

- Laaggeletterdheid: in september 2016 is het Taalhuis geopend. In het eerste kwartaal van 2017 zijn 16 vrijwilligers opgeleid en 8 cursisten geworven. Daarnaast zijn er drie cursisten opgeleid tot taalambassadeurs.
- De professionals en inwoners zijn uitgenodigd voor een workshop 'herkennen en verwijzen'.
- Voor de proeftuinen integrale ouderenzorg en voor FunFitPit zijn de financiën georganiseerd.
- Deelname aan de GGD werkgroep Preventie.
- Aansluiting is gezocht bij de GGD campagne 'Een teek, pak 'm beet'.
- Ambtelijke samenwerking in NMD verband tbv GGd & het gezondheidsbeleid is gestart.
- De OGGz monitor 2016 laat een steviger samenwerking met het Sociaal Team zien.
- Jeugd/JOGG: sportinstuiven in vakantieperiode's, project 'Dol op sportkids' (gericht op overgewicht en motorische achterstand i.s.m. dietisten en fysiotherapeuten), loopcircuits/runs (gratis hardloopwedstrijden voor jeugd i.s.m. scholen).
- Volwassenen: de gezonde kantine in Gasselternijveen (gezonde etenswaren vooraan en ongezonde etenswaren achteraan).
- Ouderen: wandelgroepen, wandelvoetbal, beweegtuinten, fittestdagen (2 dagen gehad in Eext, Gasselternijveen met doorverwijzing naar bestaande groepen/clubjes), clinic Nordic Walking (3 à 4 keer i.s.m. de dorpshuizen).

7.2 Riolering

- Riolering Carspellaan Rolde vervangen.
- Riolering Schoolstraat Annen vervangen.
- Vervanging riolering Dorpsstraat Eexterveen in uitvoering
- Vervanging riolering Dobbewal/ Kerspelstraat Gieten aanbesteed.
- Gezamenlijke aanbesteding onderhoud kolken uitgevoerd
- Gezamenlijke monitoring en meting rioolsystemen opgepakt.
- Aanzet tot Assetmanagement opgepakt.

7.3 Afval

- Daling van de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar van 260 kg naar 180 kg. Doelstelling is 100 kg in 2020.
- Communicatie over afval ter stimulering en bewustwording van meer en betere afvalscheiding.
- Pilot gestart in Gieten met afvalscheiding openbare ruimte.
- Gestart met afvalscheiding bij evenementen.

7.4 Milieubeheer

- De RudD werkt volgens het vastgestelde programma 2017.
- De RudD voert de milieutaken voor onze gemeente uit op een efficiënte en uniforme wijze met aandacht voor couleur locale.
- De verwachting is dat de jaaropdracht voor toezicht niet geheel gehaald zal worden, enerzijds heeft dit maken met het gebrek aan gekwalificeerde toezichthouders in de markt en daarnaast de constatering dat de interne bedrijfsprocessen meer tijd vragen dan was voorzien.
- De verschillende mogelijkheden voor zonnevelden in het buitengebied zijn verkend. Het college heeft een voorkeursscenario bepaald dat is uitgewerkt tot een concept beleidsnota zonne-energie op basis waarvan een workshop met stakeholders zal worden georganiseerd.
- Uitvoering geven aan de gemeentelijke Duurzaamheidsvisie.
De vier energieregelingen, energieadvies voor woningen, kavelkorting bij energieneutraal bouwen, energielening voor MKB en de zonnelening zijn volop in uitvoering. Er is extra aandacht voor publicatie om ervoor te zorgen dat het budget nog beter benut wordt.
- Ondersteunen van duurzame initiatieven van inwoners, bedrijven en dorpen.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Met de wedstrijd het duurzaamste dorp worden initiatieven aangejaagd en begeleid bij het succesvol uitvoeren van duurzaamheidsprojecten. Daarnaast worden bedrijven, sportverenigingen en inwoners door het Drents Energie Loket (DEL) en door de duurzaamheidsadviseur ondersteunt in de aanpak van de projecten.

- Speciale aandacht voor het aanbod van biologische streekproducten door lokale ondernemers en voor gezonde voeding. Bij duurzaamheidsbijeenkomsten maken we gebruik van Dette van der Molen, zij levert duurzame snijbloemen.
- Energiezuinig bouwen en verbouwen stimuleren en ondersteuning van het DEL. Met de energieregelingen wordt energiezuinige bouw gestimuleerd. De samenwerking met DEL loopt goed.
- Afspraken maken met woningcorporaties over het duurzaam aanpassen van woningen. De gesprekken met de woningbouwcorporaties over de prestatieafspraken van 2017 en voor 2018 worden in oktober gevoerd.
- In 2017 is weer samen met de provincie Drenthe budget voor zonnelingen beschikbaar gesteld.

7.5 Begraafplaatsen

- De beleidsnota "Begraven en grafrechten" is opiniërend besproken de raadscommissie van 9 februari en is vastgesteld in de raad van 11 mei jl.. Door het opstellen van het nieuwe beleidskader kunnen toekomstige aanvragen voor natuurbegraafplaatsen en aanvragen van begraven op eigen terrein in een vroeg stadium worden getoetst. In de beleidsnota wordt een definitieve beleidskeuze gemaakt betreffende de oude grafrechten van de gemeente Rolde. Voor de oude grafrechten in Rolde, uitgegeven voor 1998, stelt het college de raad voor om te kiezen om de desbetreffende grafrechten om te zetten naar grafrechten voor onbepaalde tijd.
- Het archeologisch onderzoek op de uitbreidingslocatie van de begraafplaats Rolde is afgerond. Het definitieve uitbreidings/bestemmingsplan is geagendeerd voor de raad van september.
- Planologische procedure t.b.v. uitbreiding begraafplaats Rolde doorlopen.

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Wat wij willen

8.1 Ruimtelijke Ordening	• Verbeteren koopcentrum Gieter (zie ook programma 4 Economische zaken). • De gemeente Aa en Hunze verder ontwikkelen als een buitengewone woongemeente met hoge omgevingskwaliteit, waar het ook goed recreëren en werken is. • Behouden en waar mogelijk versterken van het huidige landschap en de woonomgeving.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	• Zie programma 8.3.
8.3 Wonen en bouwen	• De groei van de woningbouw afstemmen op de behoefte (maatwerk) met inachtneming van de problematiek van ontgroening, vergrijzing en krimp. • Energiezuinig (ver)bouwen stimuleren en ondersteunen door landelijke voorlichting te vertalen naar de lokale situatie.(zie ook programma 7) • De ambitie om te gaan voldoen aan de kwaliteitscriteria voor Wabo vergunningverlening, handhaving en toezicht. • Controleren van omgevingsvergunningen en meldingen volgens de Wabo wetgeving: indien mogelijk binnen 5 dagen als flitsvergunning.

Wat wij gaan doen

8.1 Ruimtelijke Ordening	• Uitvoeren van de Woonvisie en gebruik van participatie hierin. • Met P-10 gemeenten werken aan een planmatige behandeling van het thema krimp. • Zorgdragen voor een goede ruimtelijke ordening waarbij de economische- en woonfuncties goed worden afgestemd met het landschap (door o.a. actuele bestemmingsplannen). • Verbetering van het koopcentrum Gieter. • Uitvoering geven aan het project Maatschappelijk vastgoed.	2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2017 2017-2018
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	• Zie programma 8.3.	
8.3 Wonen en bouwen	• De doorstroming op de woningmarkt verder op gang brengen door het stimuleren van de bouw van starterswoningen en levensloopbestendige woningen. • Experimenteren met nieuwbouwmogelijkheden, ook als daar financiële consequenties aan zitten voor het grondbedrijf. • In de behoefte aan woonruimte voorzien door flexibele huisvesting, innovatieve woonvormen en het toestaan van wooneenheden in vrijkomende boerderijen of monumentale panden. • Opstellen van Drenthe brede Wabo kwaliteitscriteria en daaraan voldoen ten aanzien van vergunningverlening, handhaving en toezicht. • Snel de omgevingsvergunning verlenen en indien mogelijk binnen 5 dagen als flitsvergunning. • Speciale aandacht voor/inzet op handhaven brandveiligheid/permanente bewoning op recreatieterreinen.	2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2018 2017-2018

Raming baten en lasten

	lasten	baten
Resultaat na bestemming	3.928	3.250

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Verwachte ontwikkelingen c.q. bijstelling planning

8.1 Ruimtelijke Ordening	- Behouden van een goed kwantitatief en kwalitatief aanbod van maatschappelijke voorzieningen tegen aanvaardbare kosten. - Vernieuwend naar optimale dienstverlening. Invoering Omgevingswet voorbereiden op basis projectplan en projectopdracht. - Procesmatig aan de slag met de Implementatie van de Omgevingswet op basis van projectplan en –opdracht. - Het invoeringsproces voor de Omgevingswet, verwachte inwerking treding medio 2019, is begin 2017 gestart. Gaandeweg zullen keuzes moeten worden gemaakt onder andere over vragen zoals wanneer en hoe een omgevingsvisie – en een omgevingsplan voor Aa en Hunze wordt opgepakt.	2017-2018 2017-2018
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	Verkoop 6 gemeentelijke rijwoningen huur Nooitgedacht nog niet gerealiseerd.	
8.3 Wonen en bouwen	- Binnenkort het geactualiseerde VTH beleid laten vaststellen door college. - De handhaving van de aanpak van permanente bewoning van recreatieverblijven wordt gecontinueerd. - Opstellen van vervolgaanpak brandveiligheid recreatieterreinen. - Het uitwerken van de kwaliteitscriteria Wabo voor vergunningverlening, handhaving en toezicht.	2017 2017 2017 2017

Wat wij hebben bereikt t/m september 2017

8.1 Ruimtelijke Ordening	- De vaststelling en inwerkingtreding van het bestemmingsplan Buitengebied. - Er zijn startbijeenkomsten georganiseerd in het kader van de nieuwe Omgevingswet voor organisatie en projectgroep. - Het invoeringsproces voor de Omgevingswet, verwachte inwerking treding medio 2019, is begin 2017 gestart. Gaandeweg zullen keuzes moeten worden gemaakt onder andere over vragen zoals wanneer en hoe een omgevingsvisie – en een omgevingsplan voor Aa en Hunze wordt opgepakt. - De concept Omgevingsvisie Centrum Gieterveen is opgesteld en is gepland voor een opiniërende behandeling in de raadscommissie van december 2017.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	- Realisatie rijwoningen (koopsector) Nooitgedacht. - Realisatie levensloopbestendige woningen Nooitgedacht. - Actie met korting op kavelprijs indien duurzaam wordt gebouwd (EPC=0) op gemeentelijke kavels. - Verlaging grondprijs Gieterveen om verkoop bouw kavels te stimuleren en startersbouw mogelijk te maken, alsmede opnieuw inzetten exposure door plaatsen bouwboard. 4 starterskavels Eext Noord-Oost in reservering gegeven. - Afsluiten samenwerkingsovereenkomst met ontwikkelaar plan Grolloo 'Lienstukken' met verplichting realisatie starterswoningen.
8.3 Wonen en bouwen	- Er zijn concrete woningbouwplannen voor starters in Eext en Gieterveen en er loopt een planologische procedure om dit te gaan realiseren in Grolloo. - Er worden nieuwe 10 levensloopbestendige huurwoningen (na sloop van 5 bestaande) gebouwd in Annen (Woonborg). - Er wordt uitvoering gegeven aan de in december 2016 ondertekende prestatieafspraken met de in Aa en Hunze werkzame corporaties. - Er wordt voor woningbouwinitiatieven aangesloten bij en uitvoering gegeven aan hetgeen vastgelegd is in de Woonvisie2016+. - De cyclische brandveiligheidscontroles naar aanleiding van de verleende gebruiksvergunningen verloopt volgens planning. - De projectpilot recreatiepark Anloo over de aanpak van de brandpreventie en de beëindiging van de permanente bewoning verloopt volgens planning. - In het eerste kwartaal van 2017 heeft de gemeente in samenwerking met diverse andere overheidsinstanties uit oogpunt van veiligheid en leefbaarheid een controle uitgevoerd op recreatiepark Anloo.

3. Bijstellingen

In het hoofdstuk “Bijstellingen” worden de bijstellingen van de verschillende programma’s gerecapituleerd weergegeven, met daarbij de financiële doorwerking in de lopende begroting.

Daarnaast is een toelichting op hoofdlijnen op de bijstellingen per programma opgenomen.

Het hoofdstuk “Bijstellingen” bestaat uit de volgende onderdelen:

3.1.1. Recapitulatie bijstellingen

3.1.2. Toelichting op de bijstellingen per programma

3.1.1 Recapitulatie bijstellingen

Recapitulatie bijstellingen (bedragen x € 1.000)	Lasten						Baten					
	Begroot 2017	Nieuw beleid Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	Bestaand beleid Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	Totaal 2017	Begroot 2017	Nieuw beleid Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	Bestaand beleid Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	Totaal 2017
00 Bestuur en ondersteuning	14.017		2	-214	23	13.828	46.216			-1.994		44.221
01 Openbare orde en veiligheid	1.688				1	1.689	61					61
02 Verkeer en vervoer	5.177			850		6.027	2.081			850		2.931
03 Economie	1.387					1.387	2.137			100		2.237
04 Onderwijs	1.928			-25		1.903	323			-5	-10	308
05 Sport, cultuur en recreatie	9.898	104		95	-20	10.077	2.976	16		50		3.042
06 Sociaal Domein	25.083			-142	53	24.994	6.603			1.366		7.969
07 Volksgezondheid en milieu	5.654				-4	5.650	5.159			-77		5.082
08 VHROSV	3.928					3.928	3.205				45	3.250
Algemeen totaal	68.760	104	2	564	53	69.483	68.760	16	0	290	35	69.101

Totaal bijstellingen (bedragen x € 1.000)

Beginsaldo Structureel	1.074	Beginsaldo incidenteel	-937
Nieuw beleid structureel	-2	Nieuw beleid incidenteel	-88
Bestaand beleid structureel	-18	Bestaand beleid incidenteel	-274
Saldo na bijstelling structureel	1.054	Saldo na bijstelling incidenteel	-1.299

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Financiële toelichting.

Hier worden de bijstellingen van het beleidsplan per programma toegelicht.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

0. Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
0.1	Bestuur	1.241			100	1.341	0					0
0.2	Burgerzaken	706				706	449					449
0.3	Beheer overige gebouwen	518			50	659	36					36
0.4	Ondersteuning organisatie	8.476		2	-507	7.935	52					64
0.5	Treasury	1.172			330	1.502	1.759			200		1.959
0.61	OZB woningen	90				90	3.728					3.728
0.62	OZB- niet woningen	56				56	372					372
0.64	Belasting Overig	229				229	13					13
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen	77				0	34.254			-2.204		32.049
0.8	Overige baten en lasten	1.288			-1.432	-99	1					1
0.9	Vennootschapsbelasting	0				0	0					0
Resultaat voor bestemming		13.854	0	2	-1.459	12.420	40.663	0	0	-2.004	0	38.659
0.10	Mutatie reserves	148				148	0	0	0	0	10	10
0.11	Resultaat van de rekening											
0.99	Bestemmingen	15			1.245	1.260	5.553					5.553
Resultaat na bestemming		14.017	0	2	-214	13.828	46.216	0	0	-2.004	10	44.221

Toelichting:

Nieuw beleid

Ondersteuning organisatie

Verbeteren binnenklimaat raadszaal

In de raadszaal van ons gemeentehuis zijn sinds het stookseizoen 2015/2016 regelmatig klachten over het binnenklimaat. In de winterperiode ervaart men de temperatuur als te laag, waarbij de lucht uit de inblaasroosters als onbehaaglijk (koud) wordt ervaren. Aangezien ons gemeentehuis niet beschikt over een gebouwbeheerssysteem (GBS) kan de regelkast voor de raadszaal niet op afstand worden bestuurd. Momenteel wordt de luchtbehandelingsinstallatie vooraf aan een bijeenkomst handmatig uit gezet. Bijkomend probleem is dat voor de 15 jaar oude regelkast bepaalde elektronische componenten niet meer leverbaar zijn. Om de verwarming- en luchtbehandelingsinstallatie in de raadszaal beter bedienbaar en daardoor beheersbaar te krijgen dient de gelinstallatie te worden vervangen door een Priva Blue ID regeling. Tevens zal een aantal aanpassingen plaatsvinden in het leidingwerk van de aanwezige verwarmingsinstallatie. Totale kosten € 32.500. Afschrijvingstermijn 15 jaar, kapitaallasten € 2.328

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

(afschrijvingstermijn 15 jaar, rentepercentage 0,5%). De extra afschrijvingslasten ad € 2.166 worden hier opgenomen. De hogere rentelasten ad € 162 bij het onderdeel treasury.

Bestaand beleid

Bestuur

Representatiekosten

De raming voor representatie- en vergaderkosten wordt in 2017 overschreden met name als gevolg van de extra kosten die zijn gemaakt voor de benoeming en het afscheid van burgemeesters. Incidenteel € 40.000.

Wachtgelden wethouders

Door een gewijzigde situatie is aan wachtgeldbijdrage van voormalige wethouders incidenteel € 30.000 meer nodig.

Vergoeding raadsleden

Voor vergoeding van raadsleden is voor 2017 incidenteel een te lage raming opgenomen. Nadeel € 30.000.

Beheer overige gebouwen en gronden

Groot onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen is geactualiseerd en is financieel verwerkt in het beleidsplan 2017. Daarna heeft zich nog een wijziging voorgedaan van per saldo € 11.067 nadelig verdeeld over meerdere programma's. Voor programma 0 gaat het om een nadelige bijstelling van € 91.093.

Kosten leegstaande panden

Voor leegstaande gebouwen worden meer kosten gemaakt dan geraamd. Het betreft kosten voor de nutsvoorzieningen, beveiliging en onderhoud. Het betreft de panden Brink 2 Gieten (the House), de Waterburcht (inmiddels verkocht) en de Peppel. Het gaat om een incidentele bijstelling van in totaal € 40.000.

Woonrijp maken De Hoefslag

Doordat de verkoop van woningen stagneert, is een groot gedeelte van het bestemmingsplan de Hoefslag plan nog niet woonrijp gemaakt. De gangbare wijze is om het plan woonrijp te maken nadat de woningbouwactiviteiten zijn afgerond. Dit om schade aan het bouwverkeer te voorkomen. Om het aanzien van het plan te verbeteren en om de bewoners niet meer over de bouwstraat te laten rijden wordt nu al een deel van het groen aangeplant en wordt de verharding aangepast. Het gaat om een bedrag van € 10.000 dat ten laste komt van de reserve grondbedrijf.

Ondersteuning organisatie

Duurzame bedrijfsgoederen

Bij het opstellen van het vervangingsschema duurzame bedrijfsgoederen is voor de vervanging van een vrachtwagen abusievelijk een te laag bedrag opgenomen. Er is een bedrag geraamd van € 160.000. Deze wordt € 40.000 hoger. De extra kapitaallasten zijn € 4.200 (afschrijving 10 jaar, rentepercentage 0,5%). De extra afschrijvingslasten ad € 4.000 worden hier opgenomen. De hogere rentelasten ad € 200 bij het onderdeel treasury.

Hetzelfde geldt voor de aanschaf van de Peugeot Partner. De aanschaf is € 7.000 hoger dan de geraamde € 18.000. De extra kapitaallasten zijn € 735 (afschrijvingstermijn 10 jaar, rentepercentage 0,5%). De extra afschrijvingslasten ad € 700 worden hier opgenomen. De rentelasten ad € 35 bij het onderdeel treasury.

Invulling programma Sociaal Domein

De bij de behandeling van het beleidsplan 2017 verkregen middelen ten behoeve van de invulling van het programma Sociaal Domein zijn administratief op het verkeerde programma verwerkt. Dit wordt nu gecorrigeerd. Een en ander verloopt budgettair neutraal met programma 6. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 507.000.

Automatisering

In de begroting 2018 is voor een 2-tal vervangingsinvesteringen een bedrag opgenomen dat niet wordt uitgegeven. Het gaat om een krediet van € 62.500 voor de vervanging van Key2Finance en een bedrag van € 100.000 voor de CMS website. Hierdoor vervalt een kapitaallast van respectievelijk € 21.145 en € 20.500. Totaal structureel voordeel € 41.645. De lagere afschrijvingslasten van € 40.833 worden hier opgenomen. De lagere rentelasten van € 812 bij het onderdeel treasury.

Daarnaast is een investeringskrediet van € 17.500 voor Software KPD met een kapitaallast van € 3.587 niet meer nodig omdat de kosten voor software ten laste van het exploitatiebudget komen. De vervallen kapitaallast wordt overgeheveld naar het exploitatiebudget en verloopt budgettair neutraal. De lagere rentelasten ad € 87 zijn opgenomen bij het onderdeel treasury.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Treasury

Rente i.v.m. gewijzigde kapitaallasten

Als zich een mutatie in kapitaallasten voordoet vanuit een investering worden de afschrijvingslasten rechtstreeks op het betreffende programma en taakveld verantwoord. De wijziging in rentelasten komen ten laste van het onderdeel treasury. In deze najaarsnota gaat het om een aantal onderdelen waarbij sprake is van een wijziging in de rentelasten te weten:

- Vervanging Peugeot partner hogere rentelast € 75.
- Vervanging vrachtwagen hogere rentelast € 200.
- Vervallen vervanging van financieel pakket Key2financiën lagere rentelasten € 312.
- Vervallen vervanging van CMS website lagere rentelasten € 500.
- Vervallen vervanging software KPD lagere rentelasten € 87.
- Verbeteren binnenklimaat raadszaal hogere rentelasten € 162.
- Herstructurering begraafplaats Rolde hogere rentelasten € 500 (zie programma 7)

Bespaarde rente

Voor het berekenen van het bedrag aan bespaarde rente aan zowel de lasten- als de batenkant van de begroting is de stand van de reserves op 1 januari bepalend. Omdat de stand van de reserve hoger is dan begroot wordt het bedrag aan bespaarde rente € 200.000 hoger. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

Stelpost kapitaallasten nieuwe investeringen

Voor uitstel van investeringen is in de begroting een stelpost opgenomen van € 200.000 die vooruitloopt op de onderuitputting van rente en afschrijving. Deze stelpost wordt incidenteel verrekend met de stelpost vernieuwing BBV (zie ook overige baten en lasten).

Rente

In het beleidsplan 2017 is een incidenteel rentevoordeel opgenomen met name als gevolg van de lage rentepercentage van kort lopende leningen. In deze najaarsnota wordt dit bedrag nog eens met € 70.000 verhoogd.

Overige baten en lasten

Stelpost taakstelling RUDD

Bij de vorming van de RUDD is een stelpost opgenomen voor te realiseren besparingen op salariskosten voor een bedrag van € 45.000. De taakstelling RUDD wordt verrekend met een extra opbrengst bouwleges van € 45.000 (zie ook programma 8). De extra opbrengst wordt gegenereerd door de tariefsverhoging bouwleges in 2017.

Stelpost taakstelling Veiligheidsregio

Bij de vorming van de Veiligheidsregio is een stelpost opgenomen voor te realiseren besparingen op salariskosten. Deze is in 2017 nog niet gerealiseerd. Dit is een incidenteel nadeel van € 9.000. Bij het opstellen van de begroting 2018 is de bezuiniging structureel verrekend met een mutatie in de bijdrage voor Veiligheidsregio.

Stelpost vernieuwing BBV

Met ingang van de begroting 2017 is de opzet van de begroting gewijzigd. Dit heeft o.a. gevolgen voor de doorberekening van de overhead, de doorberekening van rente en van het moeten activeren van activa met maatschappelijk nut. Bij het opstellen van de begroting 2017 is daarom een stelpost opgenomen om het effect te neutraliseren. De vastgestelde rentenota treedt in werking met ingang van 2018. De effecten van de vernieuwing zijn met ingang van de begroting 2018 en 2019 duidelijk. Dit betekent een incidenteel voordeel in 2017 van € 175.000. Dit voordeel wordt verrekend met de stelpost kapitaallasten nieuwe investeringen.

Onvoorzien

De raming voor onvoorzien wordt in 2017 niet meer ingezet. Incidenteel voordeel € 22.000.

Budgetruimte structureel

In het beleidsplan 2017 is alleen het resultaat van de incidentele bijstellingen verrekend met de VAR. Op de structurele budgetruimte staat nog een saldo positief van € 1.244.588. Dit saldo wordt bij deze najaarsnota administratief in de VAR gestort. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Mei- en septembercirculaire 2017

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Het incidentele positieve financiële effect uit de meicirculaire is in totaal € 475.000. Hiervan wordt € 294.000 gereserveerd voor WMO(oud), verhoogde asielinstroom en beschut werken (zie ook programma 06). Het resterende bedrag van € 181.000 is incidenteel beschikbaar. In de septembercirculaire is het bedrag voor verhoogde asielinstroom nog eens met € 93.000 verhoogd (zie ook programma 06). Totale verhoging € 568.000

Sociaal domein

De mutatie voor het Sociaal Domein vanuit de meicirculaire 2017 wordt neutraal verwerkt. Voor 2017 incidenteel. Het gaat hierbij om een verlaging van afgerond per saldo € 2,7 mln. De mutatie is al structureel verwerkt in de primitieve begroting 2018. Zie ook programma 06.

Stelpost Algemene Uitkering

Op deze stelpost is het bedrag voor de armoedebestrijding (Klijnsmagelden) ad € 77.000 geparkeerd. Het plan van aanpak hiervoor is door het college vastgesteld. Het bedrag wordt overgeboekt naar de functionele post. Een en ander loopt budgettair neutraal met programma 6.

Mutatie reserves

Budgetruimte structureel

Het saldo van de budgetruimte structureel ad € 1.244.588 wordt toegevoegd aan de VAR. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

Woonrijp maken De Hoefslag

Voor het woonrijp maken van De Hoefslag komt een bedrag van € 10.000 ten laste van de reserve grondbedrijf

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

1. Openbare orde en veiligheid

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Nieuw Beleid			Bestaand beleid		Nieuw Beleid			Bestaand beleid			
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2017	Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2017
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.446				1	1.447	5					5
1.2	Openbare orde en veiligheid	217					217	12					12
Resultaat voor bestemming		1.663	0	0	0	1	1.664	17	0	0	0	0	17
1.99	Mutatie reserves	26					26	44	0	0	0	0	44
Resultaat na bestemming		1.688	0	0	0	1	1.689	61	0	0	0	0	61

Toelichting:

Bestaand beleid

Crisisbeheersing en brandweer

Groot onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen is geactualiseerd en is financieel verwerkt in het beleidsplan 2017. Daarna heeft zich nog een wijziging voorgedaan van per saldo € 11.067 nadelig verdeeld over meerdere programma's. Voor programma 1 gaat het om een nadelige bijstelling van € 1.497.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

2. Verkeer en vervoer

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Nieuw Beleid			Bestaand beleid		Nieuw beleid			Bestaand beleid			
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2017	Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2017
2.1	Verkeer en vervoer	4.985			-825		4.160	57					57
2.2	Parkeren	5					5	0					0
2.3	Recreatieve Havens	180					180	90					90
2.5	Openbaar vervoer	6					6	0					0
Resultaat voor bestemming		5.176	0	0	-825	0	4.351	147	0	0	0	0	147
2.99	Mutatie reserves	1			1.675		1.676	1.935			850		2.785
Resultaat na bestemming		5.177	0	0	850	0	6.027	2.081	0	0	850	0	2.931

Toelichting:

Bestaand beleid

Verkeer en vervoer

Fietspaden

Een deel van de budgetten voor de aanlag van fietspaden wordt in 2017 niet meer uitgegeven. Er wordt een bedrag van in totaal € 775.000 overgeheveld naar 2018 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen. Het betreft € 300.000 voor de aanleg van het fietspad langs de Hunze, € 200.000 voor kwaliteitsimpuls fietspaden en € 275.000 voor aanleg van het fietspad Grolloo-Amen.

Wegreconstructie ivm rioleringswerkzaamheden

Een deel van het bedrag dat in de begroting 2017 beschikbaar is gesteld voor wegreconstructie ivm rioleringswerkzaamheden wordt in 2017 niet meer uitgegeven. Een bedrag van € 50.000 wordt overgeheveld naar 2018 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Mutatie reserves

Fietspaden

Een bedrag van in totaal € 775.000 voor de aanleg van fietspaden wordt niet meer in 2017 uitgegeven en toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Wegreconstructie ivm rioleringswerkzaamheden

Een bedrag van € 50.000 voor wegreconstructie ivm rioleringswerkzaamheden wordt in 2017 niet meer uitgegeven en toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen

Vervallen reserve dekking kapitaallasten Grevelingskanaal

Betreft de verwerking van de rentenota die op 29 juni 2017 door de raad is vastgesteld. De jaarlijkse exploitatielasten van de bruggen Grevelingkanaal werden gedekt door de renteopbrengst van de reserve Grevelingkanaal. Het niet meer toe rekenen van rente aan de reserve Grevelingkanaal betekent dat de reserve niet meer nodig als dekking van deze lasten. De reserve vervalt en wordt toegevoegd aan de VAR. Het bedrag van de reserve is € 850.000.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

3. Economie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
3.1	Economische ontwikkelingen	47				47	0					0
3.2	Fysieke bedrijfs- en infrastructuur	1.014			-250	764	240					240
3.3	Bedrijfsloket en – regelingen	5				5	14					14
3.4	Economische promotie	321				321	1.371			100		1.471
Resultaat voor bestemming		1.387	0	0	-250	1.137	1.625	0	0	0		1.725
3.99	Mutatie reserves	0	0	0	250	250	512	0	0	0	0	512
Resultaat na bestemming		1.387	0	0	0	1.387	2.137	0	0	100		2.237

Toelichting:

Bestaand beleid

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Ontwikkeling koopcentrum Gieten

Een bedrag van € 250.000 dat in de begroting 2017 beschikbaar is gesteld voor ontwikkeling koopcentrum Gieten wordt in 2017 niet meer uitgegeven. Dit bedrag wordt overgeheveld naar 2018 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Economische promotie

Baten toeristenbelasting

Het aantal overnachtingen is in 2017 hoger dan verwacht. De raming wordt incidenteel met € 100.000 naar boven bijgesteld.

Mutatie reserves

Ontwikkeling koopcentrum Gieten

Een bedrag van € 250.000 voor verbetering van koopcentrum Gieten wordt in 2017 niet uitgegeven en toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

4. Onderwijs

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
4.1	Openbaar basisonderwijs	28				28	0			20	0	20
4.2	Onderwijshuisvesting	694				694	0					0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.142			-114	1.028	85			-25	-10	50
Resultaat voor bestemming		1.864	0	0	-114	1.750	85	0	0	-5	-10	70
4.99	Mutatie reserves	64	0	0	89	153	238	0	0	0	0	238
Resultaat na bestemming		1.928	0	0	-25	1.903	323	0	0	-5	-10	308

Toelichting:

Bestaand beleid

Openbaar basisonderwijs

Dienstverleningsovereenkomst Stichting Primah

De dienstverleningsovereenkomst met stichting Primah is verlengd. Een aantal medewerkers is voor een beperkt aantal uren gedetacheerd. Hiervoor wordt een bedrag van € 20.000 geraamd.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Voorschoolse voorzieningen peuters/onderwijskansenbeleid

De verhoging van het taalniveau van de medewerkers van de peuterspeelzalen naar niveau 3F vergt een investering van de gemeente. Dit zal niet(geheel) meer in 2017 worden gerealiseerd zodat de middelen naar 2018 kunnen worden overgeheveld. Hetzelfde geldt voor gelden die beschikbaar zijn voor onderwijskansenbeleid. Het gaat om een bedrag van respectievelijk € 43.422 en € 45.721.

Laaggeletterdheid

Er is over het jaar 2016 nog een subsidie geraamd van de provincie ten behoeve van het bondgenootschap voor de taal. Het betreft een bedrag van € 25.000. Dit bedrag wordt niet meer uitbetaald aan de gemeente Aa en Hunze. De hier tegenover staande uitgaven komen ook te vervallen. Een en ander loopt budgettair neutraal.

Leerlingenvervoer

De in 2016 verwerkte bezuinigingstaakstelling is te optimistisch geraamd. De ouderbijdrage blijft structureel achter bij de raming. Bijstelling € 10.000.

Mutatie reserves

Voorschoolse voorzieningen peuters/onderwijskansenbeleid

Een bedrag van € 43.422 en € 45.721 voor respectievelijk voorschoolse voorzieningen peuters en onderwijskansenbeleid wordt in 2017 niet meer uitgegeven en toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

5. Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Nieuw Beleid			Bestaand beleid		Nieuw Beleid			Bestaand beleid			
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2017	Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2017
5.1	Sportbeleid en activering	261					261	0					0
5.2	Sportaccommodaties	2.753				-20	2.733	674					674
5.3	Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	383	16	-10			389	0	16				16
5.5	Cultureel erfgoed	332		10			342	25					25
5.6	Media	468			20		488	0					0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.676	88		-925		4.839	121			50		171
Resultaat voor bestemming		9.873	104	0	-905	-20	9.873	820	16	0	50	0	886
5.99	Mutatie reserves	25	0	0	1.000	0	25	2.156	0	0	0	0	2.156
Resultaat na bestemming		9.898	104	0	95	-20	10.077	2.976	16	0	50	0	3.042

Toelichting:

Nieuw beleid

Openbaar groen en recreatie

Herplant bomen

Voor achterstallig boomonderhoud is een bedrag beschikbaar gesteld van in totaal € 1.500.000. In deze berekening zijn geen kosten voor herplant van bomen meegenomen.. Inmiddels is achterstallig onderhoud uitgevoerd in deelgebied 1 (voormalig Gieten en Gasselte). Voor eventuele herplant is binnen het budget geen ruimte. In de kernen zijn de bomenonderhoudsplannen in overleg met de bewoners tot stand gekomen. Om te bepalen of er bomen herplant kunnen/moeten worden zijn een 3-tal uitgangspunten gehanteerd. Aan de hand van de uitgangspunten is de conclusie dat een bedrag van € 88.000 nodig is voor herplant in deelgebied 1. In het beleidsplan 2018 zal een voorstel worden gedaan voor herplant in de overige deelgebieden.

Cultuur

Cultuureducatie

Voor een 2-tal historische verenigingen wordt een bedrag beschikbaar gesteld. Zie hiervoor ook cultuur en cultureel erfgoed. Het geheel verloopt budgettair neutraal neutraal.

Culturele allianties

Met de provincie Drenthe is een culturele alliantie aangegaan over de jaren 2017 - 2020. We krijgen jaarlijks een bedrag ad € 16.175 ten behoeve van cultuur en cultureel erfgoed.

Cultuur en cultureel erfgoed

Historische verenigingen

Het is de wens om de cultuurhistorische verenigingen en de organisatie van de Open monumentendag (extra) te ondersteunen. Het gaat om twee keer een bedrag van € 5.000, totaal € 10.000. Hiervoor wordt een bedrag onttrokken aan het budget voor cultuureducatie. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Bestaand beleid

Sportaccomodaties

Zwembad

Zowel in het beleidsplan 2016 als in de begroting 2016 is bij het zwembad Zwanemeer abusievelijk een structurele besparing doorgevoerd van € 12.000 op de energiekosten i.v.m. de komst van een houtkachel. Dit had 1 keer moeten.

Groot onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen is geactualiseerd en is financieel verwerkt in het beleidsplan 2017. Daarna heeft zich nog een wijziging voorgedaan van per saldo € 11.067 nadelig verdeeld over meerdere programma's. Voor programma 5 gaat het om een voordelige bijstelling van € 32.450.

Media

Bibliotheek

De bezuiniging op het bibliotheekwerk ad € 20.000 die moet worden behaald door de verlaging van het huurbedrag van de ruimte in de Boerhoorn kan nog niet worden gerealiseerd. De planvorming rond de nieuwe Boerhoorn is nog niet afgerond. Het budget voor de bibliotheek wordt daardoor voor 2017 met € 20.000 incidenteel verhoogd.

Openbaar groen en recreatie

Subsidie dorpsinitiatieven vitaal platteland

We ontvangen van de provincie een bedrag ad € 50.000 in het kader van de subsidieregeling dorpsinitiatieven vitaal platteland. Op de regeling is cofinanciering van toepassing. Het gemeentelijk deel is in 2016 al opgenomen in de begroting. Deze mutatie verloopt budgettair neutraal. Het budget voor de subsidie wordt met de bijdrage van de provincie verhoogd.

Stormschade

De storm van afgelopen oktober heeft veel schade veroorzaakt. Voor het ruimen van bomen, inhuur van apparatuur en menskracht zijn extra kosten gemaakt. Incidenteel € 25.000

Mutatie reserves

Achterstallig onderhoud bomen

Een deel van het bedrag voor het wegwerken van achterstallig onderhoud aan bomen wordt in 2017 niet uitgegeven en overgeheveld naar 2018. Een bedrag van € 900.000 wordt toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Ecologisch bermbeheer

Een bedrag van € 100.000 voor ecologische bermbeheer wordt in 2017 niet meer uitgegeven en toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

6. Sociaal domein

(bedragen x € 1.000)

		Lasten						Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid				Nieuw Beleid		Bestaand beleid			
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2017	Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2017
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.410			-275	-24	3.111	407					407
6.2	Wijkteams	2.359			1.118		3.477	0					0
6.3	Inkomensregelingen	6.689			607	77	7.373	4.553			521		5.074
6.4	Begeleide participatie	3.133			-2.864		269	0					0
6.5	Arbeidsparticipatie	797			-50		747	10					10
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.105			-34		1.071	11					11
6.7	Maatwerkdienst- verlening 18+	3.486			-400		3.086	303			-50		253
6.72	Maatwerkdienst- verlening 18-	2.565			200		2.765	0					0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	27			70		97	0			145		145
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.506					1.506	0					0
Resultaat voor bestemming		25.077	0	0	-1.628	53	23.502	5.284	0	0	616	0	5.900
6.99	Mutatie reserves	6	0	0	1.485	0	1.485	1.319	0	0	750	0	2.069
Resultaat na bestemming		25.083	0	0	-142	53	24.994	6.603	0	0	1.366	0	7.969

Toelichting:

Bestaand beleid

Samenkracht en burgerparticipatie

Mei- en septembercirculaire verhoogde asielinstroom

Vanuit de meicirculaire 2017 komen middelen beschikbaar ten behoeve van verhoogde asielinstroom. Zie ook programma 0. Dit betreft een bedrag ad € 151.627 voor de instroom in 2017 en een bedrag ad € 70.883 ten behoeve van de instroom in 2016. In de septembercirculaire is dit bedrag nog eens met € 93.000 verhoogd. Totaal € 315.510. De middelen worden niet meer in 2017 besteed en overgeheveld naar 2018. De kosten die verband houden met de verhoogde instroom lopen over meerdere jaren.

Groot onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen is geactualiseerd en is financieel verwerkt in het beleidsplan 2017. Daarna heeft zich nog een wijziging voorgedaan van per saldo € 11.067 nadelig verdeeld over meerdere programma's. Voor programma 6 gaat het om een voordelige bijstelling van € 42.297.

Groot onderhoud schooldeel MFC de Spil

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Voor groot onderhoud van het schooldeel van MFC de Spil is een bedrag in de begroting opgenomen. Voor het schooldeel ontvangt de gemeente van CONOD en Stichting Primah jaarlijks de een bijdrage in het groot onderhoud obv de Londo vergoeding. Omdat het een nieuw gebouw betreft is de bijdrage op dit moment nog hoger dan de raming. Het verschil wordt gereserveerd en moet beschikbaar blijven voor toekomstig groot onderhoud van de scholen. Het gaat om een bedrag van € 18.288. Hiervoor wordt een nieuwe reserve ingesteld te weten egaliseringsreserve groot onderhoud schoolgebouwen.

Voorliggend veld, preventieve aanpak

Het budget van € 200.000 dat in het beleidsplan 2017 beschikbaar is gesteld voor preventieve aanpak voorliggend veld hangt samen met de uitvoering van het programma Sociaal Domein. Naar verwachting vinden de uitgaven niet meer plaats in 2017 maar vanaf 2018. Een en ander is afhankelijk van de snelheid waarbinnen de transformatie vorm gaat krijgen.

Realisatie toekomstagenda dorpen

Een bedrag van € 75.000 dat in de begroting en het beleidsplan 2017 beschikbaar is gesteld voor realisatie van toekomstagenda dorpen wordt in 2017 niet meer uitgegeven. Dit bedrag wordt overgeheveld naar 2018 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Wijkteams

Meicirculaire IU Sociaal domein onderdelen AWBZ en Jeugd

Als gevolg van loon- en prijsbijstellingen over 2017 is het bedrag dat we binnen de IU Sociaal Domein ontvangen voor de onderdelen AWBZ en Jeugd verhoogd.

Het gaat om een totaal bedrag van € 111.218. Dit bedrag wordt budgettair neutraal verwerkt en toegevoegd aan de uitvoeringskosten. Het gaat om een deel dat valt onder wijkteams en een deel maatwerkdienstverlening 18-. Zie ook programma 0.

Invulling programma Sociaal Domein

De bij de behandeling van het beleidsplan 2017 verkregen middelen van € 507.000 ten behoeve van de invulling van het programma Sociaal Domein zijn administratief op het verkeerde programma verwerkt. Dit wordt nu gecorrigeerd. Een en ander verloopt budgettair neutraal met programma 0.

Sociaal Domein

In de begroting 2017 is melding gemaakt van de verwachting dat extra incidentele middelen benodigd zijn voor de formatie binnen het sociaal domein om de kwaliteit te kunnen waarborgen. Dit vooruitlopend op de structurele vormgeving en positionering van het sociaal team. Hiervoor wordt nu een bedrag ad € 500.000 uit de Reserve Sociaal Domein onttrokken.

Inkomensregelingen

BUG-budgetten / Uitkeringen participatiewet

Volgens de laatste bestuursrapportage van WPDA ontvangen we van het Rijk een bedrag ad € 521.000 meer ten behoeve van de bekostiging van de uitkeringen participatiewet. Daar staat tegenover dat de geraamde uitgaven voor deze uitkeringen ook stijgen en wel met € 807.000. Per saldo een nadeel van € 286.000. Dit wordt met name veroorzaakt door de stijging van het aantal cliënten (na-ijl effect economische crisis) en hogere uitgaven voor loonkostensubsidies.

Armoedebestrijding (Klijnsmagelden)

Het plan van aanpak is vastgesteld door het College. Het budget kan nu worden overgeheveld van de stelpost Algemene Uitkering naar de functionele post.

Het betreft een structureel budget. Het gaat om een bedrag van € 77.000. De verwerking in de najaarsnota verloopt budgettair neutraal met programma 0.

Inkomensondersteuning AV WMO

Het hiervoor bestemde bedrag wordt niet uitgegeven in 2017 en kan worden toegevoegd aan de Reserve Sociaal Domein. Het betreft een budget van € 200.000. Vanaf 2018 wordt dit budget ingezet voor de huishoudelijke hulp toeslag. Hiervoor is nu in 2017 nog incidenteel budget vanuit het Rijk beschikbaar.

Begeleide participatie

Meicirculaire bonus beschut werken

Vanuit de meicirculaire 2017 wordt een bedrag van € 6.000 gereserveerd dat ontvangen wordt voor beschut werken. Zie ook programma 0.

Meicirculaire IU Sociaal domein onderdeel Participatie

De mutatie voor het Sociaal Domein vanuit de meicirculaire 2017 wordt neutraal verwerkt. Het gaat hierbij om een verlaging van per saldo afgerond € 2,7 mln. De structurele verwerking heeft ook plaats gevonden in de primitieve begroting 2018. Zie ook programma 0.

Gemeentelijke bijdrage Alescon

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

De gemeentelijke bijdrage aan Alescon stijgt op basis van de rapportage Q2 met € 33.000.

Beschut werken (nieuw)

De kosten voor de het nieuwe beschut werken moeten apart inzichtelijk worden gemaakt. Het betreft een kostenpost van € 50.000 die wordt bekostigd vanuit de re-integratie budgetten.

Arbeidsmarktparticipatie

Arbeidsmarktbeleid

Het incidentele budget van € 50.000 voor de impuls participatiewet (beleidsplan 2017) wordt niet meer dit jaar uitgegeven en kan worden overgeheveld naar 2018.

Maatwerkvoorzieningen Wmo

Meicirculaire 2017

Vanuit de meicirculaire 2017 ontvangen we extra middelen binnen de IU WMO (oud) als gevolg van voornamelijk loon- en prijsontwikkelingen. Het gaat om een bedrag van € 66.368. Dit bedrag wordt budgettair neutraal verwerkt en toegevoegd aan de uitvoeringskosten. Zie ook programma 0.

Woonvoorzieningen

De budgetten voor woonvoorzieningen en woningaanpassing worden in 2017 niet volledig benut. Een bedrag ad € 100.000 kan worden toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

Maatwerkdienstverlening 18+

Resultaatgericht inkopen

In verband met het resultaatgericht inkopen van zorg zijn nieuwe producten ingevoerd. De budgetten worden daar nu op aangepast. Eén en ander verloopt budgettair neutraal. Er is sprake van verschuiving van budgetten tussen begrotingsposten. Het gaat om een bedrag van in totaal € 2,2 miljoen.

PGB WMO

De persoonsgebonden budgetten voor WMO laten naar verwachting een overschot zien. Een bedrag ad € 400.000 kan worden toegevoegd aan de Reserve Sociaal Domein.

Eigen bijdragen

Naar verwachting ontvangen we over 2017 een lager bedrag aan eigen bijdragen voor WMO voorzieningen en dienstverlening. Een bedrag ad € 50.000 kan worden onttrokken aan de Reserve Sociaal Domein.

Maatwerkdienstverlening 18-

Meicirculaire IU Sociaal domein onderdelen AWBZ en Jeugd

Als gevolg van loon- en prijsbijstellingen over 2017 is het bedrag dat we binnen de IU Sociaal Domein ontvangen voor de onderdelen AWBZ en Jeugd verhoogd.

Het gaat om een totaal bedrag van € 69.358. Dit bedrag wordt budgettair neutraal verwerkt en toegevoegd aan de uitvoeringskosten. Het gaat om een deel dat valt onder wijkteams en een deel maatwerkdienstverlening 18-. Zie ook programma 0.

Het budget voor jeugdhulp is in 2017 lager dan in 2016. Dit is uitvloeisel van het uitgangspunt "uitvoering binnen rijksbudgetten". De kosten lopen daar niet helemaal mee in de pas. We verwachten hier een nadeel van € 200.000,--.

Geëscaleerde zorg 18+

Beschermd wonen

De gemeente Assen is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de functie beschermd wonen. Naar verwachten ontstaat er een overschot in verhouding tot de rijksbijdrage. Het aandeel van gemeente Aa en Hunze hierin bedraagt € 145.000. Het bedrag wordt toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein.

Mutaties reserves

Realisatie toekomstagenda dorpen

Een bedrag van € 75.000 dat in de begroting en het beleidsplan 2017 beschikbaar is gesteld voor realisatie van toekomstagenda dorpen wordt in 2017 niet meer uitgegeven. Dit bedrag wordt overgeheveld naar 2018 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Voorliggend veld, preventieve aanpak

Een bedrag ad € 200.000 voor preventieve aanpak voorliggend veld wordt in 2017 niet meer uitgegeven en overgeboekt naar 2018 via de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Mei- en septembercirculaire verhoogde asielinstroom

Vanuit de meicirculaire 2017 komen middelen beschikbaar ten behoeve van verhoogde asielinstroom. Een bedrag ad € 151.627 voor de instroom in 2017, een bedrag ad € 70.883 ten behoeve van de instroom in 2016 en een aanvullend bedrag van € 93.000 voor instroom vanuit de septembercirculaire worden in 2017 niet uitgegeven en overgeheveld naar 2018. Totaal € 315.510.

Inkomensondersteuning AV WMO

Het hiervoor bestemde bedrag wordt niet uitgegeven in 2017 en kan worden toegevoegd aan de Reserve Sociaal Domein. Het betreft een budget van € 200.000. Vanaf 2018 wordt dit budget ingezet voor de huishoudelijke hulp toeslag. Hiervoor is nu in 2017 nog incidenteel budget vanuit het Rijk beschikbaar.

Arbeidsmarktbeleid

Het incidentele budget van € 50.000 voor de impuls participatiewet (beleidsplan 2017) wordt niet meer dit jaar uitgegeven en kan worden overgeheveld naar 2018.

Sociaal Domein

In de begroting 2017 is melding gemaakt van de verwachting dat extra incidentele middelen benodigd zijn voor de formatie binnen het sociaal domein om de kwaliteit te kunnen waarborgen. Dit vooruitlopend op de structurele vormgeving en positionering van het sociaal team. Hiertoe wordt nu een bedrag ad € 500.000 uit de Reserve Sociaal Domein onttrokken.

Woonvoorzieningen

De budgetten voor woonvoorzieningen en woningaanpassing worden in 2017 niet volledig benut. Een bedrag ad € 100.000 kan worden toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

PGB WMO

De persoonsgebonden budgetten voor WMO laten naar verwachting een overschot zien. Een bedrag ad € 400.000 kan worden toegevoegd aan de Reserve Sociaal Domein.

Eigen bijdragen

Naar verwachting ontvangen we over 2017 een lager bedrag aan eigen bijdragen voor WMO voorzieningen en dienstverlening. Een bedrag ad € 50.000 kan worden onttrokken aan de Reserve Sociaal Domein.

Jeugdhulp

Het nadeel van € 200.000 voor jeugdhulp komt ten laste van de reserve Sociaal Domein.

Beschermd wonen

Het overschot op beschermd wonen ad € 145.000 komt ten gunste van de reserve Sociaal Domein.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

7. Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
7.1	Volksgezondheid	1.058				1.058	10					10
7.2	Riolering	1.472				1.472	2.253					2.253
7.3	Afval	1.807			1	1.808	2.457					2.457
7.4	Milieubeheer	1.026			-200	826	0					0
7.5	Begraafplaatsen	283			-5	278	103			-78		25
Resultaat voor bestemming		5.644	0	0	-204	5.440	4.823	0	0	-78	0	4.746
7.99	Mutatie reserves	10	0	0	200	210	336	0	0	0	0	336
Resultaat na bestemming		5.654	0	0	-4	5.650	5.159	0	0	-78	0	5.082

Toelichting:

Bestaand beleid

Volksgezondheid

Project Samen Oud

Voor de proeftuinen integrale ouderenzorg wordt gedurende de jaren 2017 en 2018 een bedrag van 2 keer € 15.000 uit de exploitatiebudgetten volksgezondheid afgezonderd. Naast de al aanwezige middelen voor dit project is dan een bedrag ad € 90.000 hiervoor beschikbaar.

Begraafplaatsen

Lijkbezorgingsrechten

Bij de daadwerkelijke uitvoer van de restitutie van de ten onrechte betaalde lijkbezorgingsrechten is een nadeel ontstaan van € 17.500. De reguliere lijkbezorgingsrechten laten een nadeel zien van € 60.000. Totaal nadeel incidenteel € 77.500.

Herstructurering begraafplaats Rolde

Het krediet ten behoeve van de uitbreiding van de begraafplaats Rolde is ontoereikend. Dit is het gevolg van de afoming van het budget met € 100.000 ten behoeve van de realisatie van urnenmuren op de begraafplaats Gieten. Dit bedrag wordt nu weer aan het krediet toegevoegd. Extra kapitaallast € 3.000 (Afschrijvingstermijn 40 jaar € 2.500, rentepercentage 0,5% € 500). De extra rentelast wordt verantwoord op programma 0 bij het onderdeel treasury.

Groot onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen is geactualiseerd en is financieel verwerkt in het beleidsplan 2017. Daarna heeft zich nog een wijziging voorgedaan van per saldo € 11.067 nadelig verdeeld over meerdere programma's. Voor begraafplaatsen gaat het om een voordelige bijstelling van € 7.948.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Afval

Groot onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen is geactualiseerd en is financieel verwerkt in het beleidsplan 2017. Daarna heeft zich nog een wijziging voorgedaan van per saldo € 11.067 nadelig verdeeld over meerdere programma's. Voor begraafplaatsen gaat het om een nadelige bijstelling van € 1.172. Het nadeel wordt verrekend in de tariefbepaling voor 2018.

Milieubeheer

Taakstelling RUDD

In de begroting 2013 is voor vermindering van handhaving en korting RUDD een taakstelling opgenomen van € 60.000. Deze taakstelling wordt verrekend met het voordeel van de Drentse Maat binnen de RUDD.

Mutatie reserves

Duurzaamheidsfonds

Een gedeelte van het bedrag dat beschikbaar is gesteld voor het duurzaamheidsfonds wordt in 2017 niet meer uitgegeven. Een bedrag van € 200.000 wordt overgeheveld naar 2018 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

3.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2017	
		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2017	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
8.1	Ruimtelijke Ordening	653				653	5					5
8.2	Grondexploitatie (niet	2.364			0	2.364	2.444					2.444
8.3	Wonen en bouwen	892				892	430				45	475
Resultaat voor bestemming		3.909	0	0	0	3.909	2.879	0	0	0	0	2.924
6.099	Mutatie reserves	19	0	0	0	19	325	0	0	0	0	325
Resultaat na bestemming		3.928	0	0	0	3.928	3.205	0	0	0	45	3.250

Toelichting:

Bestaand beleid

Wonen en bouwen

Bouwleges

Bij de vorming van de RUDD is een stelpost opgenomen voor te realiseren besparingen op salariskosten voor een bedrag van € 45.000 (zie programma 0). De taakstelling RUDD wordt verrekend met een extra opbrengst bouwleges van € 45.000. De extra opbrengst wordt gegenereerd door de tariefsverhoging bouwleges in 2017.

4 Bijlagen

De volgende documenten zijn als bijlage in de najaarsnota opgenomen:

4.1 Voortgang kredieten

4.2 Grondbeleid

4.3 Planning en Controlcyclus

4.4 Leeswijzer

4.1 Voortgang kredieten

In deze bijlage wordt per krediet een toelichting gegeven op de actuele stand van zaken. De kredieten vinden hun oorsprong in de besluitvorming van de afgelopen jaren. In de kolom begrotingswijziging van de overzichten op de volgende pagina's wordt verwezen naar het nummer van de wijziging en het jaar waarin het besluit is genomen.

Er is een vierdeling gemaakt in kredieten die afgerond zijn, in uitvoering, in voorbereiding zijn en kredieten die niet gestart zijn. Hierbij gaat het om een totaal beschikbaar bedrag van € 16,2 miljoen per 1 januari 2017. Van dit bedrag is € 1,8 miljoen afgerond, € 5,3 miljoen in voorbereiding, € 6,7 miljoen in uitvoering en € 2,4 miljoen niet gestart.

Kredieten afgerond € 1,8 miljoen

Er is een aantal kredieten (zo goed als) afgerond. De meest opvallende zijn de Passantenhaven in Annerveenschekanaal en de starterleningen.

Kredieten in uitvoering € 6,7 miljoen

Het grootste gedeelte van de kredieten is in uitvoering. Het betreft o.a. de accommodatie van de vv Gieten, de verbetering winkelcentrum Gieten en de uitvoering van de strategische toekomstvisie 2020. Een groot gedeelte van deze kredieten heeft een meerjarig karakter. Ook via deze najaarsnota wordt voorgesteld om diverse budgetten over te hevelen naar het volgende jaar, omdat de uitvoering van de kredieten niet is afgerond per einde 2017. Van het bedrag ad € 6,7 miljoen is € 1,7 miljoen uitgevoerd in het jaar 2017 (bij opmaak van de najaarsnota). Zoals gezegd zal een groot gedeelte doorschuiven naar 2018.

Kredieten in voorbereiding € 5,3 miljoen

De kredieten in voorbereiding wil zeggen dat er gesprekken met derden plaatsvinden, in ontwerpfase zitten en dat men bezig is met het gereed maken van het bestek. Dit betreft o.a. de herstructurering van de begraafplaats Rolde, fietspad langs de Hunze, fietspad Grolloo Amenen, geluidsproblematiek N33/N34, beheer en onderhoud bomen en vitaal platteland. Van het bedrag van 5,3 miljoen in voorbereiding in 2017 wordt € 4,9 miljoen met de najaarsnota overgeboekt naar 2018.

Kredieten nog niet gestart € 2,4 miljoen

Bij de nog niet-gestarte kredieten gaat het om een totaal bedrag van € 2,4 miljoen per 1 januari 2017. Dit betreft o.a. kunstgrasveld Gieten en 2^e fase sociale huurwoningen Nooitgedacht. Voor wat betreft de niet-gestarte kredieten is de verklaring voornamelijk te vinden in de te behalen efficiency als gevolg van het samenvoegen met investeringen in het komende jaar, de samenwerking met andere gemeenten en andere (externe) ontwikkelingen. Voor de niet-gestarte kredieten geldt dat het college zorgvuldig de noodzaak van de projecten zal blijven afwegen in het kader van de bezuinigingen die nu en in de toekomst op de gemeente Aa en Hunze afkomen. Daarbij zijn we ons bewust van de rol die ook de lokale overheid speelt bij de stimulering van economische activiteiten.

4.1 Voortgang kredieten

Afgerond

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
7	Plaatsen hek begraafplaats Gasselternijveen	15/2016	10.000	928	9.072	Oude hek is inmiddels gedemonteerd en nieuwe hek geplaatst
3	Themajaar 2016 jaar van de ondernemer	001/2016	1.262	13.178	-11.916	Saldo wordt in de jaarrekening verrekend met de reserve incidentele dekkingsmiddelen en komt vervolgens ten laste van het resultaat
4	2017 bijdrage NME scholen netwerk	108/2017				
		001/2016	16.000	17.650	-1.650	Saldo wordt in de jaarrekening verrekend met de reserve incidentele dekkingsmiddelen en komt vervolgens ten laste van het resultaat
		1/2017				
5	Vervangen beelden	10/2013	4.114	4.374	-260	
7	Interne aanpassing de Spil t.b.v. kinderopvang	15/2016	12.000	11.000	1.000	Saldo wordt in de jaarrekening verrekend met de reserve incidentele dekkingsmiddelen en komt vervolgens ten gunste van het resultaat
		108/2017				
6	Gemeentelijke bijdrage POD	2017/108	192.965	192.965	0	
2	Wegwerkzaamheden i.v.m. rioleringen Carspellaan, Telgenkamp en Middenweg	107/2016	7.477	0	7.477	Saldo wordt in de jaarrekening verrekend met de reserve incidentele dekkingsmiddelen en komt vervolgens ten gunste van het resultaat
2	Wegwerkzaamheden i.v.m. riolering Schoolstraat en Molenakkers te Rolde	110/2016	52.478	34.385	18.093	Project technisch afgerond. Eindafrekening volgt. Afronding in 4e kwartaal 2017
2	Wegwerkzaamheden Banderschulte ivm	114/2015	57.689	0	57.689	Financiële afrekening volgt in 4e kwartaal 2017.
2	Restant 2013 afkomstig van Stationsstraat. Heet nu: Aansluiting Boddeveld /Brink Gieten	01/2012	174.250	0	174.250	Restant blijft gereserveerd staan voor de uitvoering van de omgevingsvisie centrum Gieten. Gesprekken hierover lopen. Verwachting is dat in het 1e kwartaal 2018 meer duidelijkheid is over de invulling.
		103/2016				
		108/2017				
2	Reconstructie omgeving Huize Bareveld	01/2015	26.674	12.949	13.725	Financiële afrekening volgt in 4e kwartaal 2017.
2	Uitvoeren centrumvisie Rolde	01/2012	6.080	-37.552	43.632	Het project is uitgevoerd. Financiële afwikkeling volgt. Er is nog een onzekerheid vwb de vergoeding van € 39.000 die is aangegeven bij besteed.
		01/2014				
		08/2014				
2	Verharding op zandweg Holle Drift Schipborg	1/2017	105.000	104.699	301	
2	Incidenteel ophogen budget onkruidbestrijding op verharding	001/2016	41.170	41.170	0	
		106/2016				
		108/2017				
2	Afvoer regenwater Holle Drift Schipborg	2017/106	36.000	36.000	0	
2	Herplant bomen langs de Gasterenseweg	001/2016	52.395	49.926	2.469	De bomen zijn geplant. Nazorg loopt drie jaar door. Definitieve afrekening komt in het 4e kwartaal 2017.
		1/2017				
		108/2017				
2	Passantenhaven Annerveenschekanaal	2017/108	180.000	164.171	15.829	Definitieve afrekening volgt in het 4e kwartaal en saldo wordt vervolgens verrekend in het rekeningresultaat
8	Project voorl.comm.NL Drensche Aa	1/2016	13.752	20.626	-6.874	Saldo wordt in de jaarrekening verrekend met de reserve incidentele dekkingsmiddelen en komt vervolgens ten laste van het rekeningresultaat
		108/2017				

4.1 Voortgang kredieten

Progr.	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
2	VV John Deere 5510N	01/2015	45.000	47.670	-2.670	De hogere kapitaallast van afgerond € 400 wordt verrekend in jaarrekening
2	Vervanging Votex RM 1907 klepelmaaier 2016	01/2016	7.000	11.684	-4.684	De hogere kapitaallast van afgerond € 500 wordt verrekend in de jaarrekening
2	Vervanging Votex Jumbo Flex Klepelmaaier 2016	01/2016	12.000	18.312	-6.312	De hogere kapitaallast van afgerond € 500 wordt verrekend in de jaarrekening
2	Heftruck 2016	15/2016	26.500	23.599	2.901	Aanschaf vindt plaats in 2017
2	Frontmaaier 2016	15/2016	8.760	7.456	1.304	Aanschaf vindt plaats in 2017
8	Startersleningen	1/2013 15/2015 2017/10	250.000	250.000	0	Doorlopend tot een maximum van € 700.000. In beleidsplan is bijgestort. Voor verlenging van het project komt een afzonderlijk voorstel.
8	Geopark bijdrage 2017	01/2017	22.000	22.000	0	
0	Frictiekosten Nieuwe organisatie	01/2012	16.545	18.462	-1.917	
0	Opleidingskosten personeel	01/2013	23.224	23.224	0	
0	KPD Software 2014	01/2014	17.500	0	17.500	Bedrag wordt niet uitgegeven. Is overgegaan in onderhoud software en valt onder exploitatiebudget.
0	G-Bos software 2015	01/2015	15.000	0	15.000	Bedrag wordt overgeheveld naar rapportagetools zaaksysteem.
0	Draadloos netwerk hardware 2015	01/2015	16.401	8.632	7.769	De over- en onderschrijdingen van de investeringen draadloos netwerk hardware 2015, het serverpark en de designjet printers heffen elkaar op
0	Serverpark 2017	01/2017	100.000	125.097	-25.097	De over- en onderschrijdingen van de investeringen draadloos netwerk hardware 2015, het serverpark en de designjet printers heffen elkaar op
0	Designjet printers 2017	01/2017	14.000	0	14.000	De over- en onderschrijdingen van de investeringen draadloos netwerk hardware 2015, het serverpark en de designjet printers heffen elkaar op
0	Key2financien 2017	01/2017	62.500	0	62.500	Op dit moment nog geen noodzaak om te vervangen. Wordt opnieuw opgenomen in vervangingsschema 2020. Krediet vervalt. Voordeel kapitaallasten wordt meegenomen in de najaarsnota 2017.
0	CMS website	01/2017	100.000	0	100.000	Op dit moment geen noodzaak om te vervangen. Wordt opnieuw opgenomen in vervangingsschema 2010. Voordeel kapitaallasten wordt meegenomen in de najaarsnota 2017.
0	Toegangshekken camera's gemeentewerf	01/2017	1.943	7.690	-5.747	
			1.797.679	1.280.224	517.455	

4.1 Voortgang kredieten

In voorbereiding

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
3	Stimuleren toekomstvisie stimuleren glasvezel	103/2017	10.000	167	9.834	Op dit moment worden de mogelijkheden verkend samen met de verschillende partners waaronder Drents Glasvezel Collectief, de provincie, Rendo en de gemeente Tynaarlo. Besluitvorming en eventuele financiële bijdragen worden aan de raad voorgelegd. Uitvoering in 2018.
3	Voorfinanciering pilootaanleg glasvezel	001/2016	100.000	0	100.000	Op dit moment worden de mogelijkheden verkend samen met de verschillende partners waaronder Drents Glasvezel Collectief, de provincie, Rendo en de gemeente Tynaarlo. Besluitvorming en eventuele financiële bijdragen worden aan de raad voorgelegd. Uitvoering in 2018.
5	Herstelwerkzaamheden voetbalcomplex Gasselte	02/2012 103/2016 2017/108	41.252	0	41.252	Het budget is een uitvloeisel van de harmonisatie van de voetbalaccommodaties. Er worden gesprekken gevoerd over de uitvoering. Afronding uiterlijk 4e kwartaal 2018
6	Sociaal domein (impuls participatiewet)	1/2017 2017/108	50.000	0	50.000	Wordt in "vitaal platteland" meegenomen als extra ondersteuning doelgroepen Participatiewet. Loopt heel 2018 nog door.
0	Luifel gemeentehuis	10/2016	45.000	0	45.000	Uitvoering 4e kwartaal 2017.
2	Helling fietstunnel N34	1/2017	30.000	0	30.000	Op dit moment worden er gesprekken gevoerd met dorpsbelangen Eext over de exacte invulling. Uitvoering 2e kwartaal 2018.
2	Fietspad langs de Hunze (vanuit motie raad)	1/2017	300.000	0	300.000	Vorbereiding gestart. Er wordt overleg gevoerd met partijen. Een einddatum kan niet worden bepaald.
2	Kwaliteitsimpuls fietspaden	1/2017	205.000	549	204.451	In oktober is een advies over het programma opgesteld. Hierna volgen subsidieaanvragen en de uitvoering. Verwachting uitvoering 2e helft 2018.
2	Fietspad Grolloo Amen (vanuit motie raad)	1/2017	300.000	5.493	294.508	De tracéverkenning is gestart. Dit is 2 november in informerende commissie behandeld. Uitvoering afhankelijk hiervan en eventuele aanvulling van middel. Mogelijke uitvoering 2e helft 2018.
2	Verkeersveilig maken oversteek school Rolde	1/2017	50.000	0	50.000	De offerte is binnen. Consensus met school, omwonenden. Afronding in 2e kwartaal 2018
2	Rioolvervanging Waardeellaan e.o. Gieten	geen	227.500	0	227.500	In november informatieavond met de buurt. Daarna verdere uitwerking, bestek gereed maken en aanbesteding. Uitvoering verwacht in 2e helft 2018.
2	Renovatie rioolgemalen 2016	geen	70.000	0	70.000	Opdracht verstrekt. Afronding in 4e kwartaal 2018.
2	Parachutistenstraat Gasselternijveen	geen	60.000	0	60.000	Uitvoering 2e kwartaal 2018

4.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
2	Esstraat Rolde	geen	90.000	13.349	76.651	Bestek gereed gemaakt in oktober. Informatieavond in november. Uitvoering 2e kwartaal 2018
2	Geluidsproblematiek N33/N34	01/2015	479.473	0	479.473	Voorbereiding en onderzoek zijn gestart. We zijn in overleg met RWS, de eigenaar van de wal. Afhankelijk hiervan start de uitvoering.
2	Beheer en onderhoud bomen	001/2016 1/2017 108/2017	1.323.813	322.407	1.001.406	Budget beschikbaar voor uitvoering in de jaren 2017-2020. Jaarlijkse deelbudgetten € 375.000 per jaar. 2017 is afgerond. Geheel afgerond eind 2020
2	Ecologisch bermbeheer (amendement)	1/2017	100.000	0	100.000	Op dit moment in de overlegfase. Afronding eind 2018.
8	Project maatschappelijk vastgoed	001/2016 15/2016 101/2017 108/2017	254.217	18.891	235.326	Uitvoering afhankelijk van projecten. Er ligt inmiddels een toetsingskader voor beoordeling van plannen. Er ligt een opdrachtverlening voor de externe begeleiding voor de uitwerkingsfase van het project. Uitgaven (mede) afhankelijk van externe ontwikkelingen. Er is geen einddatum in te plannen
8	Vitaal platteland	101/2016 108/2017	416.300	28.126	388.174	Thema's worden uitgewerkt in samenwerking met de provincie. Het betreft een meerjarig budget dat doorloopt in 2018.
8	Subsidieregeling dorpsinitiatieven vitaal platteland	10/2016 108/2017	150.000	11.500	138.500	Thema's worden uitgewerkt in samenwerking met de provincie. Het betreft een meerjarig budget dat doorloopt in 2018.
8	Herinrichting dorpsplein Gasselte	2017/105	200.000	0	200.000	Er is gestart met de aanbesteding. Afronding in 3e kwartaal 2018.
2	Vervanging Peugeot Partner 2016	001/2016	18.000	0	18.000	De ontvangen offerte is in behandeling. Eerst uitgesteld in verband met wijziging in uitvoeringsplan gladheidbestrijding en nieuwe inzichten in aan te schaffen materieel. Aanschaf 1e kwartaal 2018.
2	Vervanging Stobbenfrees 2016	01/2016	10.000	0	10.000	In oriëntatiefase. Aanschaf uiterlijk 1e kwartaal 2018
2	Vervangen MAN bedrijfswagen 2017	01/2017	160.000	0	160.000	Inkooptraject is gestart. Uiteindelijke aanschaf 2 kwartaal 2018.
8	Uitvoeringsprogramma Gasselterveld	20/2011 01/2012	269.660	19.331	250.329	Voortgang mede afhankelijk van externe ontwikkelingen. Loopt heel 2018 door.
			5.354.871	454.989	4.899.882	

4.1 Voortgang kredieten

In uitvoering

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
0	Ondersteuning evenementen	1/2017	20.000	10.000	10.000	Betreft ondersteuning voor een 20- tal evenementen. Afronding in eerste half jaar 2018.
0	Strategische toekomstvisie 2020	09/06/20 10/2014 001/2016 108/2017	65.312	1.912	63.400	Budget betreft een deel van het uitvoeringsprogramma herijkte toekomstvisie en is bedoeld voor de organisatieontwikkeling in het kader van de nieuwe kijk op bestuur en participatie. Loopt door t/m 2020
0	Strategische toekomstvisie jouw idee	103/2017	72.091	39.060	33.031	Budget is samengevoegd met restant budget communicatie en burgerparticipatie 2017 ad € 22.000. 2017 is afgerond. 2018 is gestart en wordt afgerond in het 4e kwartaal 2018.
0	Het jaar van de dorpen	1/2017	94.514	31.909	62.605	Afronding in het 2e kwartaal 2018
3	Uitvoering geactualiseerde economische	1/2017	15.500	11.716	3.784	Afronding in 4e kwartaal 2017
4	Asbest de Kameleon Eexterveen	15/2016 108/2017	55.000	49.761	5.239	Afronding in 4e kwartaal 2017
4	Laageletterheid	1/2017 2017/110	47.387	12.308	35.079	Doorlopend traject en uitvoering van vastgesteld beleid. Op dit moment is er geen einddatum waarop het project eindigt.
5	Continuering cultuurbeleid	01/2017 2017/201	50.511	6.770	43.741	Doorlopend traject voor looptijd cultuurnota t/m 2020
5	Accommodatie voetbal sportpark De Goorns,	002/2016	1.006.422	323.530	682.892	Afronding 4e kwartaal 2017.
5	Vervanging gymmaterialen 2017	1/2017	17.000	16.018	982	De investeringskredieten gaan vervallen en worden miv 2018 omgezet in een exploitatiebudget. Afronding 4e kwartaal 2017
5	Verenigingsondersteuning SportDrenthe	01/2015	50.000	0	50.000	Project loopt door in 2018.
6	Leerwerktrajecten 2014	01/2013 103/2016 1/2017	50.000	12.487	37.513	Uit dit budget worden de BBL medewerkers bekostigd. Er is sprake van een doorlopende instroom. In de begroting 2017 is aanvullend budget opgenomen. Loopt door in 2018.
6	Uitvoeringsbudget toekomstvisie Sociaal Domein	001/2016 101/2017	85.213	2.089	83.124	Loopt door in 2018. Afronding hangt af van snelheid vormgeven transformatie
7	Project vandalisme en middelengebruik	09/119 103/2016	5.536	1.500	4.036	Wordt ingezet voor incidentele projecten waaronder "makluk zat" en eindejaarsactiviteiten. Eind 2017 afgerond.
6	Gezondheidsbevordering JOGG	1/2017 2017/108	24.865	0	24.865	Project loopt heel 2018 nog door.
6	Project samen oud	2017/110	45.000	0	45.000	Project loopt tot en met 2019
6	Healthy Ageing	10/2013 01/2014 103/2016	47.348	0	47.348	Budget toegekend bij beleidsplan 2013 van € 20.000. In 2014 verhoogd met € 40.000. Er is inmiddels een uitwerkingsplan met verschillende projecten. Er is € 45.000 beschikbaar gesteld voor project vitalisering regio's en wijk van de toekomst. Loopt door in heel

4.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
7	Aanpak en preventie zwerfafval	10/2015	21.834	2.164	19.670	Is meerjarig gesubsidieerd project. Loopt door in heel 2018.
2	Wegreconstructie i.v.m. rioleringswerkzaamheden Dobbenwal Gieten	112/117	55.000	0	55.000	Het werk is gegund. Afronding in 1e kwartaal 2018.
2	Wegwerkzaamheden i.v.m. riolering	2017/109	65.000	0	65.000	Afgerond in de 4e kwartaal 2017
2	Uitvoering centrumvisie Rolde fietsoversteek	01/2012 01/2014 08/2014 103/2016 108/2017	150.000	10.108	139.892	Afronding 4e kwartaal 2017/1e kwartaal 2018
2	Bermbeheer graskeien project	1/2017	120.000	0	120.000	De aanbesteding is geweest. Het werk wordt opgeleverd in het 4e kwartaal 2017.
2	Graskeien Annerstreek Annen	2017/110	70.000	0	70.000	De aanbesteding is geweest. Het werk wordt opgeleverd in het 4e kwartaal 2017.
2	Verkeers- en vervoersmaatregelen budget 2016 /2017	001/2016 15/2016 1/2017	88.767	49.403	39.364	Het budget wordt gekoppeld aan verschillende projecten. Onder andere opstellen nieuw GVVP wordt hier uit bekostigd. Afronding in 1e kwartaal 2018
2	Openbare verlichting 2016	001/2015	182.107	159.928	22.179	Afronding in 4e kwartaal 2017
2	Verv. Riolering Dorpsstraat Eexterveen	2017/109	190.000	3.502	186.498	Afgerond in de 4e kwartaal 2017
2	Vervanging rioolgemalen 2015	105/2016	98.451	78.654	19.797	Afronding in 4e kwartaal 2017
2	Meetplan riolering	106/3025	10.233	7.630	2.603	4 jarig traject. Laatste jaar 2017. Eind 2017 afgerond.
2	Rioolverv. Schoolstr.en Molenakkers Annen	2016/110	196.078	169.482	26.596	Afronding 4e kwartaal 2017
2	Carspellaan Rolde vervangen en afkoppelen	2016/109	221.587	10.689	210.898	Afronding 1e kwartaal 2018
2	Vervanging riolering Asserstraat	2017/104	140.000	0	140.000	Afronding in 4e kwartaal 2017
2	Dobbenwal Gieten	2017/112	40.000	0	40.000	Het werk is gegund. Afronding in 1e kwartaal 2018.
2	Dorpsstraat Eexterveen	geen	190.000	0	190.000	Gereed 4e kwartaal 2017
2	Deelreparaties	geen	100.000	0	100.000	De deelopdrachten zijn verstrekt
2	Onderhoud vervanging beschoeiing vijver de Haven	1/2017	30.000	2.400	27.600	Afronding in 4e kwartaal 2017. Het werk is vertraagd doordat bij de uitvoering tegen bekabeling is aangelopen.
7	Verduurzaming accomodaties / duurzaamheid	01/2015	54.591	5.445	49.146	Budget wordt bij jaarrekening samengevoegd met
7	Duurzaamheidsfonds	1/2017 2017/108	400.000	25.554	374.446	De energieleningen (DEO) worden ook uit dit budget bekostigd. Wordt bij najaarsnota nog aangepast/verwerkt.
7	Bijdrage bodemsaneringskosten	2017/108	117.482	89.637	27.845	Provincie voert uit, wij betalen deel van de kosten

4.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1-2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
8	Verbeteringen winkelcentrum Gieten	01/2014 001/2016 15/2016 1/2017 101/2017	721.817	160.741	561.076	Budget is beschikbaar gesteld in begroting 2014. Uit Fonds grote projecten. Is gerelateerd aan het opstellen van de centrumvisie Gieten. Dit is een langdurig traject. De uitgaven zijn mede afhankelijk van de uitkomsten van de visie en medewerking van derden.
8	Nieuwe omgevingswet	10/2016	50.000	0	50.000	Project is inmiddels opgestart, budget benodigd voor inhuur van externe expertise.
8	Bestemmingspl. T.b.v. woonwensenonderz.	2017/108	15.000	0	15.000	Onderzoek in Annen loopt. Afronding 4e kwartaal 2017. Eventueel Afronding 2e kwartaal 2018
8	Inhuur deskundigheids natuurwetgeving	2017/110	15.036	6.512	8.524	
8	Uitvoeren plan van aanpak brandveiligheid	01/2015 101/2016 108/2017	177.329	56.826	120.503	In de begroting 2015 zijn voor het vervolg van het project uit 2013 extra middelen gevraagd. Project is in uitvoering. Loopt meerdere jaren.
8	Controle brandveiligheid gebouwen en	1/2017	45.000	9.742	35.258	Afgerond in 2e kwartaal 2018
8	Bijdrage Kymelsberg Schipborg	11/109 103/2016	5.000	753	4.247	Heeft begin 2017 een vervolg gekregen in het kader van burgerparticipatie. Afronding in 4e kwartaal 2017
5	Versterking Toerisme en recreatie	01/2016 1/2017	75.000	45.409	29.591	Afronding 4e kwartaal 2017
7	Zonnelingen	10/2015	203.276	160.000	43.276	Uitgaven zijn afhankelijk van de mate van aanvragen van zonnelingen.
2	Bloemrijke akkers	01/2017	37.500	7.500	30.000	Budget voor een periode van 5 jaar. Loopt t/m 2021
2	Toeristisch beleid	01/2017	60.000	7.499	52.501	Budget voor in 2016 vastgesteld meerjarig nieuw beleid (Nieuwe Trop)
0	GBA	09/01/130	70.047	11.941	58.106	I-burgerzaken draait inmiddels intern. Het is nu zaak dat de nieuwe e-diensten voor de burger beschikbaar worden gemaakt. Verwachting is dat de eerste diensten in december 2017 live te hebben. In 2018 zullen meerdere diensten volgen.
0	Restauratie archiefstukken	001/2016 108/2017 01/2017	50.000	0	50.000	Er wordt voor 4 jaren een bedrag ad € 25.000 geraamd. Aanbesteding vindt plaats voor meerder jaren tegelijk. Offertes zijn aangevraagd. Deel 2017 in 4e kwartaal afgerond.
0	Frictiekosten Drentsche Aa	10/2013 en 01/2016 15/2016 108/2017 101/2017	169.643	32.689	136.954	Bedrag beschikbaar voor samenwerkingsverband Drentse Aa. De ontwikkeling loopt in 2018 door. Bedrag blijft hiervoor beschikbaar.
0	Virtualisatie software 2012	01/2012 130/2017	7.677	0	7.677	Financiële afwikkeling volgt nog, wordt betrokken bij toekomstige vervanging werkplekken en serverpark. Offerte is aangevraagd. Aanbesteding nog in 2017. Uitvoering 1e kwartaal 2018.

4.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1-2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
0	Doorontwikkeling Triple C	130/2017	72.885	0	72.885	Betrokken in IBP 2016-2020. Voor het eind van 2017 is een grote update doorgevoerd. Loopt door t/m 2020
0	Basiskaart grootschalige topografie	01/2017	18.589	0	18.589	Het beheer van de BGT gaat naar Assen. Assen investeert nog € 35.000 in software. Een deel wordt doorgerekend aan ons ca € 8.750,- daarnaast moet nog € 10.000 worden geïnvesteerd in een koppeling. Afronding 1e kwartaal 2018
0	Informatiebeleidsplan 2016-2020	01/2017	76.000	5.199	70.801	Doorlopend tot en met 2020
0	Digitalisering dossiers	108/2017	84.946	26.012	58.934	Aanbesteding wordt laatste kwartaal 2017 op de markt gezet. Fase 1 is daarmee afgerond.
0	Basiskaart grootschalige topografie	103/2016 108/2017	56.296	348	55.948	Momenteel ligt er een rapport van Geon over het beheer van de BGT. Aan de hand van dit rapport zal het beheer verder en beter worden ingericht. Wordt uitgevoerd in samenwerking met Assen en Tynaarlo. Zolang het beheer door Assen nog niet is geformaliseerd dit budget nog laten staan omdat er wellicht nog werkzaamheden moeten worden verricht.
0	GVR (Vicrea) BAG applicatie	105/2013	35.791	0	35.791	Budget wordt gebruikt voor stelselmatig upgraden systeem. BAG 2.0 is eerst landelijk uitgesteld. Ook de perikelen met de leverancier moeten eerst opgelost zijn. Verwachte afronding 4e kwartaal 2018
0	Budget TROP	09/119 103/2016 108/2017	39.228	11.850	27.378	Besteding budget op basis van prioritering in het in 2016 vastgestelde nieuwe toeristisch plan. Loopt door in heel 2018
0	I-pads ambtenaren hardware 2015	01/2015	30.617	0	30.617	Project is opgestart, alleen vervanging indien noodzakelijk. Uitvoering wordt onderdeel van de werkplek 2018. Afronding naar verwachting in 3e kwartaal 2018.
0	Noodstroomvoorziening hardware 2016	001/2016	10.000	3.577	6.423	Afronding 1e half jaar 2018
0	Doorontwikkeling Triple C	130/2017	72.885	0	72.885	Betrokken in IBP 2016-2020. Voor het eind van 2017 is een grote update doorgevoerd. Loopt door t/m 2020
0	Implementatie BIS	106/2016	10.833	0	10.833	Koppeling met zaakstelsel moet nog plaatsvinden. Bestemd voor I-babs. Afronding in 2e kwartaal 2018
0	Informatiebeveiliging	106/2016	29.396	5.779	23.617	Doorlopend project tot en met 2020
0	Uitbouw basisreg.koppelingen		93.066	0	93.066	Reeds een aantal koppelingen op dit budget aangeschaft. Budget is in 2017 beschikbaar, € 100.000. Doorlopend tot en met 2020
0	Rapportagetools zaakstelsel	01/2107	15.000	39.838	-24.838	In kwartaal 4 zijn de zaakstelselgegevens beschikbaar. In 2018 wordt verder uitgebouwd met financiële gegevens. Aanvulling op budget door overheveling van G-Bos software € 15.000

4.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
0	Strategische toekomstvisie aanv..leefbaarheidsfonds	103/2017 2018/108	111.553	20.000	91.553	Beschikbaar bedrag aangevuld met restant 2016. Uitgaven afhankelijk van aanvragen. Er is geen einddatum aan te geven.
			6.679.354	1.745.871	4.933.483	

4.1 Voortgang kredieten

Niet gestart

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
0	Realisatie toekomstagenda dorpen	1/2017 2017/10 2017/103	125.000	0	125.000	Budget aangevuld met deel budget uitvoeringsprogramma herijkte toekomstvisie, budget is nieuw in 2017. Afhankelijk van nog te ontwikkelen beleid in samenwerking met de dorpen. Bedrag van € 10.000 bestemd voor jullie idee samen uitvoeren.
5	Vanuit cultuurhistorie landhoofden herstel Gasselternijveen	01/2017	23.500	0	23.500	uitvoering in 4e kwartaal 2017
2	Wegreconstructie i.v.m. rioleringswerkzaamheden	001/2016	10.000	0	10.000	Wordt gekoppeld aan rioleringsproject Parachutistenstraat
5	Kunstgrasveld Gieten	1/2017	410.000	0	410.000	Uitvoering in 2018. Uitvoering vindt plaats na vernieuwbouw van de accommodatie
2	Openbare verlichting 2017	1/2017	274.000	0	274.000	Offerte traject afgerond. Aanbesteding en uitvoering volgt. Afronding in 4e kwartaal 2018
2	Kolkenzuiger vv 2016	112/2016	32.560	0	32.560	Krediet wordt in 2018 gebruikt om nieuwe combinatie, rioolbus en aanhanger, aan te schaffen. Na vaststelling van de begroting 2018 start voorbereiding. Afronding in 2e kwartaal 2018
2	Rioolreiniger rioned HD60	112/2016	11.821	0	11.821	Krediet wordt in 2018 gebruikt om nieuwe combinatie, rioolbus en aanhanger, aan te schaffen. Na vaststelling van de begroting 2018 start voorbereiding. Afronding in 2e kwartaal 2018
2	Renovatie rioolgemalen 2017	geen	63.000	0	63.000	Opdracht verstrekt. Afronding in 4e kwartaal 2018
2	Waardeellaan Gieten	geen	100.000	0	100.000	Aanvullend budget Waardeellaan. Budget nodig afhankelijk van verdere uitwerking en informatieavond. Uitvoering verwacht 2e kwartaal 2018.
2	Strooier opzet 2014	10/2014	20.000	0	20.000	In verband met wijziging in uitvoeringsplan gladheidbestrijding nieuwe inzichten in aan te schaffen materieel. Afronding in 2e kwartaal 2018
8	Bio plan Drentsche Aa	10/2016 101/2017	25.000	0	25.000	Afhankelijk van externe ontwikkelingen binnen het Drentse Aa gebied vindt uitvoering plaats. Loopt door in heel 2018.
2	VV sneeuwplough Nido K240	01/2015	7.000	0	7.000	In verband met wijziging in uitvoeringsplan gladheidbestrijding nieuwe inzichten in aan te schaffen materieel. Afronding in 2e kwartaal 2018
2	Grond 2e fase sociale huurwoningen	04/2016	200.000	0	200.000	Gaat van start op het moment dat de 1e fase is verkocht
2	Installaties 2e fase sociale huurwoningen	04/2016	150.000	0	150.000	Gaat van start op het moment dat de 1e fase is verkocht
2	Bouw 2e fase sociale huurwoningen	04/2016	650.000	0	650.000	Gaat van start op het moment dat de 1e fase is verkocht
2	Bouw schuurtjes 2e fase sociale huurwoningen	04/2016	17.000	0	17.000	Gaat van start op het moment dat de 1e fase is verkocht
2	Grond 2e fase sociale huurwoningen Nooitgedacht	04/2016	200.000	0	200.000	Gaat van start op het moment dat de 1e fase is verkocht

4.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2017	Besteed 2017	Saldo sept. 2017	Toelichting
0	Ipads- Cie leden	01/2014	10.000	0	10.000	Betreft 1e ronde vervanging, vindt plaats op basis van noodzakelijkheid niet alleen verstrijken van vervangingstermijn. Vervanging raad/commissieleden vindt plaats na de verkiezingen. Gehele jaar 2018.
0	Autocad systeem 2014	01/2014	30.000	0	30.000	Vervanging in 2019
0	Digitale schoolborden hardware 2015	01/2015	17.500	0	17.500	Afronding in 2e kwartaal 2018.
0	Civision kadaster	001/2016	15.000	0	15.000	Vervanging vindt plaats op basis van gebleken noodzaak, niet alleen na afloop van de afschrijvingstermijn. Mede afhankelijk van samenwerking SDA belastingen en BGT.
0	I- phones 2017	01/2017	50.000	0	50.000	Vervanging is onderdeel van werkplek 2018. Schatting 2e of 3e kwartaal 2018.
0	Vervangen scanstraat 2017	01/2017	30.000	0	30.000	Vervanging vindt plaats op basis van gebleken noodzaak, niet alleen na afloop van de afschrijvingstermijn. Scanners zijn 4 en 6 jaar oud en aan slijtage onderhevig. Indien een beurt niet helpt dan zal dit budget aangesproken worden. Budget blijft beschikbaar in 2018.
0	Virtualisatie software en telewerken	01/2017	27.500	0	27.500	Wordt betrokken bij werkplek 2018. Loopt mee in lopende offerte verzoek werkplekken.
0	Office 2010 vervangen 2017	01/2017	85.000	0	85.000	Vervanging vindt plaats op basis van gebleken noodzaak, niet alleen na afloop van de afschrijvingstermijn. Afronding in in 4e kwartaal 2018. Mede afhankelijk van of er ivm werkplek 2018 nieuwe licenties worden aangeschaft.
0	Gem.data infrastructuur	01/2017	12.500	0	12.500	Vervanging vindt plaats op basis van gebleken noodzaak, niet alleen na afloop van de afschrijvingstermijn. Afhankelijk van ontwikkeling van de digitale agenda 2020
0	Uitbouw GIS	01/2017	12.500	0	12.500	Opdracht tot het verstrekken van data (puntenwolk) is verstuurd (voor het maken van 3d modellen). Gedeeltelijke aanschaf in 2017. Afronding 2019
			2.408.881	0	2.408.881	

4.2 Grondbeleid

Grondbedrijf

Door middel van deze rapportage willen we u informeren over de actuele ontwikkelingen. Daarnaast willen we een actueel beeld scheppen van de voortgang en de financiële positie van de diverse complexen. Van de complexen in exploitatie Bedrijventerrein Bloemakkers, Nooitgedacht, SWS Oostermoer in Gieterveen, Gasteren 3^e fase en Eext Noord Oost wordt de voortgang door middel van een geactualiseerde voortgangsrapportage weergegeven.

Actuele ontwikkelingen

De markt

De markt is in 2017 verder aangetrokken. Dit heeft geresulteerd in meer verkopen in Nooitgedacht, kavelverkoop en reserveringen in Gasteren, kavelreserveringen in Eext en een verkochte bedrijfskavel op bedrijventerrein Bloemakkers. In de actualisaties van de verschillende grondexploitaties wordt hier verder op in gegaan

Vennootschapsbelasting (VPB)

Per 1 januari 2016 is de VPB voor gemeenten ingevoerd. Indien het grondbedrijf winstgevend is dient vennootschapsbelasting te worden betaald. De opbrengsten van het grondbedrijf worden dan opgenomen in de aangifte vennootschapsbelasting. Tevens dient het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen te worden gewaardeerd op de fiscale openingsbalans. De beoordeling van de winstgevendheid is ingewikkeld en landelijk nog onderwerp van discussie. Uit eigen berekeningen blijkt dat het te betalen bedrag aan VPB op de grondexploitaties is op korte termijn beperkt is. De berekening voor 2016 ligt ter beoordeling bij de belastingdienst. Dit is mogelijk anders indien een (enorm) herstel in de vastgoedmarkt optreedt in 2018. Naarmate meer tijd verstrijkt neemt het risico op een (hoger) te betalen bedrag aan VPB toe.

Af te sluiten “complexen in exploitatie” in 2017

Geen

Complexen in exploitatie

Complex	Boekwaarde 31-12-2016	Baten t/m okt-17	lasten t/m okt-17	m² nog te verkopen	Verwacht eindresultaat
In exploitatie zijnde complexen					
Nooitgedacht	8.685.678	1.096.731	198.724	92.000	845.000
Bloemakkers	2.138.339	119.860	8.742	58.810	0
SWS Oostermoer	215.802	0	1.390	3.396	0
Eext Noord Oost	80.112	0	22.513	2.944	145.000
Gasteren 3 ^e fase	179.759	81.500	512	4.848	440.000
	11.299.690	1.298.091	231.881	161.998	

Opmerking:

- 1) In de kolommen baten en lasten t/m oktober 2017 zijn nog niet verwerkt de interne loonkosten en financieringskosten. Deze kosten worden aan het eind van het jaar geboekt.

Voortgangsrapportage exploitatie Nooitgedacht

Twee keer per jaar wordt middels een voortgangsrapportage informatie gegeven over de exploitatie van Nooitgedacht. In het voorjaar ligt het accent op de financiële ontwikkeling, in de najaar rapportage met name op de marktontwikkelingen.

Op 22 oktober 2003 is door de gemeenteraad van Aa en Hunze het bestemmingsplan Rolde-Zuid goedgekeurd. Op 7 juni 2004 is er een samenvoeging geweest met een herziening van het plan (volgens artikel 30 WRO).

[illegible]

In 2016 is het bestemmingplan geactualiseerd. Daarvoor waren een aantal redenen. Allereerst geeft een geactualiseerd bestemmingsplan meer rechtszekerheid aan de huidige bewoners (het vigerend bestemmingsplan was zeer flexibel). Het plan is daarbij in overeenstemming gebracht met de feitelijke situatie. Door ontwikkelingen in de bouwvoorschriften (bijv. hogere plafonds, daarmee ook hogere goot- en noklijnen) was er ook behoefte om de bestemmingsplanregels aan te passen aan deze tijd. Ten slotte vraagt de huidige zorgvraag om woon- en dagvoorzieningen die moeizaam waren in te passen in het plan. Dit vraagt om een bouwvolume waarin niet werd voorzien. Inmiddels is het plan in procedure geweest en heeft de Raad ingestemd met het geactualiseerde bestemmingplan.

4.2 Grondbeleid

2 Woningbouwprogramma

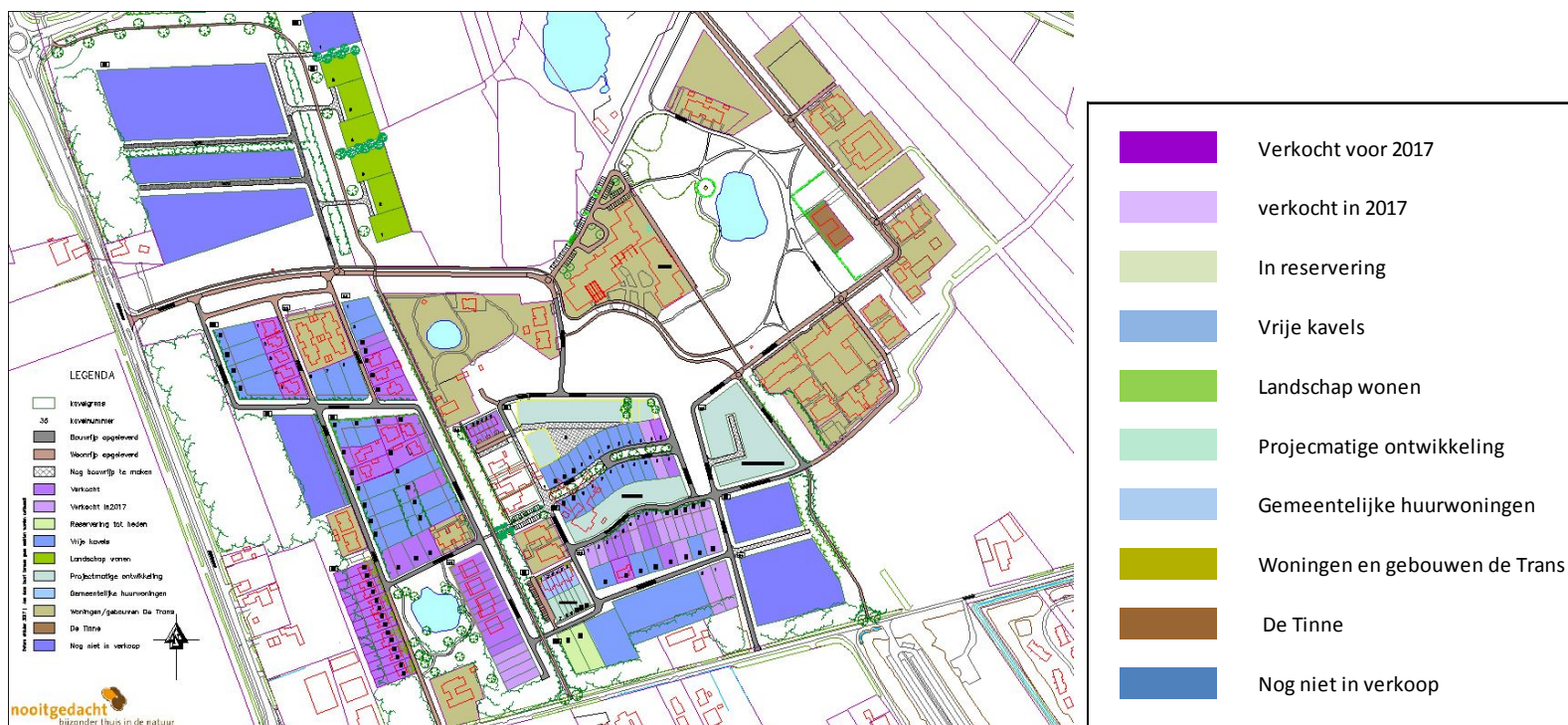
Het door de Raad vastgesteld woningbouwprogramma voorziet in totaal in ca. 285 woningen, waarvan vanaf 2017 nog 220 te realiseren in 8 jaar, dus tot en met 2024. De verdeling over de verschillende woningcategorieën (waaronder 30% in de sociale huur en koop) wordt daarbij als marktconform beoordeeld.

2.1 Gerealiseerde woningbouw in 2017

In totaal zijn er tot medio oktober 2017 19 woningen verkocht.

- 1) Aan de Germondylaan zijn de laatste 4 venwoningen verkocht en in aanbouw.
- 2) De verkoop van 14 woningen 2/1 kap aan de Broeder Sylvesterlaan is in 2015 gestart. In 2016 zijn er 5 verkocht, in 2017 de resterende 9 woningen. De bouw is bijna geheel gereed.
- 3) Er zijn 6 vrije sector kavels verkocht. 2 hofkavels, 2 welstandsvrije kavels en 2 brinkkavels aan de Germondylaan. Daarnaast zijn er nog 3 hofkavels en 2 welstandsvrije kavels in de vrije sector in optie gegeven.

Op de hierna weergegeven overzichtskaart is de meest actueel situatie weergegeven. De in 2017 verkochte kavels zijn licht-paars gekleurd, de reserveringen licht-groen.

4.2 Grondbeleid

2.2 Samenwerking De Trans

De Trans heeft vorig jaar reeds aangegeven zich te kunnen vinden in de herijking van de plannen, en daarmee ook in de visie op de (beperkte) spreiding van zorgwonen over het plan. Over de daarbij noodzakelijke grondruiling zijn nog geen formele besluiten genomen, wel zijn inmiddels de gesprekken over de exacte uitruil (met gesloten beurs) in een afrondend stadium. De Trans verwacht dit jaar de herontwikkeling van het centrale gebouw te voltooien. In overleg met de gemeente wordt momenteel het plan voor de buitenruimte vorm gegeven. Het nieuwe gebouw is in mei 2017 geopend.

2.3 Samenwerking Corporaties

Er is wederom overleg gevoerd over hun mogelijke betrokkenheid bij de bouw van sociale (huur) woningen. Daarbij is afgesproken dat (gekoppeld aan de prestatie afspraken 2017) aan de Volmacht de kavels voor de bouw van 12 sociale huurwoningen in Nooitgedacht wordt aangeboden. De aanbidding is inmiddels door de gemeente gedaan.

3 Overzicht stand van zaken

Op de hierboven bij 2.1 toegevoegde kaart is aangegeven welke kavels in 2017 zijn verkocht(licht-paars) en welke in reservering(licht-groen) zijn gegeven. De donker paarse kavels zijn voor 2017 verkocht en inmiddels bewoond.

De sloop van de woningen van De Trans is, op de woningen met de naam “De Havens” na, afgerond. Voor deze cliënten wil De Trans nieuw bouwen op de parklocatie in Nooitgedacht. De planvorming door GGZ Drenthe is verder gevorderd. De Trans verwacht eind 2017 gereed te zijn met de bouw. De sloop van de havens is gepland in 2019. Periodiek vindt er formeel overleg plaats met de directie van De Trans.

De PR is volledig nieuw opgezet. Dit gebeurt in nauw overleg met, en in samenwerking met de ontwikkelende bouwers. De site is aangevuld, de promotie borden zijn vervangen, de verkoopcampagne is herijkt, en de gemeentelijke verkoop organisatie heeft letterlijk en figuurlijk een eigen gezicht gekregen (Bel Det). Regelmatig wordt er geadverteerd, inmiddels ook via social media (zoals facebook en twitter). En er worden verkoop-/infodagen op locatie georganiseerd. Deze dagen worden zeer goed bezocht.

Voor de verkoop van de vrije kavels is in september 2017 een overeenkomst aangegaan tussen gemeente en Lamberink Makelaars & Adviseurs.

Het “koop klimaat” in Nederland en ook in Nooitgedacht is beduidend positiever dan voorgaande jaren. Aan de opties, verkopen en belangstelling door middel van telefoontjes, mailtjes, bezoek van de website, en de belangstelling voor de door de gemeente georganiseerde informatiedagen is te merken dat de woningmarkt flink is aangetrokken.

Aannemer Hesco Bouw gaat zes energiezuinige rijwoningen bouwen aan de Germondylaan in Nooitgedacht. De woningen hebben geen gasaansluiting en zijn door de hoeveelheid zonnepanelen zelfvoorzienend in het elektra verbruik, waardoor er geen energielasten zijn. Hesco geeft aan dat er voldoende interesse voor deze woningen is.

4 Risico's

4.1 Aankooprisico

Aankooprisico's voor grondaankopen ten behoeve van het bestemmingsplan gebied zijn niet meer aanwezig. In 2014 is, na overleg met de provincie, besloten boscompensatie toe te passen voor de ontwikkeling Nooitgedacht. De totale compensatie bedraagt 103.932 m2. Binnen het plan kan een oppervlakte van 17.580 m2

4.2 Grondbeleid

gerealiseerd worden. Verder is een terrein van ca. 10.000 m² rondom het “ambachtsterrein” tussen de N33 en de Borgerderstraat beschikbaar en is eerder ruim 40.000 m² aan gronden verworven. Voor de resterende aankoop en alle benodigde inrichting is in de exploitatie een bedrag van € 341.000 opgenomen. Hierop is tot nu toe geen beroep gedaan.

4.2 Afzetrisico

In opdracht van de gemeente, mede naar aanleiding van een vraag van de externe accountant, heeft Companen in 2014 een aanvullend marktonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn verwerkt in de grondexploitatie. Er wordt nu uitgegaan van de verkoop van gemiddeld 28 kavels per jaar gedurende de looptijd. In 2017 denken we 22 kavels te verkopen. Als de marktontwikkeling doorzet verwachten we in 2018 wel 28 kavels te kunnen verkopen.

4.3 Bodemverontreiniging risico

In het te exploiteren gebied is geen verontreinigingsrisico aanwezig.

4.4 Planschaderisico

Binnen deze exploitatie niet aan de orde.

4.5 Renterisico

De rentecomponent blijft een risico. Door de nieuwe BBV regels m.b.t. het grondbedrijf is een wijziging doorgevoerd in de verslaggevingsregels m.b.t. de rentetoerekening. Dit betekent dat de gehanteerde rentevoet dient aan te sluiten op de werkelijk betaalde rente. Voor 2017 is dat percentage 1%. Een lage rente leidt tot een lager renterisico binnen de grondexploitatie omdat een langere looptijd minder financiële gevolgen heeft.

4.6 Uitvoeringsrisico

Door de toenemende vraag in de bouw zijn de prijzen gestegen. Waarschijnlijk zet deze prijsstijging in 2018 door. Met de in 2017 uitgevoerde bouw- en woonrijp werkzaamheden is het risico voor kostenoverschrijding, c.q. prijsstijgingen afgenomen.

5. Strategie en prognose

5.1 Ontwikkelingen binnen het plan

Richting de woningbouwontwikkeling, is een nieuwe rondje langs ontwikkelende bouwers gedaan. Het doel was om te komen tot nieuwe marktinitiatieven. Dit heeft geresulteerd in drie nieuwe projecten met duurzame woningen op de Brinken. Door het besluit om van de ontwikkelde bouwers een “nul op de meter” woning te eisen heeft de planvorming bij de ontwikkelde partijen wel circa een half jaar vertraging opgelopen.

Inmiddels zijn de plannen herzien, en door welstand geaccordeerd. Daarbij kwam aan het licht dat door de nieuwe eis “nul op de meter”, op een aantal punten, er discrepanties ontstaan tussen beeldkwaliteitplan/bestemmingsplan en de gewenste woningen. met name de oriëntatie en omvang van het dakvlak (tot ca 40 m² zonnepaneel) geeft strijdigheden. Op dit punt zullen het komende jaar nog nadere voorstellen voor aanvullingen of aanpassingen van beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan worden gedaan.

De verwachting is dat, indien de onderhandelingen positief worden afgerond, de verkoop en bouw in 2018 zal starten. De nieuwe projecten zijn:

- In het gebied tussen de Stroetenweg/Koningspark en Broeder Sylvesterlaan wordt door Tonnis Bouwman Architect in samenwerking met Hesco Bouw gefaseerd twaalf 2/1kap geschakelde woningen en vijf vrijstaande woningen ontwikkeld.

4.2 Grondbeleid

- Aan de Broeder Sylvesterlaan wordt door Puur Architecten in samenwerking met Hesco Bouw twaalf levensloopbestendige woningen ontwikkeld en gefaseerd in de markt gezet.
- Aan de Stroetenweg/Broeder Quirinuslaan wordt door Sax Archtiecten in samenwerking met Aedificat 26 rijwoningen ontwikkeld in het sociale koop segment en deels wellicht in de vrije sector huur.
- Voor de Es dient na het schrappen van de weidekavels het plan opnieuw te worden ontwikkeld. Er wordt nu gewerkt aan een plan voor de realisatie van 6 landgoedwoningen. (helder-groen aangegeven op de kaart)

Het communicatie plan is verder uitgewerkt, de site is vernieuwd en er wordt regelmatig via social media geadverteerd alsmede exposure ter plaatse door middel van de Infodagen. Voor de verkoop van de vrije kavels hebben we een nieuwe makelaar in de arm genomen, makelaardij Lamberink. Naast al deze activiteiten blijven wij regelmatig adverteren en ons presenteren.

Er is een besluit genomen om het plan Nooitgedacht te laten groeien naar een “energie neutrale wijk” met als doelstelling om alle nieuwe woningen een EPC van nul of minder te laten hebben en in het nog te ontwikkelen deel (de Es) geen gasnetwerk aan te leggen. Tevens wordt er een campagne “Nooitgedacht energie neutraal” opgestart. Met een bijdrage die particuliere kopers van een kavel uit het duurzaamheidsfonds kunnen krijgen bij duurzame bouw, hopen we ook een extra impuls geven aan de ontwikkeling van het plan.

5.2 Financiële stand van zaken en prognose

De in 2017 geprognoseerde inkomsten worden grotendeels gerealiseerd. De uitgaven zijn lager dan begroot omdat het bouw- en woonrijp maken deels uitgesteld is. De boekwaarde van Nooitgedacht is hierdoor in 2017 afgenomen en het risico verlaagd.

De geprognoseerde inkomsten op de Es zijn bij de actualisatie voor de najaarsnota gelijk gehouden aan die bij de jaarrekening. Een succesvolle ontwikkeling van 6 landgoedwoningen zal een positief effect hebben op het resultaat van de exploitatie. Indien het plan concreet is bij de jaarrekening zullen de effecten dan worden meegenomen in de actualisatie.

5.3 Overzicht nog uit te voeren werkzaamheden

Voor De Es is met het schrappen van de Weidekavels weer een nieuwe “blanco” situatie ontstaan. De uitwerking hiervan heeft invloed op de nog uit te voeren werkzaamheden.

4.2 Grondbeleid

Voortgangsrapportage exploitatie bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers te Gieten

1. Grondexploitatie

1.1 Omschrijving exploitatie

Op 25 november 2009 is door de gemeenteraad het bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers te Gieten met bijbehorende exploitatieopzet vastgesteld. Ten behoeve van de beeldkwaliteit van het bedrijventerrein Bloemakkers en met name ten behoeve van de zone langs de N34, zijn aanvullende beeldkwaliteitseisen vastgesteld die als bijlage bij de bestemmingsplan-toelichting zijn toegevoegd.

Het exploitatiegebied omvat de gronden in het bestemmingsplan uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers waarvan een deel reeds is uitgegeven en bebouwd. Dit betreft dus het reeds bestaande bedrijventerrein Bloemakkers.

De exploitatie van het bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers is een samenvoeging van 4 exploitatiecomplexen te weten: 'Uitbreiding Bloemakkers Gieten', 'Bloemakkers Gieten', 'Bloemakkers 2004' en 'Dressuurcentrum Gieten'. De boekwaarden van deze complexen zijn daarmee opgenomen in de exploitatie 'bestemmingsplan uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers'.

Naast de grondexploitatie Nooitgedacht te Rolde kent de grondexploitatie uitbreiding Bedrijventerrein Bloemakkers een aanzienlijk volume, namelijk een omzet van ruim € 4,5 miljoen. Gelet op de omvang en de looptijd is een doorlopende actualisatie van de grondexploitatie van groot belang.

1.2 Exploitatieperiode

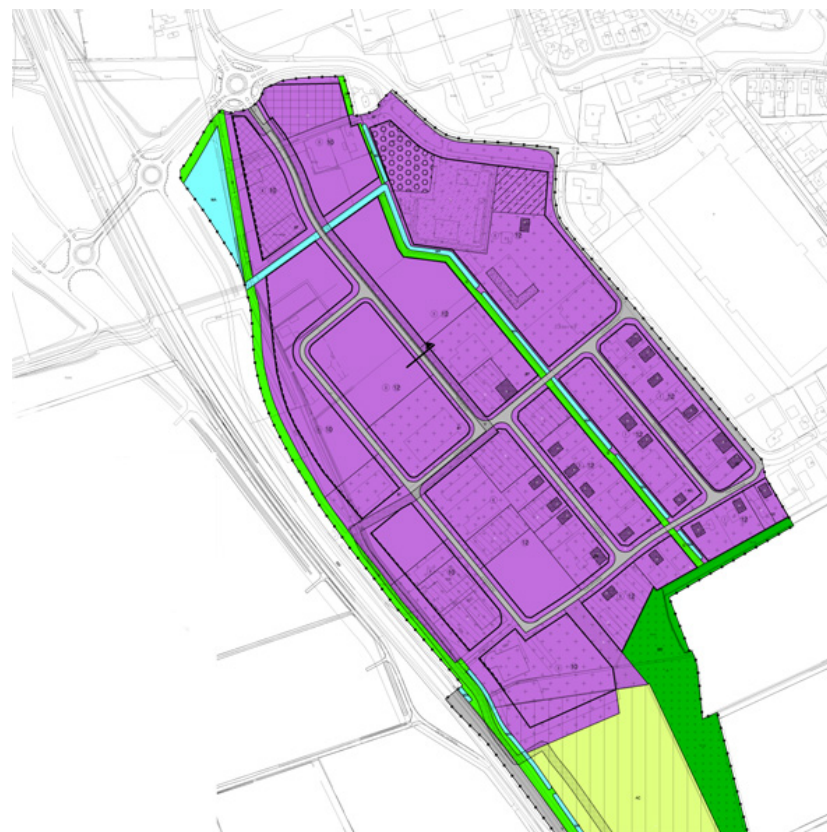
De looptijd van de exploitatie was aanvankelijk van 1 januari 2009 tot en met 31 december 2018. De looptijd is in 2014 met 2 jaar verlengd tot en met 31 december 2020.

In de tweede helft van 2014 is door Companen/Louter een marktonderzoek uitgevoerd dat aangeeft dat de geprognosticeerde afzetsnelheid lager is wat wederom tot verlenging van de exploitatieperiode heeft geleid tot 31 december 2030 (zie 3.2).

Deze looptijd van de grondexploitatie is langer dan de door BBV voorgeschreven maximale looptijd van 10 jaar. Op basis van het BBV voorschrift zijn de verkopen na 2026 daarom uit de grondexploitatie verwijderd en is de dan nog niet verkochte grond lager gewaardeerd.

1.3 Bouwprogramma

Op 27 oktober 2009 is een verkaveling vastgesteld. Op basis van deze verkaveling zijn er 22 locaties beschikbaar voor de bouw van een bedrijfspand. Het betreft overigens een flexibele

4.2 Grondbeleid

verkaveling, met andere woorden, indien nodig kan maatwerk worden geleverd.

2 Samenvatting van de stand van zaken per 1 november 2017

Er zijn nu kavels verkocht met een totale grootte van 12.900 m². In 2015 en 2016 waren er ontwikkelingen voor de realisatie van een tijdelijk asielzoekerscentrum van de COA. In 2016 heeft het COA bij de gemeente Aa en Hunze aangegeven dat, vanwege de afgenomen stroom van asielzoekers, op dit moment geen behoefte is aan het geplande AZC in Gieten.

Met name de berichtgeving van de komst van een tijdelijk COA hebben belangstellenden in 2015 en deels in 2016 (volgens hun zeggen) doen besluiten vooralsnog niet verder te gaan met (huisvestings)plannen op Bloemakkers.

Sinds november 2016 is er weer sprake van enige belangstelling voor kavels op het bedrijventerrein. Tot nu toe is in 2017 1800m2 grond aangekocht ten behoeve van uitbreiding van de huidige onderneming. Verder zijn we nog met 2 ondernemingen concreet in gesprek over enerzijds uitbreiding van de huidige onderneming en verhuizing van een onderneming van het buitengebied naar Bloemakkers. Als 3de belangstellende is meermalen gesproken met een onderneming die de haalbaarheid van deels vestiging van een horeca-onderneming in combinatie met reguliere bedrijvigheid voor kavels 1 en 2 onderzocht. Gebleken is dat banken onvoldoende/niet bereid zijn te investeren in horeca-ondernemingen. De contacten met deze onderneming voor een andere kavel blijven we houden, maar verkoop van een kavel is thans niet opportuun vanwege interne organisatie-ontwikkelingen.

Daarnaast waren er in 2017 2 geïnteresseerde ondernemingen die korte tijd een kavel gereserveerd hebben gehad, namelijk de kavels 4,5 en 9. Dit zijn ondernemingen die thans een bedrijfslocatie huren in Gieten en wilden overgaan naar een eigen (koop) pand. Helaas zijn deze reserveringen beëindigd. Eén gegadigde richt zich thans op de aankoop van de bestaande vestiging op Bloemakkers en de andere gegadigde heeft besloten het huidige huurpand te blijven huren vanwege een verwachte upgradering van de huidige omgeving van de huurlocatie in het dorp Gieten.

Het gehele bedrijventerrein is qua infrastructuur volledig gereed. Ten tijde van de mogelijke komst van de COA is achter de kavels 19, 20 en 21 de boswal verwijderd, is een hek geplaatst tussen gemeentewerken en de beoogde COA locatie en is de waterschapsloot tijdelijk gedempt en vervangen door een duiker. Deze sloot betreft een belangrijke watergang waarvan ten tijde van de demping met het waterschap is afgesproken dat deze weer in de oude staat zou worden hersteld. Nu de COA niet wordt gevestigd, is overlegd met het waterschap en ligt er nu ambtelijk overeenstemming om de sloot en de boomwal naar achteren te verleggen zodat de achterzijde van de kavels 19 t/m 21 meer gelijk loopt. Dit zal dan een grondruil met het waterschap tot gevolg hebben. Ons college zal zich binnenkort buigen over de gevolgen hiervan voor de Grex. Ingeschat wordt dat deze minimaal zullen zijn, terwijl er aantrekkelijkere kavels ontstaan. In de eerstvolgende voortgangsrapportage zullen wij hierop concreter terugkomen.

De huidige verkavelingstekening ziet er als volgt uit.

4.2 Grondbeleid

Door middel van een bouwboard bij de entree van het bedrijventerrein, wordt voortdurend publiciteit gegeven aan de beschikbare kavels.

De kavelverkoop is een continu proces. Er worden voortdurend pogingen gedaan om kavels te verkopen en er vinden, indien belangstellenden zich melden, gesprekken plaats met mogelijke gegadigden. Indien ons ter ore komt dat een onderneming verhuis- of ontwikkelplannen heeft, nemen wij pro-actief contact op met deze onderneming.

3 Risico's

3.1 Aankooprisico's

Zowel de gemeente als de provincie hadden grondpositie langs de N34 en de entree van Gieten. Ook een klein gedeelte van het bedrijventerrein was nog eigendom van de provincie. Deze gronden zijn door partijen ingebracht in een grote ruiling, die in december 2016 is afgerond. Hiermee is de gemeente eigenaar geworden van alle benodigde gronden voor het bedrijventerrein. Daarmee zijn er geen aankooprisico's aanwezig.

3.2 Afzetrisico's

Gelet op de looptijd van het plan is bij aanvang ten doel gesteld om jaarlijks ruim 10.000 m² grond te verkopen. Geconstateerd moest worden dat deze doelstelling, ondanks inspanningen, niet wordt gehaald waarmee de uitgiftesnelheid van de bedrijfskavels een risico vormde.

Om een goede beoordeling van het financiële risico te kunnen geven, is de meest actuele marktinformatie nodig. Aan bureau Companen is daarom, mede op verzoek van de externe accountant, gevraagd om de marktvraag voor Bloemakkers te actualiseren. De gemeente heeft hiervoor in het najaar 2014 een marktanalyse laten uitvoeren. Deze heeft eind 2014 vertrouwelijk voor u ter inzage gelegen. Op basis van het rapport is de looptijd van de exploitatie per 1 januari 2015 aangepast (verlengd met 10 jaar) en is een voorziening getroffen van € 775.000,- (najaarsnota € 675.000, jaarrekening € 100.000). De geplande jaarlijkse uitgifte is hierdoor gedaald naar 3350 m².

Doordat een reservering uit 2016 pas in 2017 wordt omgezet in verkoop is in 2016 niet voldaan aan de jaarlijks geplande uitgifte. Hiermee is het afzetrisico in principe gestegen.

Zoals gemeld is sprake van nieuwe leads voor Bloemakkers. De komende periode zal blijken of de huidige interesse leidt tot verkopen en of de interesse in Bloemakkers verder toeneemt.

3.3 Bodemverontreinigingrisico

Er is geen bekend risico meer voor een bodemverontreiniging. Wel zal bij toekomstige kavelverkoop een actualisatie van bodemonderzoeken uitgevoerd moeten worden.

3.4 Planschaderisico

Er is een risico voor planschade. Hiervoor is in de exploitatie een bedrag opgenomen.

3.5 Renterisico

De rentecomponent blijft, zeker bij tegenvallende verkoopresultaten, een risico. De raad heeft op 19 februari 2014 besloten om de rente gedurende 4 jaar (2013 – 2016) te bevroren en ten laste te brengen van de reserve grondbedrijf. Hiervoor is een voorziening gevormd in 2013.

4.2 Grondbeleid

Door de nieuwe BBV regels m.b.t. het grondbedrijf is een wijziging doorgevoerd in de verslaggevingsregels m.b.t. de rentetoerekening. Dit betekent dat per 1-1-2016 niet meer gerekend mag worden met de standaard rekenrente (5%). De gehanteerde rentevoet dient aan te sluiten op de werkelijk betaalde rente. In 2016 was dat percentage 1%. Door lagere rente kosten bleef er een resterend saldo van ca € 150.000,- over in de voorziening. Dit resterende bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening Bloemakkers om hiermee de vervallen inkomsten (zie 1.2 exploitatieperiode) te voorzien. De grondexploitatie is hierdoor weer sluitend. Ook in 2017 is de rentevoet 1%. Een relatief laag rentepercentage leidt tot een lager renterisico binnen de grondexploitatie.

4 Strategie en prognose

4.1 Strategie en prognose voor de toekomstige ontwikkelingen binnen het plan

De uitgifte van het plan is in 2010 gestart. Op dit moment is er 12.900 m² bedrijventerrein verkocht.

De afzet van de bouw kavels blijft het belangrijkste risico. Gelukkig kan worden gemeld dat de belangstelling voor onze bedrijfskavels recent is toegenomen.

Om de verkoopsnelheid te bevorderen is reeds een aantal stimulerende maatregelen/acties doorgevoerd. Zo is in 2011 de reserveringstermijn van 3 maanden, zoals genoemd in de Blokkering-, reservering- en optieregeling van bedrijfskavels, verlengd voor de kavels naar 6 maanden.

De raad heeft op 19 februari 2014 ingestemd met het structureel verlagen van de grondprijs waarmee deze is verlaagd naar € 70,-/m² voor randkavels langs de N34 en € 65,-/m² voor de overige kavels. Verder wordt er geen waarde toegekend aan de niet-bebouwde stroken langs de N34.

De raad heeft d.d. 25 juni 2014, bij amendement bij het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2013, ons college de ruimte gegeven de verkoopprijs van de bedrijfsgrond op Bloemakkers zodanig te stellen dat deze, eventueel niet geheel kostendekkend, leiden tot een grotere kans op verkoop. Ten aanzien van de onderhandelingen met de huidige leads wordt met dit amendement rekening gehouden.

Het college van burgemeester en wethouders heeft d.d. 9 mei 2017 besloten om de kavelprijs voor de jaren 2017 en 2018 vast te stellen op € 60,-/m² voor een randkavel en € 55,-/m² voor een binnenkavel (excl. btw en k.k.). Voor de jaren 2017 en 2018 wordt eveneens een energiepremie van € 5000,- beschikbaar gesteld voor de bouw van een energiezuinig bedrijfspand gekoppeld aan de verkoop van een kavel op Bloemakkers. Verder zal de gemeente inzetten op realisatie van glasvezel en het leveren van maatwerk voor wat betreft de kavelindeling (het maximaal afstemmen op de wens van de koper).

Voor wat betreft de exposure zullen eind november/begin december nieuwe bouwboarden en vlaggenmasten worden geplaatst bij de entree van Gieten alsmede een groot doek langs de N34. Ook zal de nodige advertising worden geplaatst.

4.2 Stand van zaken lopende grondexploitaties

De jaarlijkse (cijfermatige) actualisering van de grondexploitatie wordt bij de jaarstukken 2016 gepresenteerd.

4.2 Grondbeleid

Voortgangsrapportage exploitatie wijzigingsplan Gieterveen Dorp – locatie Oostermoer

1 Grondexploitatie

1.1 Omschrijving exploitatie

Op 13 april 2011 is door de gemeenteraad van Aa en Hunze de grondexploitatie van het wijzigingsplan Gieterveen Dorp – locatie Oostermoer, vastgesteld. Met dit besluit is een krediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van het wijzigingsplan.

Het college van burgemeester en wethouders van Aa en Hunze heeft op 31 januari 2012 het wijzigingsplan “Gieterveen dorp – locatie Oostermoer” vastgesteld. Het wijzigingsplan betreft een planologische regeling ten behoeve van woningbouw op de locatie van de voormalige 'Samenwerkingsschool Oostermoer' op de hoek van de Meertensweg en de Broek in Gieterveen. De locatie ligt midden in het dorp. In de omgeving van de inbreidingslocatie liggen voornamelijk woningen. Aan de westzijde bevindt zich een begraafplaats.

1.2 Exploitatieperiode

Van het plangebied Gieterveen dorp – locatie Oostermoer is een exploitatieopzet gemaakt, die door de raad is vastgesteld op 13 april 2011. De looptijd van de grondexploitatie is in eerste instantie op 5 jaar gezet, ingaande 1-1-2010. De exploitatieperiode is later verlengd naar 2021.

1.3 Woningbouwprogramma

Als programma worden er in totaal 6 woningen gebouwd, waarvan 4 halfvrijstaande woningen koop en 2 vrije sector koopwoningen. De woningen kunnen worden gerealiseerd in particulier opdrachtgeverschap of in projectmatige vorm.

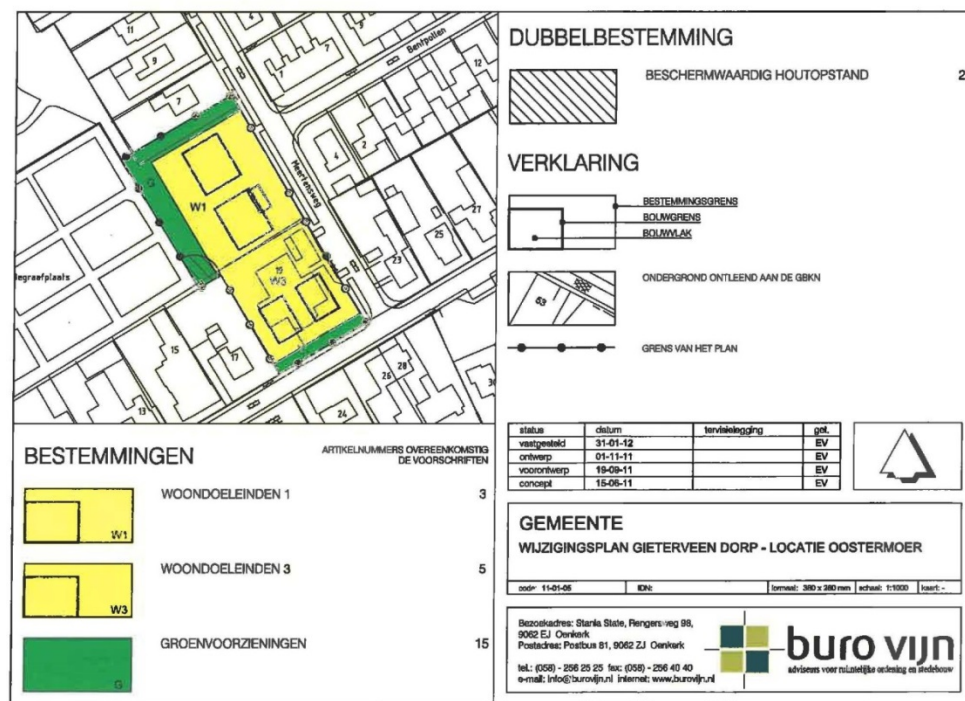
Globale begrenzing inbreidingslocatie

4.2 Grondbeleid

2 Samenvatting van de stand van zaken per 1 november 2017

Wijzigingsplan

Het wijzigingsplan "Gieterveen dorp – locatie Oostermoer" is op 31 januari 2012 vastgesteld. Het wijzigingsplan is onherroepelijk vanaf 29 maart 2012.

Bouw en woonrijp maken

De bouwlocatie is inmiddels (tijdelijk) ingericht als grasveld en wordt door de gemeente structureel als zodanig onderhouden. Het plangebied wordt verder pas bouwrijp gemaakt op het moment dat er kavels zijn verkocht. Het plangebied wordt, in de lijn van het bouwrijp maken, pas woonrijp gemaakt wanneer alle woningen zijn gerealiseerd. In 2016 zijn er geen kosten gemaakt. Uitgaande van het huidige plan dient nu nog voor een totaal bedrag van € 70.000 aan kosten te worden gemaakt (prijspeil 1-1-2017).

4.2 Grondbeleid

Verkoop kavels

Aanvankelijk deed de gemeente de kavelverkoop zelf. In 2012 is de verkoop van de kavels in handen gegeven aan een plaatselijk bekende makelaardij en hebben de kavels op Funda gestaan omdat we van mening waren dat de verkoop van de kavels een groter exposure nodig had. Ondanks deze wijziging in verkoopstrategie was er geen belangstelling en werd er geen enkele kavel verkocht. Voor de zomer 2013 is in het kader van de Startersavonden een startersavond georganiseerd in Gieterveen. Uit deze bijeenkomst leek behoefte te zijn naar Starterswoningen in Gieterveen. Ondertussen nam de gemeente de verkoop van de kavels zelf weer ter hand en bood de kavels aan projectwikkelaars aan voor de realisatie van levensloopbestendige woningen. Helaas heeft ook dit nog geen resultaat gehad. Zie verder paragraaf 4.1 van deze Voortgangsrapportage.

3 Risico's

3.1 Aankooprisico

De gemeente is eigenaar van de uitgeefbare gronden en het openbaar gebied. Alle noodzakelijke verwervingen zijn afgerond en verwerkt in de exploitatie. Er zijn dan ook geen aankooprisico's meer.

3.2 Afzetrisico

Uit het Woonwensenonderzoek Gieterveen, blijkt dat er, naast vraag in de sector dure koop, behoefte is aan koopwoningen in de prijsklasse middelduur. Door middel van een reductie op de kavelprijs op de kavels voor halfvrijstaande woningen, is het mogelijk gemaakt de halfvrijstaande woningen in de prijsklasse 'middelduur' te bouwen. Gelet op de huishoudengroei tot 2025 was het de verwachting dat de kavels binnen de exploitatieperiode zouden kunnen worden afgezet. Er is dan ook (binnen de looptijd van de grondexploitatie) uitgegaan van een uitgiftesnelheid van 1 vrijstaande of 2 halfvrijstaande woningen per jaar, met een eerst geraamde verkoop in 2011. Nu vanaf 2011 geen enkele kavel is verkocht, daarbij opgeteld de krimp, moet worden geconcludeerd dat ondanks de herstellende economie, het afzetrisico aanzienlijk is gestegen. Zie verder paragraaf 4.1.

3.3 Bodemverontreinigingrisico

Er is in 2011 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd t.b.v. de uitgifte van bouwkavels. Op basis van dit verkennend bodemonderzoek is geconcludeerd dat ter plaatse van het plangebied alleen lichte verontreinigingen voorkomen. Deze verontreinigingen vormen echter geen milieu hygiënische belemmering voor de beoogde woningbouw.

3.4 Planschaderisico

Verwacht wordt dat binnen de exploitatie geen sprake zal zijn van verzoeken om tegemoetkoming van planschade. Er is dan ook in de grondexploitatie geen rekening gehouden met planschade.

3.5 Renterisico

Binnen de grondexploitatie is geraamd dat er vanaf 2011 tot en met 2017 kavelopbrengsten zouden worden geboekt. Mede doordat er nog geen kavels zijn verkocht is de boekwaarde per 1-1-2016 € 212.319 positief (inclusief een getroffen voorziening van € 183.801). Dit veroorzaakt een renterisico. Daarentegen maakt de gemeente een pas op de plaats voor wat betreft het maken van kosten voor bouw- en woonrijp. Per 1-1-2017 is hiervoor een bedrag opgenomen van € 30.000.

4.2 Grondbeleid

4 Strategie en prognose

4.1 Strategie en prognose voor de toekomstige ontwikkelingen binnen het plan

Gevolgte strategie

Zoals gemeld is er nog geen kavel verkocht. In 2012 heeft een wijziging in de verkoopstrategie plaatsgevonden door het in de verkoop geven van de bouw kavels aan een makelaar waarmee naar een grotere exposure werd gestreefd. Ondanks de grotere exposure heeft dit niet geleid tot enige (extra) belangstelling.

Met het oog op de situatie op de vastgoedmarkt, het feit dat Gieterveen in een krimpgebied ligt, was het in 2012/2013 onrealistisch te verwachten dat de kavels binnen de exploitatieperiode zouden worden verkocht.

In 2013 heeft ons college zich dan ook beraden over de te voeren strategie, waarbij kavelprijsstelling, actueel zijn van het uitgevoerde woonwensenonderzoek Gieterveen te bespreken onderwerpen zijn geweest. Hierbij is gebruik gemaakt van de input die is gegeven in een door de gemeente georganiseerde avond in Gieterveen voor starters op de woningmarkt. Op basis hiervan is een concept herverkaveling opgesteld, is kritisch gekeken naar de grondprijs en is e.e.a. financieel doorgetrokken.

De resultaten hiervan zijn door ons college d.d. 8-10-2013 behandeld. Het college heeft zich bereid verklaard om, mits er voldoende concrete belangstelling was, mee te werken aan het mogelijk maken van het realiseren

van starterswoningen en hiertoe de locatie te herverkavelen alsmede een lagere grondprijs toe te passen. Tijdens de vervolg Startersavond d.d. 31 oktober 2013 bleek, in tegenstelling tot de eerdere 9 belangstellenden, de belangstelling voor starterswoningen nihil. Dit beeld werd vervolgens bevestigd op een extra inloopavond in 'Ous Hoes' te Gieterveen d.d. 9 december 2013, eveneens georganiseerd voor starters.

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 4 maart 2014 besloten om voor de uitgifte van de bouw kavels op de voormalige schoollocatie gericht ontwikkelaars-bouwers te benaderen en de locatie ter ontwikkeling aan te bieden aan ontwikkelaars/bouwers. Hierop is door 14 belangstellende ontwikkelaars/ bouwers gereageerd. Na een selectieprocedure is de keuze gevallen op B.Timmer Projectontwikkeling. Met deze partij is afgesproken dat zou worden gestart met het in de verkoop zetten van levensloopbestendige halfvrijstaande woningen met stichtingskosten die vallen binnen de Startersregeling (€ 175.000 v.o.n.). Ter bevordering van de verkoop zou exposure worden gezocht door middel van het makelen en schakelen via een makelaar en Funda, het plaatsen van een bouwboard op de locatie en advertenties. Eveneens zou dorpsbelangen worden betrokken, bijv. via plaatselijke informatieavonden.

Het college heeft voorts besloten om, onder voorwaarde van voldoende belangstelling, in te stemmen met de ontwikkelmogelijkheden starterswoningen te realiseren en de daarbij behorende financiële consequenties. Zo zijn de kavels verkleind en is de grondprijs verlaagd.

concept herverkaveling

4.2 Grondbeleid

Ondanks duidelijke afspraken en herhaaldelijke gesprekken met de ontwikkelende partij heeft het college in april 2015 moeten constateren dat er onvoldoende acties werden uitgezet. Het college belandde hiermee op een punt dat er onvoldoende vertrouwen was in een goede samenwerking en spoedige ontwikkeling van het ingediende bouwplan op de vm. schoollocatie te Gieterveen. Daarom heeft het college besloten de beoogde samenwerking te beëindigen. Vervolgens is de gemeente in gesprek gegaan met de tweede (en laatste) belangstellende ontwikkelaar die volledig aan de selectiecriteria voldeed. Deze heeft in de zomer 2015 helaas te kennen gegeven geen belangstelling meer te hebben voor bouwen in Gieterveen. Een volgende en laatste benaderde belangstellende ondernemer is gedurende de kennismakingsgesprekken in faillissement geraakt waardoor ook hier geen zicht kwam op ontwikkeling.

Het college heeft zich in december 2016 gebogen over de te volgen strategie voor Gieterveen met inachtneming van de huidige (markt)omstandigheden en vraag naar woningen. Hierbij is o.a. gekeken naar de oorspronkelijke en voorgestelde gewijzigde verkaveling, de grondprijs en verlenging van de looptijd. Ook is het projectmatig wegzetten heroverwogen. Besloten is om in te steken op maatwerk voor wat betreft de verkaveling. Daarnaast is de grondprijs verlaagd, zowel voor vrijstaande als voor de halfvrijstaande bouw. Tenslotte is besloten om in de eerste helft van 2017 de kavelverkoop zelf weer ter hand te nemen en de benodigde exposure toe te passen. De besluitvorming van het college is in februari 2017 toegelicht aan Dorpsbelangen Gieterveen.

Ondertussen is er een bouwboard geplaatst en zijn de kavels via De Schakel te koop aangeboden. Ook staan de kavels voortdurend op onze website. Er zijn 2 reacties van starters uit Gieterveen ontvangen, waarvan er één een halfvrijstaande woning wilde bouwen en de ander een vrijstaande woning. Beiden zijn na verloop van tijd helaas afgehaakt. De belangstellende voor een halfvrijstaande woning heeft een starterswoning in Eexterveen gekocht en de andere is bezig met het realiseren van een tweede woning bij de onderneming in Gieterveen.

Verder is voor de zomervakantie gesproken met een projectontwikkelaar. Deze heeft onlangs laten weten concrete belangstelling te hebben om te bouwen in Gieterveen. Zij zijn nu bezig met een marktverkenning via een plaatselijk bekende makelaar; bebouwingsdichtheid, welk prijssegment is haalbaar, welke doelgroep zou geïnteresseerd zijn. De uitkomsten van deze marktverkenning verwachten wij ongeveer november/december 2017.

Toekomstige strategie

Vooralsnog zullen wij zowel open staan voor particuliere ontwikkeling als ook open staan voor projectontwikkeling.

4.2 Stand van zaken lopende grondexploitatie

Er zijn thans nog geen kavels verkocht. In de grondexploitatie zijn de verwachte verkopen nu op een later moment gepland. De exploitatieperiode is reeds verlengd tot en met 2021. Vanwege de uitblijvende verkopen alsmede de hoge boekwaarde is tot en met 2015 voor het voorziene negatieve resultaat ad €183.801 een voorziening getroffen t.l.v. de Algemene reserve van het Grondbedrijf. De commissie BBV heeft in 2015 een rapport grondexploitaties gepubliceerd. Hierin staat een aantal voornemens tot herziening van de verslaggevingsregels grondexploitatie in het BBV met ingang van 1 januari 2016. Dit heeft onder andere betrekking op de maximale duur van een grondexploitatie en de rentevoet. De consequenties voor Gieterveen zijn gering vanwege de beperkte verwachte looptijd van de exploitatie.

4.3 Overzicht nog uit te voeren werkzaamheden c.q. uit te geven kavels

Zoals gemeld onder 2 is het plangebied deels bouwrijp. Het plan zal na verkoop van een kavel verder bouwrijp worden gemaakt. Aangezien er op dit moment nog geen zicht is op de verkoop van een kavel, is bouwrijp maken nog niet aan de orde. Het tijdstip van de uitvoering van het woonrijpmaken is met name afhankelijk van de verkoopsnelheid.

4.2 Grondbeleid

Voortgangsrapportage exploitatie wijzigingsplan Eext Noordoost 2013

1 Grondexploitatie

1.1 Omschrijving exploitatie

Op 11 december 2013 is door de gemeenteraad van Aa en Hunze de grondexploitatie van het wijzigingsplan Eext Noordoost 2013, vastgesteld. Met dit besluit is een krediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van het wijzigingsplan. Het college van burgemeester en wethouders van Aa en Hunze heeft vervolgens op 27 januari 2015 het wijzigingsplan "Eext Noordoost 2013" vastgesteld. Het wijzigingsplan betreft een uitwerking van het bestemmingsplan "Eext", waarin onderhavig plangebied is bestemd met de bestemming 'Wonen – Uit te werken' en betreft een planologische regeling ten behoeve van de realisatie van 8 half-vrijstaande woningen (starterswoningen) en 1 vrijstaande woning. De woningen zullen worden ontsloten door een nieuw aan te leggen, doodlopende weg die aansluit op de Vesselkampen. Deze weg heeft de straatnaam 'Veldstukken' gekregen. Het parkeren is voorzien op eigen erf. Aan het eind van de ontsluitingsweg is daarnaast in vier bezoekersparkeerplaatsen voorzien. Een klein deel van het plangebied, grenzend aan het agrarisch gebied en het bestaande bosgebied, wordt als groene ruimte in gebruik genomen. Door middel van een wandelpad wordt aansluiting gezocht met het aangrenzende bosje.

1.2 Exploitatieperiode

Van het plangebied Eext Noordoost 2013 is een exploitatieopzet gemaakt, die door de raad is vastgesteld op 11 december 2013. Als gevolg van een gewijzigde verkaveling zijn twee kavels ten behoeve van de realisatie van een halfvrijstaande starterswoning toegevoegd en bedraagt het aantal kavels voor een starterswoning nu acht in plaats van de oorspronkelijke zes kavels. Het aantal kavels voor de realisatie van een vrijstaande kavel wordt gewijzigd in één in plaats van twee. Deze wijziging had gevolgen voor de grondexploitatie. De gewijzigde grondexploitatie is door de raad vastgesteld op 22 januari 2015. De looptijd van de grondexploitatie is op 6 jaar gezet, ingaande 1-1-2013.

1.3 Woningbouwprogramma

Als programma worden er in totaal 9 woningen gebouwd, waarvan 8 halfvrijstaande koopwoningen voor starters en 1 vrije sector koopwoning. Alle woningen kunnen worden gerealiseerd in particulier opdrachtgeverschap. De halfvrijstaande woningen kunnen, naar wens van de kavelkopers, worden gerealiseerd in Collectief Particulier Opdrachtgeverschap.

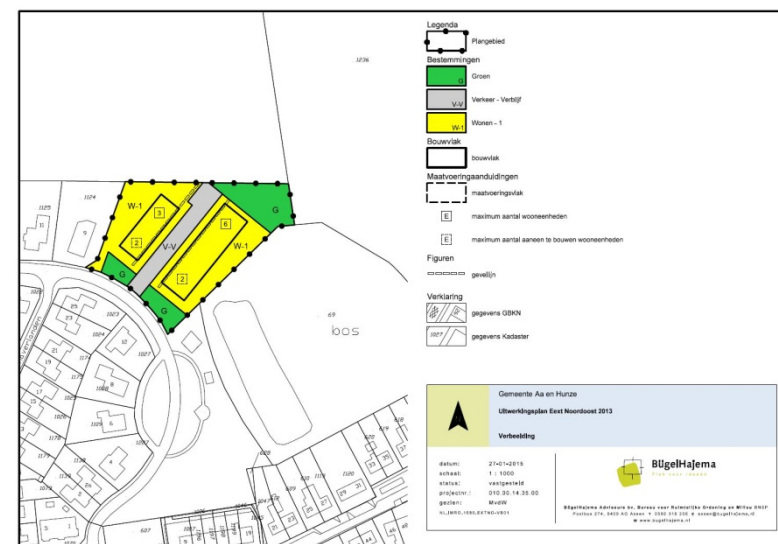
4.2 Grondbeleid

2 Samenvatting van de stand van zaken per 1 oktober 2017

Wijzigingsplan

Het wijzigingsplan "Eext Noordoost 2013" is op 27 januari 2015 vastgesteld. Het wijzigingsplan is onherroepelijk vanaf 26 maart 2015.

Globale begrenzing inbreidingslocatie

(verbeeldingskaart best. plan)
verkevelingstekening

Plankosten, bouw- en woonrijp maken

De bouwlocatie is nu nog een gras- en trapveldje en wordt door de gemeente structureel als zodanig onderhouden. Het plangebied is in het voorjaar 2015 bouwrijp gemaakt, waardoor feitelijk alle woningen gerealiseerd kunnen worden.

Er is gedeeltelijk een oude overstortleiding met een diameter van 400 mm verwijderd. In het oorspronkelijke verkavelingsplan zou deze leiding liggen blijven. Maar door een wijziging hierin was dit niet meer mogelijk. Deze leiding is aangesloten op het nieuwe riool met een diameter van 250 mm wat niet toereikend blijkt voor de waterafvoer van het hele gebied. Tijdens hevige regenbuien ontstond er regelmatig wateroverlast in de Haverlanden in Eext. Deze overlast kon worden verminderd door, ter plaatse van het nieuwbouwplan, het riool te vervangen door een buis met een grotere diameter. De kosten om deze aanpassing uit te laten voeren bedroegen € 21.000 en zijn grotendeels ten laste van de post onvoorzien gebracht. Uitgaande van het huidige plan dient nu nog voor een totaal bedrag van € 30.000 aan kosten te worden gemaakt.

4.2 Grondbeleid

Verkoop kavels

Er zijn 8 kavels te koop aangeboden ten behoeve van de realisatie van een halfvrijstaande starters (koop)woning. Aanvankelijk waren voor al deze 8 kavels gegadigden en waren alle 8 kavels in reservering genomen. Vervolgens werd door de gegadigden intensief gewerkt aan een gezamenlijk bouwplan (CPO). Er vielen gedurende dit traject 3 gegadigden af. Voor de resterende kavels is door de gemeente getracht een koper (medebouwer) te vinden. Ondertussen bleek dat voor deze startersgroep de financiële lasten te hoog werden, ondanks een startersprijs voor de kavel. De oorzaak hiervan was vooral gelegen in de hoge totaalontwikkelkosten op basis van het ontwerp van de woning (met garage). Uiteindelijk is er geen enkele gegadigde overgebleven, een zeer teleurstellend resultaat. In oktober 2016 heeft de gemeente opnieuw een aantal keren geadverteerd en zijn de kavels weer op de gemeentelijke website geplaatst. Er is hierbij aangegeven dat de woningen niet in CPO gerealiseerd hoeven te worden. Dat betekent dat men alleen met de medebouwer een plan hoeft te ontwikkelen. Op dit moment zijn er 2 gegadigden waaraan de kavels na een reserveringsperiode in optie zijn gegeven. De overdracht zal waarschijnlijk nog in 2017 plaats vinden. De overige 6 kavels zijn nog beschikbaar. Het college overweegt om de criteria met betrekking tot het aanbieden en verkopen van de nog overgebleven 6 halfvrijstaande kavels te wijzigen. Dat houdt in dat de kavels thans via een projectontwikkelaar op de vrije markt worden aangeboden inclusief woning. De kavelprijs van € 25.000,- excl. btw en k.k. per kavel wordt aangepast naar € 100,- per m² excl. btw en k.k.

Gelijktijdig wordt de kavel die nog beschikbaar is voor een vrijstaande vrije sector woning aangeboden op de vrije markt. De kavel is groot ca. 661 m² en de verkoopprijs is € 125,- per m². De woning kan worden gerealiseerd in particulier opdrachtgeverschap. De kavel zal worden uitgegeven door middel van loting. Vanwege de tijdsduur voor het opstarten van een nieuwe aanbieding en verkoopprocedure zal naar verwachting de verkoop medio 2018 kunnen worden gerealiseerd.

3 Risico's

3.1 Aankooprisico

De gemeente is eigenaar van de uitgeefbare gronden en het openbaar gebied. Alle noodzakelijke verwervingen zijn afgerond en verwerkt in de exploitatie. Er zijn dan ook geen aankooprisico's meer.

3.2 Afzetrisico

Door middel van een reductie op de kavelprijs van de halfvrijstaande kavels kunnen in Eext 8 starters (koop)woningen worden gerealiseerd. Op dit moment zijn er 2 kavels in optie. De overdracht zal naar verwachting nog in 2017 zijn. De overige 6 kavels zullen, na het wijzigen van de verkoopcriteria, worden aangeboden op de vrije markt inclusief de kavel voor het bouwen van een vrijstaande vrije sector woning.

De 6 halfvrijstaande woningen zullen worden aangeboden en gebouwd door een projectontwikkelaar. Naar verwachting zal de belangstelling daarvoor goed zijn. Ook voor de kavel voor een vrijstaande woning is steeds veel belangstelling getoond. Hierdoor is het afzetrisico thans laag te noemen.

3.3 Bodemverontreinigingsrisico

Er is in 2014 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd t.b.v. de uitgifte van bouw kavels. Op basis van dit verkennend bodemonderzoek is geconcludeerd dat ter plaatse van het plangebied geen verontreinigingen voorkomen en er geen belemmering is voor de beoogde woningbouw. Er is dan ook geen sprake van een bodemverontreinigingsrisico.

3.4 Planschaderisico

Verwacht is dat binnen de exploitatie geen sprake zal zijn van verzoeken om tegemoetkoming van planschade. Er is dan ook in de grondexploitatie geen rekening gehouden met planschade.

4.2 Grondbeleid

3.5 Renterisico

Binnen de grondexploitatie was geraamd dat er in 2015 t/m 2018 kavelopbrengsten zouden worden geboekt. Na afronding bouwrijp zijn de kavels in reservering gegeven. De verwachting was dat een aantal kavels bestemd voor de realisatie van een halfvrijstaande woning in 2016 zouden worden verkocht. Dit is helaas niet het geval. In 2017 wordt wel verwacht een tweetal kavels te verkopen. De gehanteerde rentevoet dient aan te sluiten op de werkelijk betaalde rente. Voor 2017 is dat percentage laag (1%). Hierdoor en door een relatief lage boekwaarde is het renterisico gering.

4 Strategie en prognose

4.1 Strategie en prognose voor de toekomstige ontwikkelingen binnen het plan

Omdat er, buiten de 2 starters die momenteel bezig zijn met de 2 halfvrijstaande bouwkavels, geen belangstelling is voor de halfvrijstaande kavels heroverweegt het college thans de verkoopstrategie. Hierbij wordt gekeken naar verruiming van de doelgroep en de wijze van ontwikkeling (projectmatige ontwikkeling). Tevens wordt nu de nog beschikbare kavel voor het bouwen van een vrijesector vrijstaande woning op de markt gebracht.

4.2 Stand van zaken lopende grondexploitatie

De geprognoseerde inkomsten worden binnen de looptijd van de grondexploitatie verwacht.

4.3 Overzicht nog uit te voeren werkzaamheden c.q. uit te geven kavels

In het voorjaar 2015 is het plan bouwrijp gemaakt. Het tijdstip van de uitvoering van het woonrijpmaken is afhankelijk van de verkoop en realisatie van de laatste woning.

4.2 Grondbeleid

Voortgangsrapportage exploitatie wijzigingsplan Gasteren dorp, woningbouwlocatie Gasteren 3de fase –afronding Bosakkers.

1 Grondexploitatie

1.1 Omschrijving exploitatie

Op 28 april 2016 is door de gemeenteraad van Aa en Hunze de grondexploitatie van het wijzigingsplan Gasteren dorp, woningbouwlocatie Gasteren 3de fase – afronding Bosakkers, vastgesteld. Met dit besluit is een krediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van het wijzigingsplan.

Het college van burgemeester en wethouders van Aa en Hunze heeft op 1 november 2016 het wijzigingsplan “Gasteren Dorp, woningbouwlocatie Gasteren 3^e fase- afronding Bosakkers gewijzigd vastgesteld. Het wijzigingsplan betreft een planologische regeling ten behoeve van woningbouw aan de oostzijde van het dorp en vormt een afronding van de wijk Bosakkers. Tevens geeft de nieuwe brinkachtige ruimte de landschappelijke afronding aan van Bosakkers. Deze afronding bestaat uit gras en bomen.

1.2 Exploitatieperiode

Van het plangebied Gasteren 3de fase – afronding Bosakkers is een exploitatieopzet gemaakt, die door de raad is vastgesteld op 28 april 2016. De looptijd van de grondexploitatie is in eerste instantie op 8 jaar gezet, ingaande 1-1-2017.

1.3 Woningbouwprogramma

Als programma worden er in totaal 9 woningen gebouwd, waarvan 4 halfvrijstaande woningen koop en 5 vrije sector koopwoningen. De woningen kunnen worden gerealiseerd in particulier opdrachtgeverschap.

Globale begrenzing inbreidingslocatie

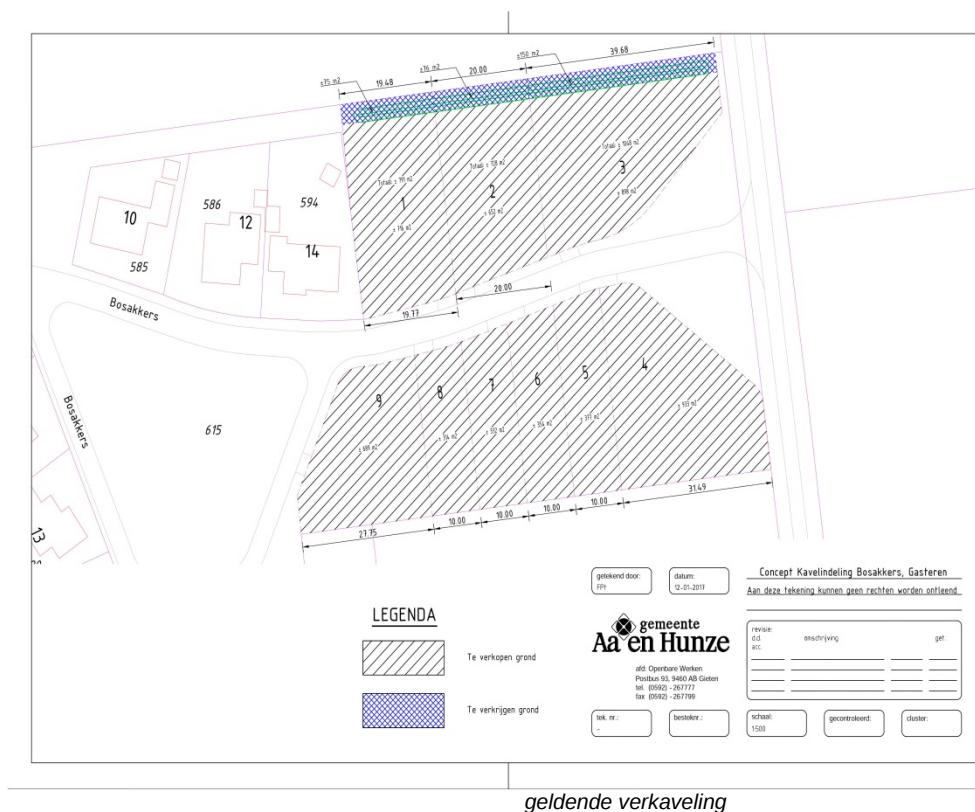

4.2 Grondbeleid

2 Samenvatting van de stand van zaken per 1 oktober 2017

Wijzigingsplan

Het wijzigingsplan 'Gasteren dorp, woningbouwlocatie Gasteren 3de fase – afronding Bosakkers' is op 1 november 2016 vastgesteld. Het wijzigingsplan is onherroepelijk vanaf 23 december 2016.

Bouw en woonrijp maken

De bouwlocatie was in gebruik bij derden ten behoeve van het weiden van paarden. Dit gebruik is inmiddels beëindigd waarna het plangebied beschikbaar is gekomen t.b.v. woningbouw. Het plangebied is reeds bouwrijp gemaakt. De zaksloot achter de kavels 1, 2 en 3 is aangelegd. Het plangebied wordt pas woonrijp gemaakt wanneer alle woningen zijn gerealiseerd. In 2017 zijn er plankosten en kosten t.b.v. archeologie gemaakt voor totaal € 15.000. Uitgaande van het huidige plan dient nu nog voor een totaal bedrag van €60.000 aan kosten te worden gemaakt (prijsspeil 1-1-2017).

4.2 Grondbeleid

Verkoop kavels

De uitgifte van de vrijstaande kavels vond plaats via loting op 6 maart 2017. Hierbij zijn alle 5 kavels in reservering gegeven. Eveneens is een aantal reserves genoteerd aangezien er meer belangstellende waren dan uit te geven kavels. Inmiddels zijn 2 kavels al overgedragen aan de kopers en van 3 kavels is de reservering omgezet in optie. De uitgifte van de 4 kavels ten behoeve van de realisatie van halfvrijstaande woningen vond plaats op 7 maart 2017, eveneens via loting. Hierbij zijn alle kavels in reservering gegeven. Inmiddels zijn alle reserveringen omgezet in optie.

3 Risico's

3.1 Aankooprisico

De gemeente is eigenaar van de uitgeefbare gronden en het openbaar gebied. Alle verwervingen zijn verwerkt in de exploitatie. Er is geen dus aankooprisico.

3.2 Afzetrisico

Van de 9 kavels zijn inmiddels 2 kavels overgedragen en 7 kavels zijn in optie genomen door de kopers. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het afzetrisico vrijwel nihil is.

3.3 Bodemverontreinigingrisico

Er is in december 2015 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd t.b.v. de uitgifte van bouw kavels. Op basis van de resultaten van het verkennend bodemonderzoek blijkt dat de locatie vrij is van bodemverontreiniging. Op basis van de onderzoeksresultaten zijn er uit milieu-hygiënische overwegingen in relatie tot de bodemkwaliteit geen belemmeringen ten aanzien van de bestemmingswijziging en geplande nieuwbouw op de onderzoekslocatie.

3.4 Planschaderisico

Verwacht wordt dat binnen de exploitatie geen sprake zal zijn van verzoeken om tegemoetkoming van planschade. Er is dan ook in de grondexploitatie geen rekening gehouden met planschade.

3.5 Renterisico

Binnen de grondexploitatie is geraamd dat er vanaf 2018 tot en met 2024 kavelopbrengsten worden geboekt. Aangezien reeds nu 2 kavels zijn verkocht en 7 kavels in optie zijn gegeven, zijn er in 2017 al opbrengsten geboekt. De resterende 7 kavels worden naar verwachting in 2017 en 2018 overgedragen, waarmee ook deze verkoopopbrengsten ruim binnen de exploitatie vallen. Gesteld kan worden dat een renterisico, gelet op de huidige stand van zaken, niet aan de orde is.

4 Strategie en prognose

4.1 Strategie en prognose voor de toekomstige ontwikkelingen binnen het plan

De gevolgde strategie is thans dat de kavels door de gemeente te koop zijn aangeboden. Deze verkoop is bekend gemaakt via de website en publicatie in de Schakel. Aangezien de verkoop goed loopt, is vooralsnog een wijziging in de strategie niet aan de orde. De grondexploitatie is actueel en met de huidige ontwikkelingen wordt verwacht dat de grondexploitatie ruim binnen de gestelde looptijd kan worden afgerond.

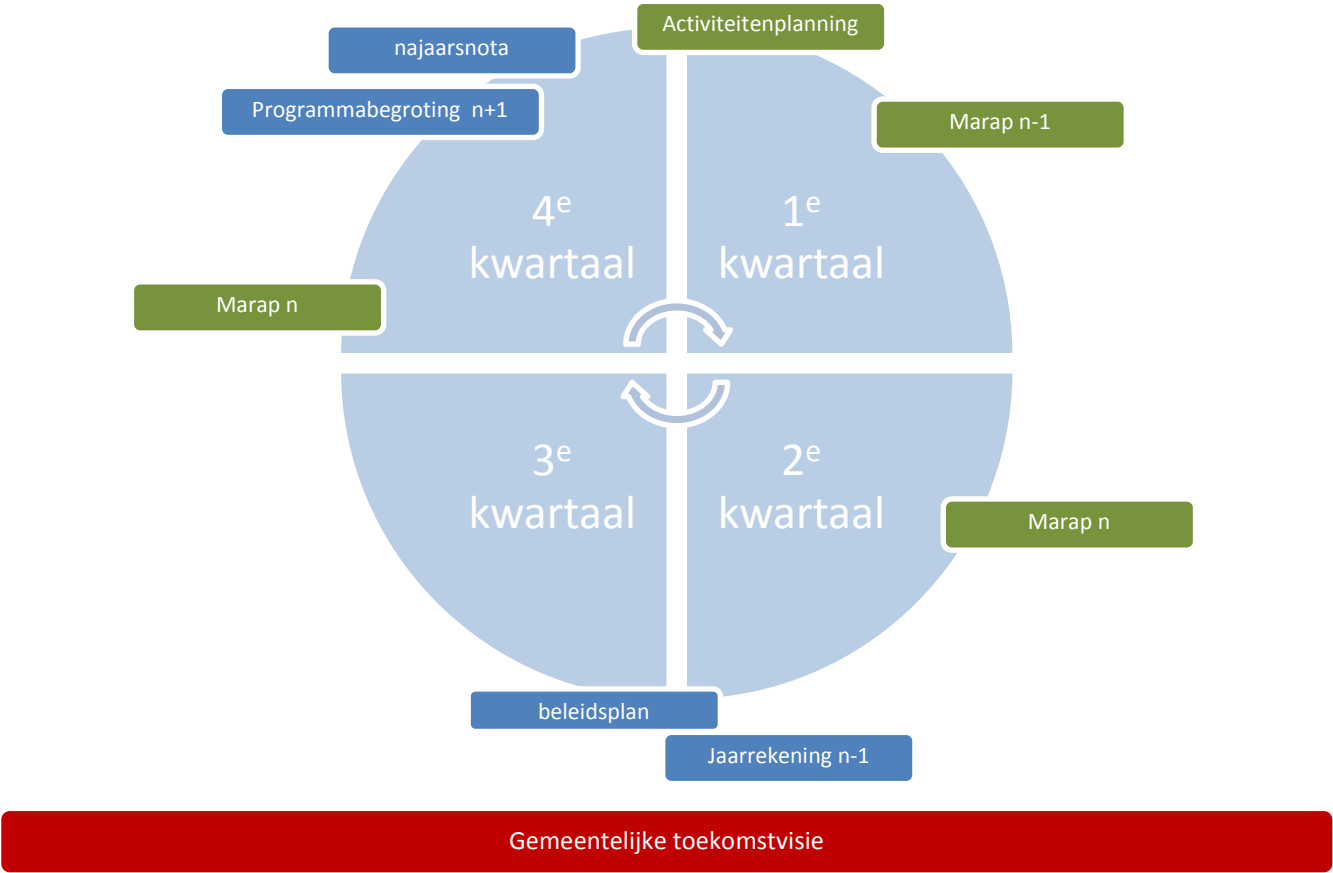
4.3 Overzicht nog uit te voeren werkzaamheden c.q. uit te geven kavels

Zoals gemeld onder 2 is het plangebied reeds bouwrijp. Het woonrijp maken vindt plaats na realisatie van de woningbouw.

4.3 Planning en controlcyclus

De planning en controlcyclus kan als volgt worden weergegeven.

(klik hier voor een korte uiteenzetting of klik op één van de gekleurde onderdelen in onderstaande schematische weergave)

4.3 Planning en controlcyclus

Wat is Planning en Control?

Planning en Control is gericht op het realiseren van organisatiedoelstellingen.

Het gaat om een geheel van activiteiten die uitgevoerd worden met het oog op:

- de vraag wat er in een bepaalde periode moet gebeuren, hoe dit moet gebeuren en waarmee dit moet gebeuren (planning);
- de rapportage daarover (control);
- de benodigde bijsturing (planning);
- de uiteindelijke verantwoording over de behaalde resultaten (control).

In de planning en controlcyclus zijn grofweg 2 stromen te onderscheiden, te weten: één op afdelingsniveau (groen) en één op concernniveau (blauw). Eigenlijk is het beter om te spreken van omgevingen waarbinnen de bewegingen plaatsvinden. De beide stromen samen vormen de werkelijke planning en controlcyclus. Ten behoeve van de uitwerking is het beter om de 2 stromen afzonderlijk in beeld te houden.

De instrumenten naar functioneel accent

Een tweede onderscheid dat is aan te brengen binnen de planning en controlcyclus is die naar accentlijnen.

We onderscheiden de volgende lijnen:

- de planningslijn
- de verantwoordingslijn

Het presenteren in twee afzonderlijke lijnen brengt enig risico met zich mee. Van een strikte scheiding tussen twee op zich zelf staande lijnen is geen sprake. De lijnen lopen in elkaar over. Toch worden ze gebruikt om het primaire functionele accent van het betreffende instrument aan te geven.

Het planning en control-instrumentarium van de gemeente Aa en Hunze bestaat uit de volgende hoofdonderdelen.

1. Gemeentelijke toekomstvisie	}	planningslijn
2. Collegeprogramma		
3. Beleidsplan		
4. Programmabegroting		
5. Najaarsnota	}	verantwoordingslijn
6. Gemeenterekening (jaarrekening)		

Daarnaast is er sprake van een tweetal beheersinstrumenten, waarin het accent op de voortgang ligt, te weten:

7. Activiteitenplanning (Let op: De activiteitenplanning heeft een dubbelfunctie)
8. Managementrapportages

4.3 Planning en controlcyclus

1. Gemeentelijke toekomstvisie

De toekomstvisie kan worden gezien als een weerslag van een gezamenlijk nadenken over de ontwikkeling van de eigen leefomgeving. Wat willen we? Waar liggen de accenten? Willen we bijvoorbeeld een groene gemeente zijn? Met andere woorden: Hoe ziet de gemeente er over 10, 15 of 20 jaar uit?

Belangrijk is dat de toekomstvisie gekoppeld is - en blijft - aan de rest van de planningslijn. Voorkomen moet worden dat een toekomstvisie als eenmalige exercitie binnen de kortste keren wordt ingehaald door een nieuw collegeprogramma of een geactualiseerd beleidsplan met nieuwe visie-elementen. In feite wordt dan immers de participerende burger voor de gek gehouden. Er is slechts één manier om de burger serieus te nemen en de toekomstvisie niet haar waarde te laten verliezen: wijk niet af van de geformuleerde toekomstvisie, het collegeprogramma en het beleidsplan zonder dit uitdrukkelijk en weloverwogen en in samenspraak met de burgers te doen.

Ten aanzien van het opstellen van een dergelijk visiedocument is aan de raad een eerste verantwoordelijkheid toegekend. In overeenstemming met de duale beginselen zal het initiatief dan ook van de raad moeten uit gaan.

De toekomstvisie 2020 is eind 2012 vastgesteld.

De Toekomstvisie 2020 zet de koers uit voor de toekomst van de gemeente Aa en Hunze. Met deze toekomstvisie stelt de gemeente de bestaande kwaliteiten en waarden veilig voor de toekomst. Wat ons bindt zijn de kernwaarden van Aa en Hunze. De sterke sociale verbanden, een gevoel van geborgenheid, saamhorigheid en naoberschap in een prachtig landschap met mooie dorpen. Dat wil de gemeente Aa en Hunze vasthouden en van hieruit vernieuwen: Aa en Hunze Buitengewoon!

4.3 Planning en controlcyclus

2. Collegeprogramma

Het collegeprogramma (ook wel bestuursprogramma genoemd) bevat de politieke hoofdlijnen van beleid op basis waarvan het college gedurende de collegeperiode van 4 jaar haar werk doet. Het collegeprogramma wordt opgezet vanuit een centrale politiek-bestuurlijke doelstelling, die verder wordt uitgewerkt in een beperkt aantal hoofddoelstellingen. Die hoofddoelstellingen worden op hun beurt weer voorzien van specifieke daarbij passende doelstellingen die men in de raadsperiode wens te realiseren.

Het is wenselijk dat bij die doelstellingen de beoogde effecten, die men wil bereiken, worden aangegeven. Getracht dient te worden om dit zoveel mogelijk te doen in meetbare termen om tijdens en na afloop een vorm van effectmeting mogelijk te maken.

Het collegeprogramma vormt het strategisch plan voor de gemeente en dient als basis voor de jaarlijks op te stellen – via het beleidsplan - programmabegroting. Het gaat hier om een uiterst belangrijk document in het kader van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Het is van belang dat het collegeprogramma zo concreet mogelijke keuzes bevat, die als het ware als opdrachten aan het college en de ambtelijke organisatie kunnen dienen.

4.3 Planning en controlcyclus

3. Beleidsplan

Dit plan is – in tegenstelling tot het collegeprogramma, dat een statisch karakter draagt – een dynamisch stuk en heeft een voortschrijdend karakter. Het beleidsplan is een belangrijk document voor de kaderstelling van de programmabegroting voor het komende jaar. Op deze wijze wordt de raad in een vroegtijdig stadium betrokken bij de door het college noodzakelijk geachte beleidsontwikkelingen en worden "verrassingen" bij de behandeling van de programmabegroting in het najaar beperkt. Het beleidsplan kan als nadere aanscherping van het collegeprogramma worden beschouwd als een meer tactisch plan van de gemeente.

In het beleidsplan komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- de verwachte ontwikkeling van de financiële positie;
- een samenvatting van het resultaat van het vorig boekjaar;
- het beleid op hoofdlijnen;
- de recapitulatie van bijstellingen voor het lopende boekjaar;
- het financieel meerjarenperspectief voor de komende vier jaar.

Het voortschrijdend karakter van het beleidsplan heeft tot gevolg, dat het plan over de raadsperiode heen reikt. Dit is in verband met de continuïteit van de beleids- en bedrijfsvoering ook wenselijk, zo niet nodig. Uiteraard zal voor de jaren die over de raadsperiode heen reiken het dan te starten nieuw beleid niet controversieel zijn. Eens per vier jaar krijgt de nieuw optredende gemeenteraad de gelegenheid het beleidsplan op basis van een nieuw programma fundamenteel bij te stellen.

Het beleidsplan wordt jaarlijks in juli vastgesteld door de raad.

4.3 Planning en controlcyclus

4. Programmabegroting

De programmabegroting is onderverdeeld in:

- de beleidsbegroting;
- de financiële begroting.

De beleidsbegroting bestaat uit:

- het programmaplan;
- de paragrafen.

In het programmaplan wordt per programma expliciet ingegaan op de maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar zal worden gestreefd die effecten te verwezenlijken en aan de middelen die met de realisatie gemoeid zijn. Of anders gezegd: **Wat willen we bereiken, wat gaan we doen en wat mag het kosten?**

In de paragrafen worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie. Zij bevatten de beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten en de lokale heffingen en maken deel uit van de beleidsbegroting.

De financiële begroting bestaat uit:

- de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting;
- het overzicht van baten en lasten;
- meerjarenramingen.

De programmabegroting vormt uiteindelijk het definitieve autorisatiekader voor de gemeenteraad om het college te machtigen en op te dragen het beleid met de daarin aangegeven middelen en de daaraan gekoppelde prestatie van de programma's uit te voeren. De programmabegroting wordt ieder jaar in november in de raad behandeld.

4.3 Planning en controlcyclus

5. Najaarsnota

Door middel van de najaarsnota informeert het college de raad over de realisatie van de programmabegroting over de eerste negen maanden van het lopende boekjaar.

De najaarsnota is een afzonderlijk document dat na vaststelling van de programmabegroting in de maand december aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden. In deze rapportage worden incidentele wijzigingen(bijstellingen) van de programmabegroting voorgesteld, de eventuele structurele effecten worden in een volgend beleidsplan opgenomen.

4.3 Planning en controlcyclus

6. Gemeenterekening

De gemeenterekening is onderverdeeld in een financieel deel: de jaarrekening en een beleidsmatig deel: het jaarverslag. In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde financiële beheer. In het jaarverslag ligt het accent op de beleidsmatige dimensie. De inhoud en indeling van de jaarrekening komt overeen met die van de programmabegroting.

De gemeenterekening kan worden beschouwd als het sluitstuk in de verantwoordingslijn. Aanbieding aan de raad vindt plaats in de maand juni.

4.3 Planning en controlcyclus

7. Activiteitenplanning

De functie van de activiteitenplanning is tweeledig.

De activiteitenplanning is zowel plannings- als voortgangsinstrument.

Planningsinstrument:

Als op zichzelf staand stuk wordt het aangeboden aan het college, aan de raad in de vorm van een recapitulatiestaat. (sinds 2013 aangeduid met: Lange Termijn Agenda Raad).

Formele vaststelling van de activiteitenplanning vindt plaats door het college.

Door vaststelling van de begroting heeft de raad bepaald **wat** er in het begrotingsjaar gerealiseerd dient te worden. Door vaststelling van de activiteitenplanning stelt het college vast **wanneer** en met welke prioriteit een en ander uitgevoerd zal worden. In de urenmatrix (vast onderdeel van de activiteitenplanning) wordt door het managementteam aangegeven met welke personele middelen een en ander gerealiseerd zal worden.

De activiteitenplanning kan worden beschouwd als een afsprakenkader ter uitvoering van de vastgestelde begroting. De activiteitenplanning is als het ware een ´contract´ tussen het college en het management van de organisatie.

De activiteitenplanning bevat een totaalbeeld van waar een afdeling in het begrotingsjaar voor staat. De activiteitenplanning bevat de uitwerking van politiek geformuleerde doelstellingen in concrete activiteiten op afdelingsniveau. Om de vergelijkbaarheid met de begroting en het beleidsplan mogelijk te maken wordt de detailinformatie van het plan steeds gegroepeerd naar de programma-indeling van het beleidsplan en de begroting.

Naast de verticale relatie – college – management - is er sprake van een meer horizontale relatie, te weten: een ´contract´ tussen de algemeen directeur en het managementteam.

Daarnaast is de activiteitenplanning ook een ´contract´ tussen afdelingshoofd (via teamleiders) en medewerkers. Een contract is tweezijdig. De medewerkers van de afdeling zullen dan ook van meet af aan betrokken dienen te worden bij de opstelling van de urenmatrix. Pas dan kan aan het ´contract´ enige status worden toegekend.

Centraal element in de activiteitenplanning is de urenmatrix naar programma's, producten en activiteiten. Met name door het opstellen van de zogenoemde urenmatrix wordt een beeld verkregen van de beschikbare personele capaciteit. Zowel voor wat betreft de totale capaciteit als de capaciteit in de tijd gezien.

Met name met het oog daarop is het wenselijk dat reeds voor de opstelling van de begroting met de eerste voorbereidende werkzaamheden wordt begonnen. Daarmee kan worden voorkomen dat de begroting te sterk gericht is op de financiële mogelijkheden en te weinig op de beschikbare personele capaciteit en overige organisatiemiddelen.

Om die reden zal het opstellen van de Activiteitenplanning tegelijkertijd plaatsvinden met het opstellen van de begroting. Overigens kan de activiteitenplanning als operationeel instrument formeel pas na de vaststelling van de begroting worden vastgesteld.

Voortgangsinstrument:

Daarnaast wordt door middel van de activiteitenplanning de voortgang van de activiteiten en uit te voeren werkzaamheden bewaakt. Daarbij ligt overigens het accent meer op de voortgang in de tijd dan op het volume.

Rapportage over de voortgang vindt plaats door middel van managementrapportages..

De activiteitenplanning is als voortgangsinstrument in digitale vorm beschikbaar op het gemeentelijk netwerk en is te benaderen via Spiek – Dashboard Planning en Control.

4.3 Planning en controlcyclus

8. Managementrapportages

De managementrapportages zijn primair bedoeld om het productieproces bij te sturen en secundair om informatie te verzamelen voor de bestuursrapportages. Uitvoeringsrapportages spelen zich op afdelingsniveau af. De dynamiek van de uitvoering vereist dat continue inzicht nodig is in de stand van zaken. Een managementrapportage kan dienen als basis voor de bestuursrapportages.

De managementrapportages verschijnen 3 keer per jaar: eind april, eind september en eind december. In de managementrapportages wordt gerapporteerd over afwijkingen ten opzichte van de planning.

In de managementrapportages wordt op dit moment over de volgende onderdelen gerapporteerd:

- Flexpot en vacatureruimte,
- In-, door- en uitstroom;
- Ziekteverzuim;
- Opleidingsplan;
- Zaaksysteem;
- Activiteitenplanning;
- Grote projecten;
- Urenregistratie;
- Kredieten;
- Gemeenschappelijke regelingen;
- Bezwaar en beroep;
- Basisregistraties.

De voortgangsrapportage wordt op meerdere niveaus gepresenteerd.

- In de vorm van een samenvatting als rapportage in één oogopslag.
- In de vorm van 'hoofdbladen' per onderdeel, waarin opgenomen een presentatie op hoofdlijnen, een korte analyse en/of nadere toelichting.
- In de vorm van verwijzingen en hyperlinks waarmee onderliggende detailoverzichten kunnen worden opgeroepen.

Hiermee wordt beoogd elke gebruiker naar 'eigen' informatiebehoefte te kunnen voorzien.

4.4 Leeswijzer

Binnen het model zijn diverse navigatiemogelijkheden beschikbaar.

Door middel van de 'home' knop kun je vanaf elke pagina naar het startscherm gaan.

In een aantal gevallen bevatten pagina's submenu's.

De knoppenbalk in het submenu is bedoeld om snel te kunnen navigeren binnen het desbetreffende onderdeel.

De 'home' knop is in het submenu lichter van kleur en fungeert als tussenstap naar de eerste pagina binnen het submenu.

terug

Door middel van de 'knop' met de tekst 'terug' (rechtsonder op de pagina) kun je vanaf de huidige pagina naar de vorige bezochte pagina gaan. (Het zogenaamde terugbladeren. Let op! Niet te verwarren met 1 pagina terugbladeren.)

NB: deze optie werkt niet in alle pdf-readers. Installeer *goodreader* voor een optimale werking van het model.

Klikveld

Klikvelden zijn bedoeld om snel naar onderliggende pagina's te gaan. Bijvoorbeeld om detailinformatie op te roepen.

Klikvelden in de tekst zijn te herkennen aan de grijze kleur.

groen

Klik op de **groene tekst** (linksonder op de pagina) om snel naar een volgend 'hoofdonderwerp' te gaan. De onderwerpselectie op het startscherm is daarbij leidend.

Inhoudsopgave

Vanuit de inhoudsopgave kun je rechtstreeks naar elke gewenste pagina gaan.

De inhoudsopgave is vanaf elke pagina te benaderen via de 'home' knop gevolgd door een klik op de knop 'inhoudsopgave'.

beleidsplan

In een aantal gevallen worden afbeeldingen of teksten gebruikt als link naar een onderliggende teksten. Meestal met het doel om een nadere toelichting te geven.

Daar waar van toepassing wordt dit op de desbetreffende pagina duidelijk aangegeven.